

Aluek. n. 72/26.3.1998

RUUKKI

Inventointi 1997

Mika Sarkkinen

RUUKKI

Tutkimuksen suorittaja: Pohjois-Pohjanmaan liitto
Inventoiija: Huk Mika Sarkkinen

Pohjois-Pohjanmaan liiton, Pohjois-Pohjanmaan museon ja Museoviraston yhteistyönä toteutettavan Pohjois-Pohjanmaan kiinteiden muinaisjäännösten julkaisuhankeen yhteydessä katsottiin tarpeelliseksi Ruukin kunnan ajantasaistava perusinventointi. Aiempaa inventointia ei alueella ole tehty. Inventoinnin yhteydessä pyrittiin tarkastamaan ja tarvittaessa paikantamaan tiedossa olleet kohteet (34 kpl, näistä ent. Revonlahdelta 6 ja Paavolasta 23, näiden yhdistymisen jälkeen 1973 Ruukista oli 5 kohdetta). Lisäksi käytiin läpi PPM:n ja Paavolan paikallismuseon kokoelmat ja arkistot, joiden perusteella tunnetut kohteet käytiin läpi. Inventoinnin tuloksena kohteiden määrä nousi 65:een, joiden lisäksi kertomuksessa on kirjattu muutamia tietoja epämääräisistä ja historiallisen ajan kohteista. Pääosa kohteista on kivikautisia asuin- tai löytöpaikkoja (47 kpl), erilaisia kivirakenteita sisältäviä kohteita on kymmenkunta, joukossa kaksi jätinkirkkoa. Rautakaudelta on kaksi soikeaa tuluskiveä. Uusista kohteista huomattavimmat ovat kuusi asuinpaikkanekohdetta, joista kaksi Alavuolujärvellä. Neljä relletin kohdetta muodostavat alueen, missä painanteita on vähintään puolensataa (Z = n. 50 - 55). Toisesta Alavuolujärven kohteesta tavattiin tarkemmin määrittelmätöntä kampakeramiikkaa (z = n. 90).

Löydöt: KM 30637 (vasarakirveen kantapuoli), KM 30695-30699 ja KM 30711 (keramiikkaa, kvartsisiesineitä ja -iskoksia, kivikärki).

Kenttätyöaika: 15.9.-3.10.1997.

Tutkimuskustannukset: Ruukin kunta 13 000, Pohjois-Pohjanmaan liitto.

Tutkimusraportti: Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen. Museoviraston ark. os. top. arkisto ja Pohjois-Pohjanmaan museon arkisto.

<u>SISÄLLYSLUETTELO</u>	<u>SIVU</u>
JOHDANTO	1
RUUKIN ESIHISTORIALLISET KOHTEET - luettelo	3
KOHTEIDEN JAKAUTUMINEN PERUSKARTTALEHDILLE	5
LÖYTÖLUETTELO	6
KUVALUETTELO	8
YLEISKARTTA	10
KOHDEKUVAUKSET KARTTAOTTEINEEN	11
HISTORIALLISEN AJAN KOHTEITA JA EPÄMÄÄRÄISIÄ	137

JOHDANTO

Pohjois-Pohjanmaan liiton, Pohjois-Pohjanmaan museon ja Museoviraston yhteistyönä toteutettavan Pohjois-Pohjanmaan kiinteiden muinaisjäännösten luettelointi- ja julkaisuhankkeen jatkamiseksi katsottiin tarpeelliseksi Lakeuden ja Raahen seutukuntien alueella tehtävä ajantasaistava inventointi. Ruukin kunnan osalta tämä merkitsi muinaisjäännöskannan perusinventointia.

Työn mahdollisesti Ruukin kunnan ja Pohjois-Pohjanmaan liiton taloudellinen panos, joka kattoi kenttätöitä ja niiden vaatimat jälkityöt inventointikertomuksen tekemiseksi. Työn toteutti Huk Mika Sarkkinen. Ruukin osalle varattiin kolme kenttätöiviikkoa, jonka aikana toteutettiin kunnan perusinventointi. Kaikki kunnasta tunnetut muinaisjäännöskohteet tarkastettiin ja samalla pyrittiin etsimään myös ennestään tuntemattomia kohteita. Inventointi keskittyi pääasiassa Siikajokivarteen.

Inventoinnin valmistelu tehtiin 19.-30.5.1997 yhdessä muiden kesän inventointien kanssa. Ruukin osalta maastovaihe ajoittui syksyyn 15.9.-3.10. väliselle ajalle. Inventoinnin raportointi tehtiin 27.10.-31.12.1997 ja osin 9.2.1998 muinaisjäännösluettelon 3. osan laatimisen yhteydessä yhdessä muiden raporttien kanssa. Urakan ajan allekirjoittanut toimi Pohjois-Pohjanmaan liiton va. tutkijana, jolle Pohjois-Pohjanmaan museo tarjosi tarvittavat työtilat.

Ruukin inventointi perustuu Museoviraston arkeologian osaston arkistotietoihin, joita täydennettiin PPM:n arkistotiedoilla. Lisäksi tarkastettiin Paavolan kotiseutumuseon kokoelmat. Ruukin kunta on perustettu kuntaliitoksella vuonna 1973, jolloin yhdistettiin vanhat Revonlahden ja Paavolan kunnat. Revonlahdelta oli Museoviraston luetteloissa 6 kohdetta ja Paavolasta 23. Ruukki-nimen alle kohteita oli ehtinyt kertyä 5. Tässä inventoinnissa vanhat Paavolan ja Revonlahden kohteet on säilytetty omina kokonaisuuksinaan Ruukin alla vanhalla numerolla, esimerkiksi Revonlahti 1 on "Ruukki, entinen Revonlahti 1". Luetteloissa on käytetty Revonlahden osalta tunnusta Re ja Paavolan osalta Pa. Uudemmat Ruukin kohteet on ilmoitettu pelkällä numerolla.

Arkisto- ja maastoinventoinnin tuloksena kohteiden määrä nousi 65:een. Inventoinnin aikana pyrittiin vanhat löytöpaikat selvittämään mahdollisimman tarkkaan, mikäli ne enää olivat selville saatavissa. Tämä kulutti aikaa uusien kohteiden hakemiselta, mutta katsottiin tarpeelliseksi, sillä Ruukissa ei ole aiempaa kattavaa inventointia tehty. Yksittäisiä tarkastuksia on tehty muutamia. Tarkastuksia ovat tällä vuosisadalla tehneet J. Ailio ja S. Pälsi 1920 (Pa 2, Pa 4), K. Paulaharju 1962 (Pa 12), A. Sarvas 1964 (Pa 13), O. Keskitalo 1967 (Pa 10), P. Purhonen 1977-79 (Pa 2, Pa 4, Pa 5, Pa 22, Re 2) ja P. Koivunen (5). Ruukkia sivuaa myös allekirjoittaneen tekemä voimalinjainventointi 1993 (Pa 13, 3, 4). Ainoat kivaustutkimukset on tehnyt A. Europaeus 1914 Paavolan jätinkirkoilla (Pa 2 ja Pa 4). Näiden lisäksi Ruukin muinaisjäännöksiä koskevia tietoja on Chr. Gananderilla (1783 ja 1789) sekä E. Löwenmarkin (1881) ja S. Ingmanin (1888) kihlakuntakertomuksissa ja A. Europeuksen kertomuksessa vuodelta 1910.

Inventointikertomus noudattaa Museoviraston kuntakohtaista kohdenumerointia. Luettelo sisältää yhteensä 65 kohdetta. Johdantoa seuraavat yhteenvetoluettelot kunnan kohteista, kohteiden jakautuminen peruskarttalehdille, esineluettelo ja luettelo valokuvista. Kertomuksen loppuun on koottu tietoja historiallisen ajan kohteista sekä joitakin tietoja epämääräisistä kohteista.

Muinaisjäännöskohteista ilmoitetaan aluksi nimi-, luokitus-, sijainti- ja mahdolliset omistajatiedot. Tämän jälkeen seuraa kohteen kuvaus, jossa kuvataan kohteen sijainti, ympäristö ja alueella tehdyt havainnot. Kuvauksen lopussa ovat ns. tutkimukselliset tiedot eli tiedot aiemmista tutkimuksista, kohteesta tehdyistä löydöistä ja inventoinnin aikana otetuista valokuvista. Jokaista kohdetta seuraa peruskarttaote, josta on ilmoitettu käytetyn peruskarttalehden numero, nimi ja painovuosi.

Kohteiden muinaisjäännösluokitus on seuraava:

I-luokka: Muinaisjäännös säilytetään sellaisenaan, eikä sitä saa hävittää missään olosuhteissa. Valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävä muinaisjäännös.

II-luokka: Muinaisjäännös on kokonaan rauhoitettu, mutta voidaan tutkimusten jälkeen siirtää joko luokkaan I tai III.

III-luokka: Muinaisjäännös on kokonaan tutkittu tai hävitetty, eikä sen säilyttäminen ole tarpeen. Tutkittujen tietojen perusteella vapaa kohde.

On syytä huomata, että uudet tiedot voivat muuttaa luokitusta ja että tehdyn inventoinnin jälkeen kaikkia alueella olevia muinaisjäännöksiä ei tunneta. Koska kaikki muinaisjäännökset ovat automaattisesti muinaismuistolain (295/1963) suojaamia, on kaikkia ennestään tunnettuja tai mahdollisia tulevia uusia kohteita koskevissa epäselvissä tilanteissa syytä kääntyä Museoviraston puoleen.

Oulussa 27.2.1998

Mika Sarkkinen

RUUKIN ESIHISTORIALLISET KOHTEET

Kohteen luokitustunnuksen jäljessä suluissa oleva kysymysmerkki tarkoittaa, että kohteen tarkkaa sijaintia ei tunneta.

Entinen Paavola (= Pa)

1. Metelinkangas	kiviraunio? III.
2. Linnakangas	<u>jätinkirkko.</u> II.
3. Mäkelä	kivipato. III.
4. Pesuankangas	<u>jätinkirkko.</u> II.
5. Kipsuanjärvi	<u>kiviröykkiö.</u> II.
6. Mäkelä	kivikautinen löytöpaikka. II.
7. Klemetti	kivikautinen löytöpaikka. II.
8. Ojala	kivikautinen löytöpaikka. II.
9. Tikkalankangas	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
10. Sarkkila	<u>kivikautinen asuinpaikka.</u> II.
11. Roppola	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II(?)
12. Marjomaa, Huuonen	kivikautinen löytöpaikka. II.
13. Ahvenkaarto	<u>kivikautinen asuinpaikka.</u> II-III.
14. Ansamaa	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II(?)
15. Ämmänmäki	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
16. Niemelä (Niemi)	kivikautinen löytöpaikka. II.
17. Rantapehkola	<u>kivikautinen asuinpaikka?</u> II.
18. Heinonen (Mällinen)	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II.
19. Risula	<u>kivikautinen asuinpaikka?</u> II.
20. Kokko	kivikautinen löytöpaikka? II(?)
21. Savikorpi	rautakautinen löytöpaikka. II/III.
22. Viikalankangas	viljelysraunioita, hist. aikaa.
23. Virsu	kivikautinen löytöpaikka. II(?)

Entinen Revonlahti (= Re)

1. Kohtelonkangas	<u>kivikautinen asuinpaikka.</u> II(?)
2. Linnakangas	<u>kiviröykkiöitä = Ruukki 2</u>
3. Jylhänkangas	"jättiläisten kiviaita" III(?)
4. Sorvo	hautoja? II?(?)
5. Nissilä	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
6. Hätälä	kivikautinen löytöpaikka. II(?)

Ruukki

1. Linnamaankangas	kivenottopaikka. III.
2. Linnakangas	<u>kiviröykkiöitä, kuopanteita.</u> II.
3. Sahaoja, voimalinjan alapuoli	<u>kivikautinen asuinpaikka, asuinpainanteita.</u> II.
4. Koiramaa	epämääräinen kvartsilöytöpaikka? II/III.
5. Kotiranta	<u>kivikautinen asuinpaikka?</u> II.
6. Kirjavaisen kosken yl	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II(?)
7. Pehkonen	<u>kivikautinen asuinpaikka?</u> II.
8. Ruskiaselkä	<u>kiviröykkiöt/-ladelmia, -kuoppia.</u> II.
9. Jokela	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II.
10 Murto	<u>kivikautinen asuinpaikka.</u> II-III.
11. Murronmäki	<u>kivikautinen asuinpaikka, asuinpainanteita.</u> II.
12. Nokela	<u>kivikautinen asuinpaikka, asuinpainanteita.</u> II.
13. Murha-aro	<u>kivikautinen asuinpaikka, asuinpainanteita.</u> II.
14. Miilukangas	<u>kivikautinen asuinpaikka, asuinpainanteita.</u> II.
15. Sahaoja N suoniemeke	<u>kivikautinen asuinpaikka, asuinpainanteita.</u> II.
16. Leviäkangas	<u>kivikautinen asuinpaikka.</u> II-III.
17. Vähämaa	<u>kiviröykkiö.</u> II.
18. Kivikangas	<u>rakkakuoppia.</u> II.
19. Syrjälä	<u>kivikautinen asuinpaikka?</u> II.
20. Vierelä	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II.
21. Aittokangas	<u>kivikautinen asuinpaikka?</u> II.
22. Kreetanpelto	<u>kiviesineen löytöpaikka.</u> II.
23. Sakarinmaa	<u>kivikautinen löytöpaikka?</u> II(?)
24. Koivukangas SW	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II.
25. Pohjola	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II(?)
26. Kankaanpää Suopelto	<u>rautakautinen löytöpaikka.</u> II/III.
27. Hietamaa	<u>kivikautinen asuinpaikka.</u> II.
28. Hovi	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II(?)
29. Pieni-Niemelä	<u>kivikautinen löytöpaikka?</u> II.
30. Saaraniemi SW	<u>kivikautinen löytöpaikka?</u> II.
31. Honkamaa	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II(?)
32. Kivelä	<u>kivikautinen asuinpaikka?</u> II.
33. Leppälä	<u>kivikautinen asuinpaikka.</u> II.
34. Kangas	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II.
35. Pelttari	<u>kivikautinen asuinpaikka?</u> II.
36. Toivomaa	<u>kivikautinen löytöpaikka?</u> II.

KOHTEIDEN JAKAUTUMINEN PERUSKARTTALEHDILLE

2434 06 KUUSIRATI	7 Pehkonen, 8 Ruskiaselkä
2434 09 RANKINEN	Pa 5 Kipsuanjärvi, 9 Jokela
2441 11 RELLETTI	Pa 15 Ämmänmäki, 10 Murto, 11 Murronmäki, 12 Nokela, 13 Murha-aro, 14 Miilukangas
2443 01 TUOMIOJA	Pa 13 Ahvenkaarto, 20 Kokko, 1 Linnamaankangas, 3 Sahaoja, voimalinja, 15 Ala-Vuolujärvi NW
2443 02 OLKINEVA	Re 1 Kohtelonkangas, Re 6 Hätälä
2443 03 REVONLAHTI	Re 4 Sorvo, Re 5 Nissilä, 16 Leviäkangas, 17 Vähämaa, 18 Kivikangas
2443 04 PAAVOLA	Pa 7 Klemetti, Pa 11 Roppola, Pa 19 Risula, Pa 21 Savikorpi, 19 Syrjälä, 20 Vierelä, 21 Aittokangas, 22 Kreetanpelto
2443 05 RUUKKI	Pa 9 Tikkalankangas, Pa 10 Sarkkila, Pa 12 Marjomaa Huuonen, Pa 23 Virsu, Re 2 = 2 Linnakangas, 4 Koiramaa, 23 Sakarinmaa, 24 Koivukangas SW, 25 Pohjola, 26 Kankaanpää, 27 Hietamaa
2443 07 LUOHUA	Pa 1 Metelinkangas, Pa 4 Pesuankangas, Pa 8 Ojala, Pa 14 Ansamaa, Pa 16 Niemelä Pa 17 Rantapehkola, Pa 18 Heinonen, Pa 19 Viikalankangas, 5 Kotiranta, 28 Hovi, 29 Pieni-Niemelä, 30 Saaraniemi SW, 31 Honkamaa, 32 Kivelä 33 Leppälä, 34 Kangas, 35 Pelttari, 36 Toivomaa
2443 08 SAARIKOSKI	Pa 2 Linnakangas, Pa 3 ja Pa 6 Mäkelät

LÖYTÖLUETTELO:

Kansallismuseon kokoelmissa (KM) olevat löydöt:

KM 2478:25	tasataltta	Pa 14	Ansamaa
KM 2478:26	tasataltta	Pa 15	Ämmänmäki
KM 2780:2	epämuotoinen reikäkivi	6	Kirjavaisen kosken
KM 2846	reilitetty poikkikirves	Re 5	Nissilä
KM 3186:2	tasataltta	Re 6	Hätälä
KM 3186:3	tasataltta	Re 1	Kohtelonkangas
KM 3483:1	tasataltta	Pa 16	Niemelä
KM 3483:2	vasarakirveen puolikas	Pa 17	Pehkola
KM 5415:1	aseaines, sädekiviliuske	Pa 6	Mäkelä
KM 5415:2	reikäkivi	Pa 18	Heinonen (Mällinen)
KM 5415:46	rautakirves (hist. aika)	Pa 16	Niemelä
KM 6420:1-49	kaivauslöytöjä	Pa 4	Pesuankangas
KM 6714:3	kvartsi-iskoksia	Re 1	Kohtelonkangas
KM 8722:14	pohjalainen kirves	Pa 7	Klemetti
KM 11661:1	tuura	Pa 10	Sarkkila
	:2	Pa 10	Sarkkila
	:3	Pa 10	Sarkkila
KM 12193	liuskeveitsi	10	Murto
KM 12921	kirveen teräpuoli	Pa 8	Ojala
KM 15446	karhunpäänuija	Pa 12	Marjamaankangas
KM 16445:1-12	tarkastuslöytöjä	Pa 13	Ahvenkaarto
KM 17304	kirveen teelmä	Pa 10	Sarkkila
KM 20820	soikea tuluskivi	26	Kankaanpää
KM 27772:1	kiviesineen katkelma	Pa 13	Ahvenkaarto
	:2	Pa 13	Ahvenkaarto
KM 27910	eläimenpääase	5	Kotiranta
KM 29462:1-6	kiviesineitä	16	Leviäkangas
KM 30637	vasarakirveen kantapuoli	34	Kangas
KM 30694	kvartsi-iskoksia	3	Sahaoja, voimalinja
KM 30695	kvartsilohelma	5	Kotiranta
KM 30696:1	keramiikan pala	15	Sahaoja, Suoniemeke
	:2	15	Sahaoja, Suoniemeke
KM 30697	kvartsi-iskos	21	Aittokangas
KM 30698	kvartsiesineen katkelma	27	Hietamaa
KM 30699	kvartsikaapimen katkelma	33	Leppälä
KM 30711	kivikärki	22	Reetanpelto

Pohjois-Pohjanmaan museon (PPM) kokoelmissa olevat löydöt:

PPM 189	nuolenkärki	Pa 9	Tikkalankangas
PPM 2791	rombinmuotoinen reikäkivi	21	Aittokangas
PPM 4236:1	kivikirves	Pa 19	Risula
	:2	Pa 19	Risula
PPM 4274:1	kirveen katkelma	Pa 10	Sarkkila
	:2	Pa 10	Sarkkila
PPM 4566	reikäkivi	Pa 11	Roppola/Koivusaar
PPM 6077	soikea tuluskivi	Pa 21	Savikorpi
PPM 6655	tasataltta	24	Koivukangas SW
PPM 6760	reikäkivi	25	Pohjola
PPM 7252	kivikirves	Pa 23	Virsu

Paavolan kotiseutumuseossa (PaavM) olevat löydöt:

PaavM 36:50	kourutalтта	35	Pelttari
PaavM 36:50	reikäkiven teelmä	0	
PaavM 47:1	kivitaltta	23	Sakarınmaa
:2	kivitaltta	23	Sakarınmaa
PaavM 59:1	tuura	7	Pehkonen
PaavM 70:1	taltta	28	Hovi
PaavM 71:1	taltta	7	Pehkonen
PaavM 72:1	kivitaltta?	Pa 9	Tikkalankangas
PaavM 73:1	kivitaltta(?)	0	(Autio/lossiranta)
PaavM 75:1	tasataltta	Pa 17	Rantapehkola
PaavM 152:4	kourutalтта	19	Syrjälä
PaavM 179:2	reikäkirves	32	Kivelä
PaavM 179:3	liuskerengas?	32	Kivelä
PaavM 173:4	liuskeveitsi	31	Honkamaa
PaavM 180:1	tasataltta	12	Nokela

Vihannin kotiseutumuseossa olevat esineet:

VihaM 29	reikäkirves	33	Leppälä
VihaM 1049	tasataltta	20	Vierelä

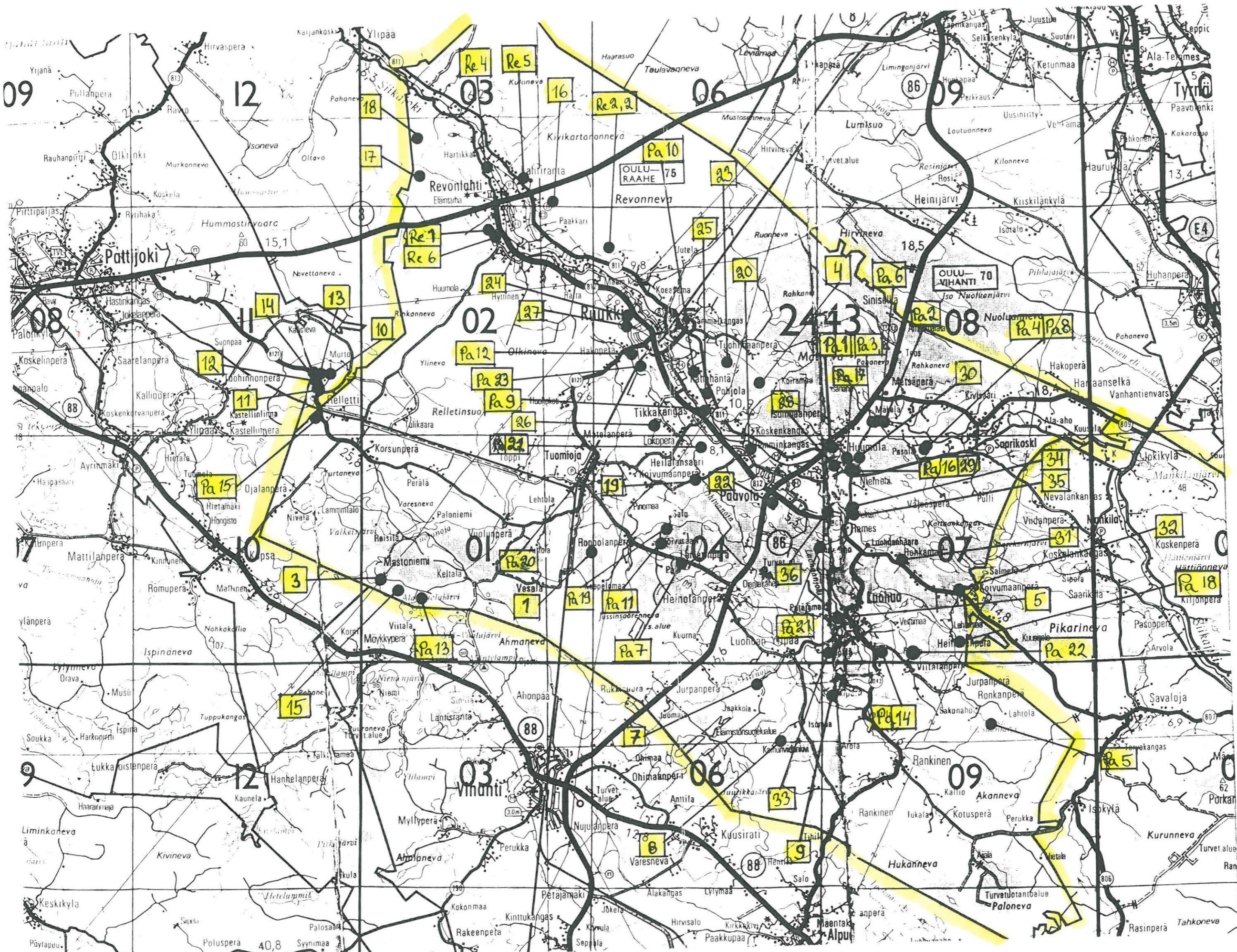
KUALUETTELO

Kuvat on luetteloitu Pohjois-Pohjanmaan museon kuva-arkistoon Pohjois-Pohjanmaan liiton kokoelmana (PPL/PPM:n kuva-arkisto).

Dia-positiivit

D+nro:	Kuva-aihe:
115	Ruukki Pa 3 Mäkelä, Jättiläisten sillaksi mainittu luonnonsaari Siikajoessa, idästä.
116	Ruukki Pa 4 Pesuankangas, Mustosen piha nykyasussaan, jätinkirkko heti leikkauksen päällä, koillisesta.
117	Ruukki Pa 5 Kipsuanjärvi, röykkiö etelästä.
118	Ruukki Pa 10 Sarkkila, asuinpaikkaa itäkaakosta.
119	Ruukki Pa 13 Ahvenkaarto, näkymä asuinpaikan länsipäästä hiekkakuopan reunalta eteläkaakkoon.
120	Ruukki Pa 21 Savikorpi, tuluskiven löytöpaikka, oikealla olevat koivut joen rannassa, kuva rajapyykin luota koillisesta.
121	Ruukki Pa 22 Viitalankangas, peltoraunioita kuusikossa, pohjoiskoillisesta.
122	Ruukki 2 Linnakangas, kankaan laen röykkiöt 2 - 5, erottuvat vaaleampina kohoumina, lännestä.
123	Ruukki 5 Kotiranta, eläimenpääaseen löytöpaikka ja asuinpaikka? keskellä kynnetyllä pellolla, etelälounaasta.
124	Ruukki 7 Pehkonen, Pehkosen piha nykyasussaan, vanhan päärakennuksen paikka oikean reunan kukkapienkin paikalla, koillisesta.
125	Ruukki 8 Ruskiaselkä, oikealla rakan reunan valimaista rakennetta?, kuoppia kuusten luona ja röykkiöt niistä vasemmalle, luoteesta rakan kulturalta.
126	Ruukki 15 Sahaoja N suoniemeke, kaakkoiskärjen halkaiseva oja, keramiikan löytöpaikka ojan oikeallapuolen kolmannen hiekkakasan kuvanpuoleisella reunalla laukun luona, lounaasta.
127	Ruukki 15 Sahaoja N suoniemeke, kaakkoiskärjen halkaisema oja, takana suo, keramiikan löytöpaikka ojan poikki olevien puiden kohdalla, koillisesta.

- 128 Ruukki 15 Sahaoja N suoniemeke, ojan luoteispuolella niemekkeen koillisreunalla oleva pitkä suorakaiteenmuotoinen asuinpainanne, luoteesta.
- 129 Ruukki 15 Sahaoja N suoniemeke, niemekkeen länsireunalla olevista asuinpainanteista eteläisempi, etelästä.
- 130 Ruukki 17 Vähämaa, röykkiö etelästä.
- 131 Ruukki 19 Syrjälä, etualan pellossa kvartsi-isoksia, esinelöytö oikealla takana olevan Syrjälän talon ja pellon takana olevan tien väliseltä pellolta, pohjoisesta.
- 132 Ruukki 21 Aittokangas, pelto, josta reikäkivi, kvartsi pellon keskellä olevan heinätuppaan oikealta puolen pellon reunasta, idästä.
- 133 Ruukki 26 Kankaanpää, miehet tuluskiven löytöpaikalla, etelästä maakasan päältä.
- 134 Ruukki, Paavolan museon vitriini, kiviesineet alhaalta 152:4 (kohde 19), 36:50 (35), 180:1 (11), ?, 174:2 (32), 174:4 (31), ? ja 174:3 (32).
- 135 Ruukki, Paavolan museo, esineet vasemmalta 75:1 (kohde Pa 17), 70:1 (28), 59:1 (7), alla 36:50 (35).
- 136 Ruukki, hist. aikaa, Veli Virsun talon luona olevista kuopista yksi, ampumasuojaksi arveltu.
- 137 Ruukki, hist. aikaa, Kreetanpelto, Kari Pöyskön pihan laidalla oleva maanalainen kivipanos, vasemmalla Pöyskön talon pääty, etelästä.
- 138 Ruukki, hist. aikaa, Kreetanpelto, sama etelästä.
- 139 Ruukki, hist. aikaa, Kreetanpelto, sama lännestä.

09

12

03

16

06

09

05

08

14

13

02

24

27

25

20

4

Pa 6

08

Pa 4 Pa 8

07

11

10

01

Pa 23

Pa 9

26

21

19

22

Pa 17

30

Pa 16 Pa 29

34

35

31

32

Pa 18

09

12

03

07

06

09

06

09

12

03

06

09

09

06

RUUKKI ent. Paavola 1

Kohteen nimi: Metelinkangas
 Määrittely ja mj-luokka: kiviraunio? III.
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: x = n. 7169 60, y = n. 2560 35,
 z = n. 65 - 70
 Kylä, kylänosa: Pehkola, Huumola
 Tila, Rno: -
 Maanomistaja: -

Paavolan kirkolta noin 3 km koilliseen, Ouluun johtavan tien eteläpuolisella mäellä. Anttilan talosta noin 100 - 200 metriä itäkoilliseen.

Vanhojen arkistotietojen mukaan paikalla on ollut kivirakkaan kaihettuja kuoppia ja kivistä koottu, halkaisijaltaan noin 4 x 5 metrinen ja puolisen metriä korkea kiviröykkiö. Kankaan laki on kokonaan maa-aineksen otossa tuhoutunut. Kangas on ajettu tiemaaksi noin 20 vuotta sitten. Paikalla ei enää ole mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Kohde tarkastettu: 22.9.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1909, A. Europaeus

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: -

RUUKKI ent. Paavola 2

Kohteen nimi: Linnankangas
 Määrittely ja mj-luokka: jätinkirkko. II.
 Peruskartta: 2443 08 SAARIKOSKI
 Koordinaatit: x = 7170 69, y = 2563 12, z = n. 55
 Kylä, kylänosa: Pehkola
 Tila, Rno: 89:4
 Maanomistaja: Rauha Alaviitala

Paavolan kirkolta noin 5,5 km itäkoilliseen, Mäkelän talosta noin 500 metriä itään, Siikajoesta vajaat 100 metriä etelään. Kohde sijaitsee Mäkelän itäpuolisen kankaan itäreunalla pienellä mäennyppylällä, joka viettää suhteellisen jyrkästi muualle paitsi länteen. Mäntyä kasvavan moreenikankaan jyrkät reunat ovat varsin kivikkoiset.

Paikalla on alaltaan noin 16 - 18 x 27 metriä oleva matala kivistä koottu soikea kehävalli. Matalat vallit ovat sammalen peittämät, eivätkä erotu mitenkään selvästi. Vallin keskellä oli noin 1 x 1 metriä laaja ja puolisen metriä syvä kuoppa, jonka lähes umpeenkasvaneessa reunassa oli havaittavissa heikkoa likamaata.

Jätinkirkon lähialueilta ei löydetty kiviröykkiöitä, joita niiden läheisyydessä useimmiten on. Kohteesta noin 80 metriä länteen palstan länsirajan tuntumassa ja sen suuntaisena on noin 15 metriä pitkä selvästikin talonpoikainen kiviaita, joka liittyy viereiseen peltoon. Lähipelloista ei tavattu asuinpaikkaan viittaavia merkkejä.

Kohde tarkastettu: 23.9.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1913, A. Europaeus,
 Tarkastus 1920, J. Ailio ja S. Pälsi,
 Tarkastus 1977, P. Purhonen

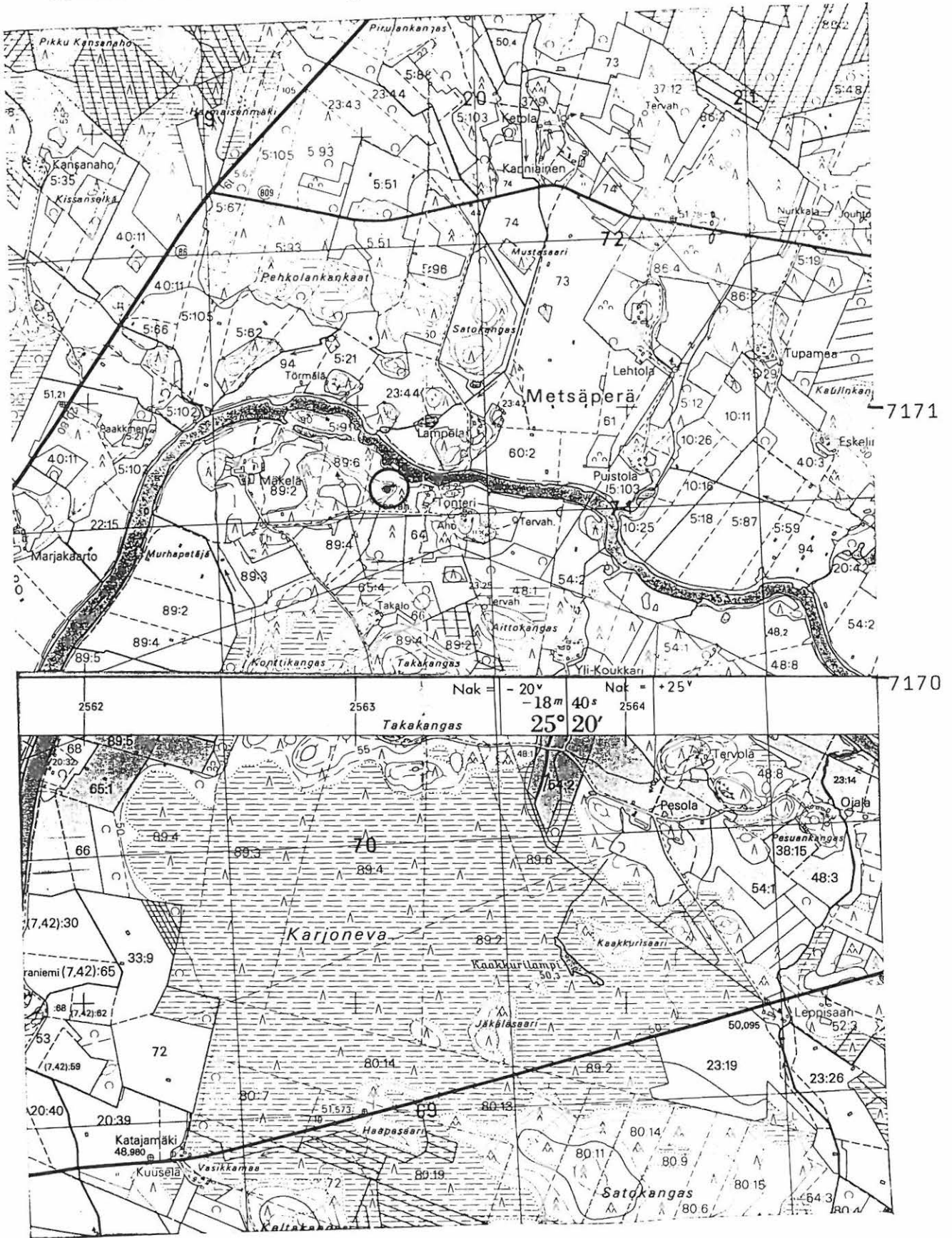
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 08 (+ 2443 07), p. 1981.

RUUKKI Pa 2 Linnankangas

2443 08 SAARIKOSKI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 3

Kohteen nimi: Mäkelä
 Määrittely ja mj-luokka: "jättiläisten pato". III?
 Peruskartta: 2443 08 SAARIKOSKI
 Koordinaatit: x = 7170 61, y = 2562 23, z < 50
 Kylä, kylänosa: Pehkola
 Tila, Rno: -
 Maanomistaja: -

Paavolan kirkolta noin 4,5 km itäkoilliseen, Mäkelän talosta noin 400 metriä länsilounaaseen. Siikajoessa Mäkelän talon alapuolella kerrotaan olevan jättiläisten tekemä pato keskellä jokea.

Pehkolan Niemelän Uno Niemelä kertoi, että "jättiläisillaksi" kutsutaan Siikajoessa olevaa matalaa saarta, luonnonkarikkoa, jolle itärannalta pääsee kuivana aikaan kävelemään. Vähän veden aikaan karikko on hyvin kuiva ja kivikkoinen. Saaren kohdalla ei ollut ruopausvalleja, joten saari on ilmeisesti jokseenkin alkuperäisessä kunnossaan. Tarinoiden takana näyttää olevan luonnon aikaansaama oikku. Riutan alapuolelle keskelle jokea on tulva tehnyt pitkän hiekkasärkän. Saaren kohdalla itärannalla on nykyisin kesämökki.

Mainittakoon vielä kohteen eteläpuolella joen itärannalla oleva murhapetäjä, johon Mäkelän rengin kerrotaan hirttäytyneen.

Kohde tarkastettu: 23.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

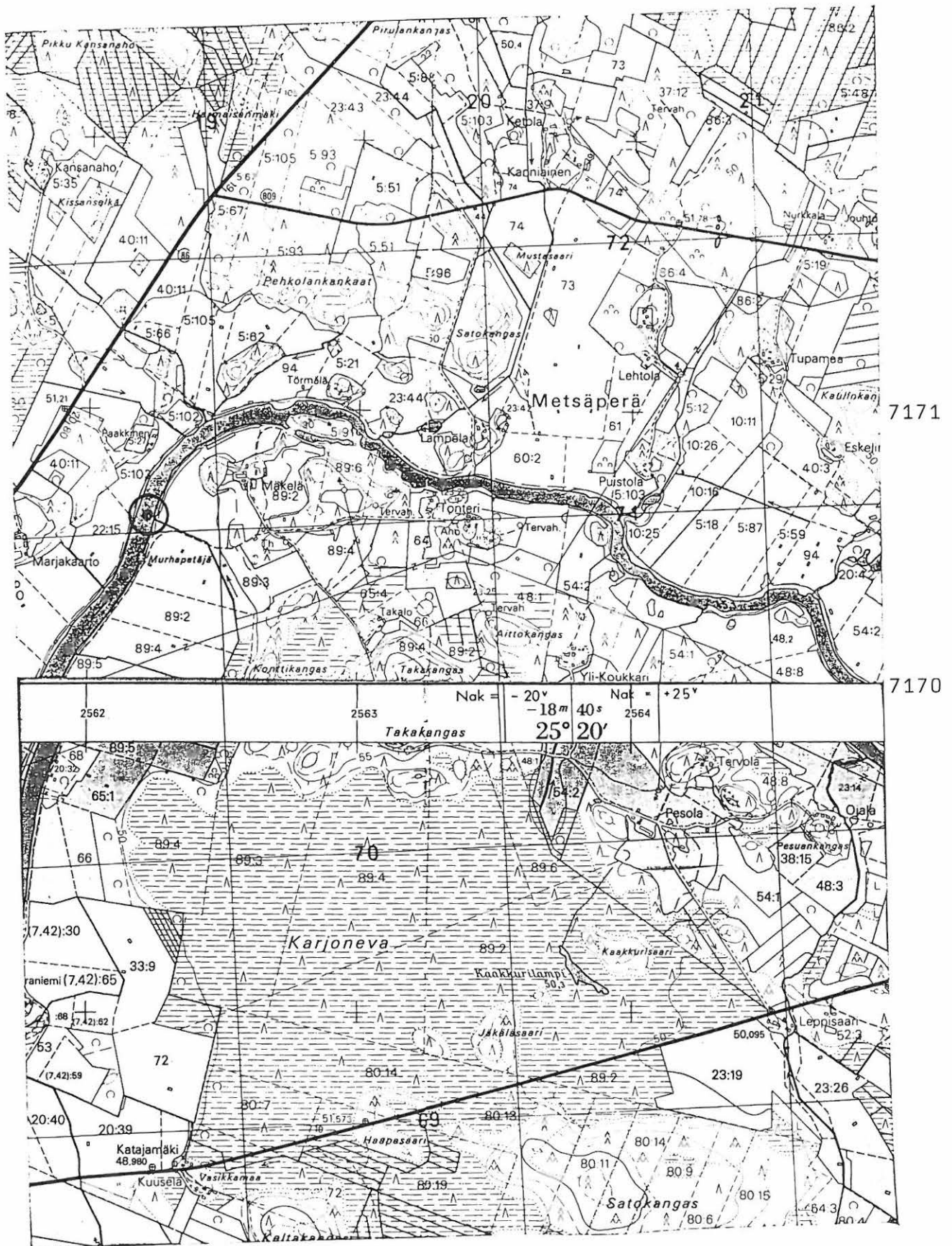
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 115 jättiläisten sillaksi mainittu saari Siikajoessa, idästä.

Kartta: Peruskarttaote 2443 08 (+2443 07), p. 1981.

RUUKKI Pa 3 Mäkelä

2443 08 SAARIKOSKI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 4

Kohteen nimi: Pesuankangas
 Määrittely ja mj-luokka: jätinkirkko. II.
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: x = 7169 66, y = 2564 75, z = 50 - 57,5
 Kylä, kylänosa: Pehkola
 Tila, Rno: Ojala 48:3
 Maanomistaja: Pekka Mustonen
 Hoikansaarentie 510 B, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 7 km itään, Siikajoesta noin 250 metriä lounaaseen, Ojalan talon eteläpuolella olevan Pesuankankaan pohjoisreunalla, aivan talon pihapiirissä. Pesuankangas on korkea pääosin peltojen ympäröimä kivikkoisen mäntyä kasvava moreeniharjanne.

Paikalla on alaltaan noin 24 x 34 metriä oleva suorakaiteen muotoinen kivistä koottu kehävalli. Ojalan talon piha-alue on käännetty etelään. Tällöin lähin rinne on kaivettu pois ja viistottu niin, että rinne viettää heti vallin pohjoispuolelta varsin jyrkästi kohti taloa. Vanhoissa tiedoissa mainittu Ojalan vanha perunamaan paikka on näin kaivettu pois. Maaleikkaus on kasvamassa umpeen. Sen yläreunasta aivan vallin läheltä tavattiin yksi kvartsi-iskos. Pihan läsireunalta uuden talousrakennuksen luota lähtevä karjapolku kiertää jätinkirkon eteläpuolitse ja laskee alas pellolle jätinkirkon itäpuolelta. Aivan jätinkirkon reunaa kiertävältä karjan taluamalta polulta ei kvartseja löydetty. Karjapolun ja jätinkirkon väliin polun varteen aivan vallin tuntumaan oli istutettu puolenkymmentä marjapensasta. Itse ahtaalle joutunut kehävalli on kuitenkin säilynyt. Vastaisuudessa omistaja lupasi jättää jätinkirkon ympäristön parempaan rauhaan.

Kohde tarkastettu: 23.9.1997

Aiemmat tutkimukset: Kaivaus 1913, A. Europaeus,
 Tarkastus 1920, J. Ailio ja S. Pälsi,
 Tarkastus 1979, P. Purhonen.

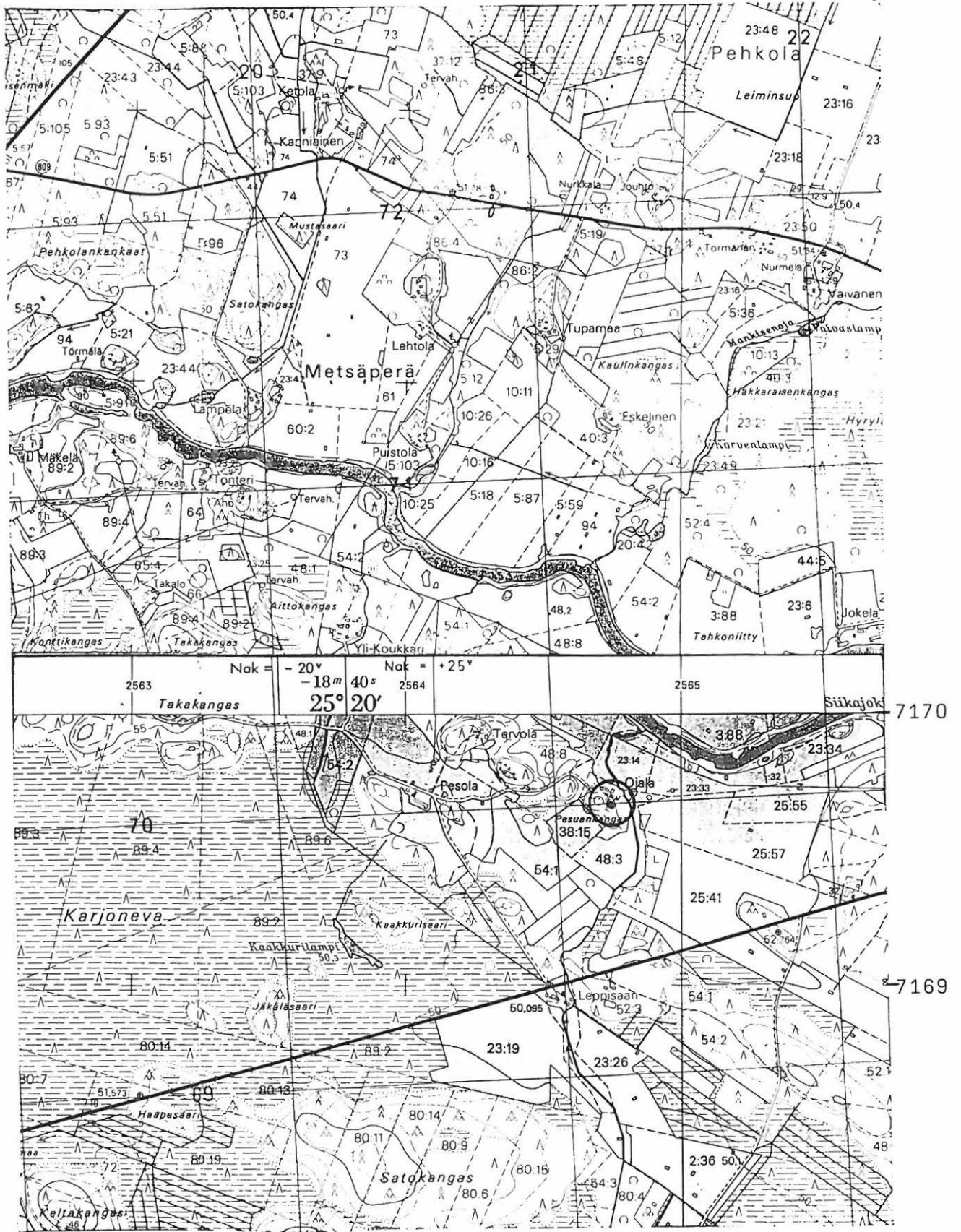
Aiemmat löydöt: KM 6420:1-49, mm. kvartsi- ja kivilaji-iskoksia sekä kaksi tasatalttaa ja kirves.

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 116 Ojalan piha nykyisellään, jätinkirkko heti leikkauksen päällä, koillisesta.

Kartta: Peruskarttaote 2443 07 (+ 2443 08), p. 1981.

RUUKKI Pa 4 Pesuankangas

2443 07 LUOHUA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 5

Kohteen nimi: Kipsuanjärvi
 Määrittely ja mj-luokka: kiviröykkiö. II.
 Peruskartta: 2434 09 RANKINEN
 Koordinaatit: x = 7157 26, y = 2567 96, z = n. 65
 Kylä, kylänosa: Luohua
 Tila, Rno: 5:15
 Maanomistaja: -

Paavolan kirkolta noin 14,5 km kaakkoon, Kipsuanjärven länsirannalla, järvestä länteen laskevan Kipsuanojan niskan eteläpuolella olevalla kankaalla. Kangas on pieni korkeahko mäntyä kasvava moreeni-harjanne, jonka itäreunalla on pieni mökki.

Kohde sijaitsee kankaan korkeimmalla kohdalla, mökistä noin 50 metriä länteen. Paikalla on kiviröykkiö, jonka halkaisija on noin 6 metriä ja korkeus noin 40 cm. Osa röykkiön kivistä on varsin kookkaita, läpimitaltaan noin 40 - 50 cm. Röykkiötä on jonkin verran pengottu, joten sen alkuperäistä muotoa on vaikea enää päätellä. Lounaisreunalla on läpimitaltaan noin metrinen mineraalimaahan ulottuva jokseenkin tuoreehko kaivanto. Ainakin koillisreunalla on käytetty hyväksi maakiviä röykkiötä rakennettaessa.

Järven etelärannalla olevat vastaavat pienet kumpareet tarkastettiin tuloksetta. Europaeuksen mainitsemia järven koillisrannalla olevia kivirakenteita ei yhytetty. Aarresaareen ei ollut mahdollisuutta mennä.

Kohde tarkastettu: 29.9.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1976, P. Purhonen

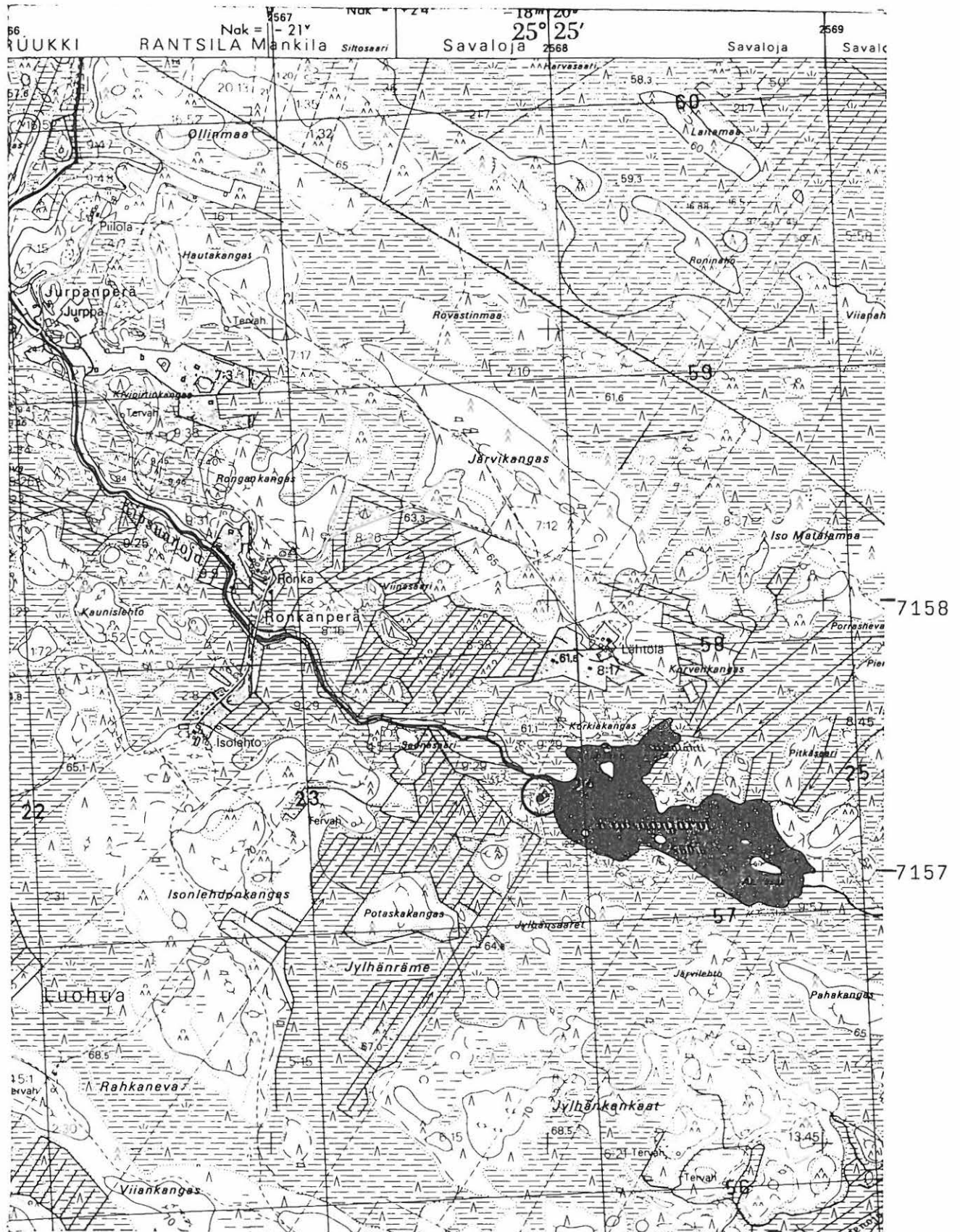
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 117 Röykkiö etelästä.

Kartta: Peruskarttaote 2434 09, p. 1979.

RUUKKI Pa 5 Kipsuanjärvi

2434 09 RANKINEN

RUUKIN inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 6

Kohteen nimi: Mäkelä
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
 Peruskartta: 2443 08 SAARIKOSKI
 Koordinaatit: x = n. 7170 80, y = n. 2562 55,
 z = n. 55
 Kylä, kylänosa: Pehkola
 Tila, Rno: Iso-Mäkelä 89:3
 Maanomistaja: Toivo Perämäki
 92400 Ruukki

Paavolan kirkolta noin 5,5 km itäkoilliseen, Siikajoen etelärannalla, Mäkelän (nyk. Iso-Mäkelä) päärakennuksesta noin 70 - 80 metriä luoteeseen. Alue on Mäkelän pihan länsipuolella olevan mäen itäosaan raivattua peltoa.

Pohjoiseen kohti jokea viettävä pelto oli muutaman vuoden ikäistä vähitellen metsittyvää kulokkoa. Paikalta oleva aseaineskappale on löytötietojen mukaan pellostä Mäkelän navetan takaa. Pelto on paikoin hiekkavaa kivikkoista peltoa. Inventoinnin yhteydessä paikalta ei onnistuttu löytämään mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Kohde tarkastettu: 23.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

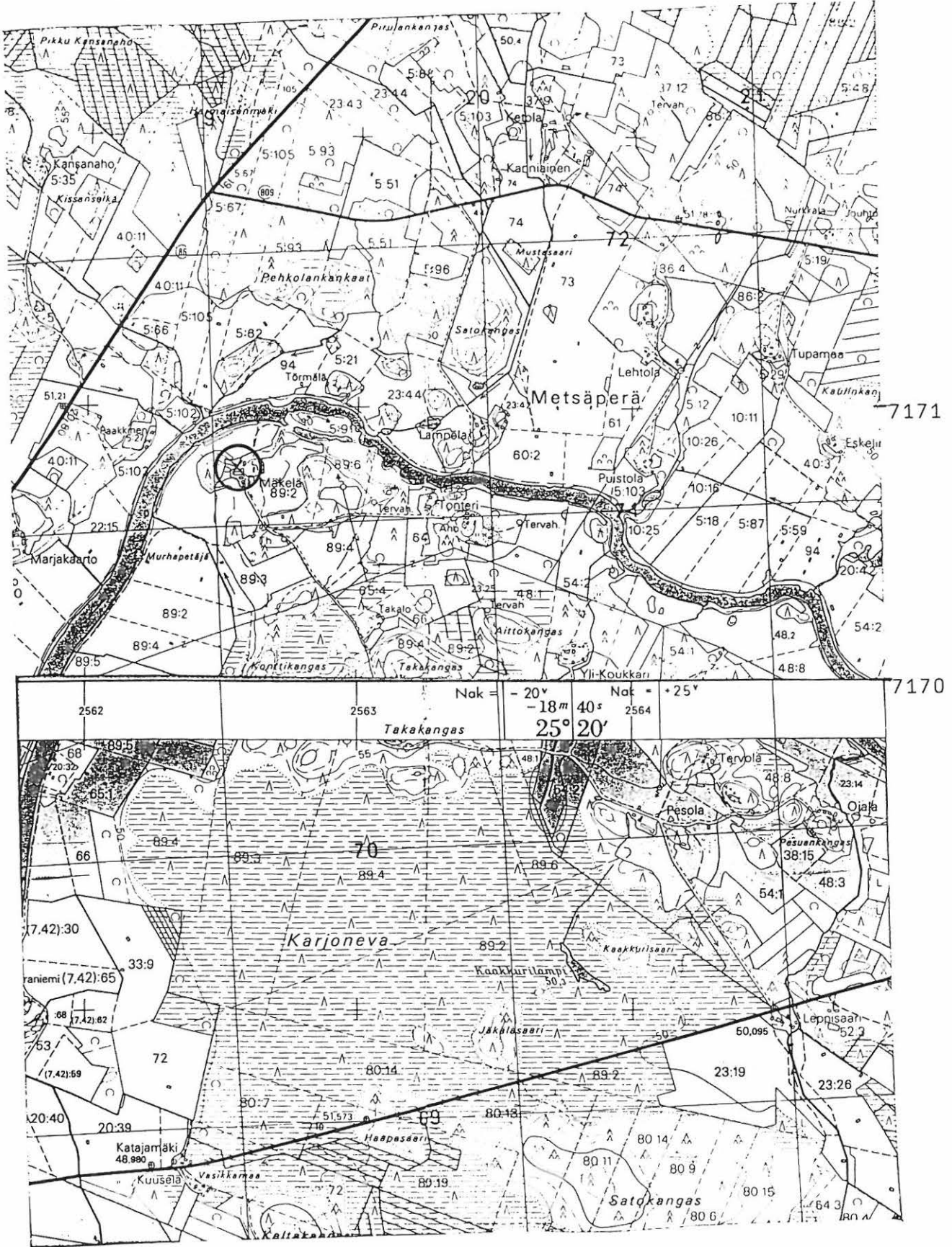
Aiemmat löydöt: KM 5415:1, aseaines

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 08 (+ 2443 07), p. 1981.

RUUKKI Pa 6 Mäkelä

2443 08 SAARIKOSKI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 7

Kohteen nimi: Klemetti
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II-III.
 Peruskartta: 2443 04 PAAVOLA
 Koordinaatit: x = n. 7164 52, y = n. 2554 08,
 z = n. 62,5
 Kylä, kylänosa: Luohua, Lemetinperä
 Tila, Rno: 20:6
 Maanomistaja: Vesa Heilala
 92470 Tuomioja

Paavolan kirkolta noin 5,5 km lounaaseen, Siikajokeen laskevasta Ohtuanojasta runsaat 2 km länteen. Alue on Ohtuanojan ja Roppolanojan väliin jäävien kangassaarekkeiden ja soiden vuorottelemaa maastoa, jossa on paikoitellen suo- ja kangaspeltoja. Heinolanperältä Tuomiojalle johtavan tien varrella, sen eteläpuolella olevan Lemetinkankaan koillisreuna on raivattu pelloksi. Vanha Lemetin talo on kadonnut ja pihapiiri rakennuksineen on sekin raivattu pelloksi.

Lemetin tontilta (=pihapiiri) noin 60 metriä pohjoiseen olevalta vanhalta pellolta on löydetty KM:n kokoelmissa oleva pohjalainen kirves. Löytötietojen perusteella määriteltävissä oleva löytöpaikka on jäänyt Tuomiojalle johtavan tien alle. Tarkastuksen aikana pelto oli puinnin ja lannoituksen jäljiltä tallautunut, eivätkä havaintomahdollisuudet olleet parhaat mahdolliset. Kvartssia tms. ei löydetty. Sen sijaan Lemetin naapuritalon Vierikon isäntä Jaakko Suorsa kertoi, että jokseenkin samoilta sijoilta olisi myöhemminkin löytynyt kiviesineitä, ilmeisesti talttoja. Esineiden olinpaikkaa hän ei tiennyt. Tilan uutta omistajaa ei tavattu.

Kohde tarkastettu: 30.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: KM 8722:14 pohjalainen kirves

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 04, p. 1981.

RUUKKI Pa 7 Klemetti

2443 04 PAAVOLA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 8

Kohteen nimi: Ojala
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: x = n. 7169 70, y = n. 2564 76,
 z = n. 50 - 52,5
 Kylä, kylänosa: Pehkola
 Tila, Rno: Ojala 48:3
 Maanomistaja: Pekka Mustonen
 Hoikanrannantie 510 B, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 7 km itään, Siikajoesta noin 250 metriä lounaaseen, Ojalan talon pihapiirin itäreunalla. Alue on Ojalan talon pihapiiriä Pesuankankaan pohjoisreunalla. Pesuankangas on korkea pääosin peltojen ympäröimä kivikkoinen mäntyä kasvava moreeni-harjanne, jonka joenpuoleiselta laidalta rinteen alta olleesta pellostä on löydetty pohjalaisen kirveen teräpuoli. Ks. myös kohde 4 Pesuankankaan jätinkirkko.

Esine sanotaan löytyneeksi pellostä, noin 10 metriä kaakkoon karjatalosta. Maaperä paikalla on ollut kangaspeltoomultaa. Löydettäessä paikalla havaittiin myös valkeita kiviä ja punaista maata. Löytöpaikka sijaitsee Ojalan päärakennuksen itäpuolella. Vanha karjatalo on purettu ja löytöpaikalle on tuotu kerros täyttemaata. Tarkastuksen aikana paikalla ei enää voitu havaita mitään asuinpaikan merkkejä. Löytöalue oli inventoinnin aikana kenttänä.

Kohde tarkastettu: 23.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

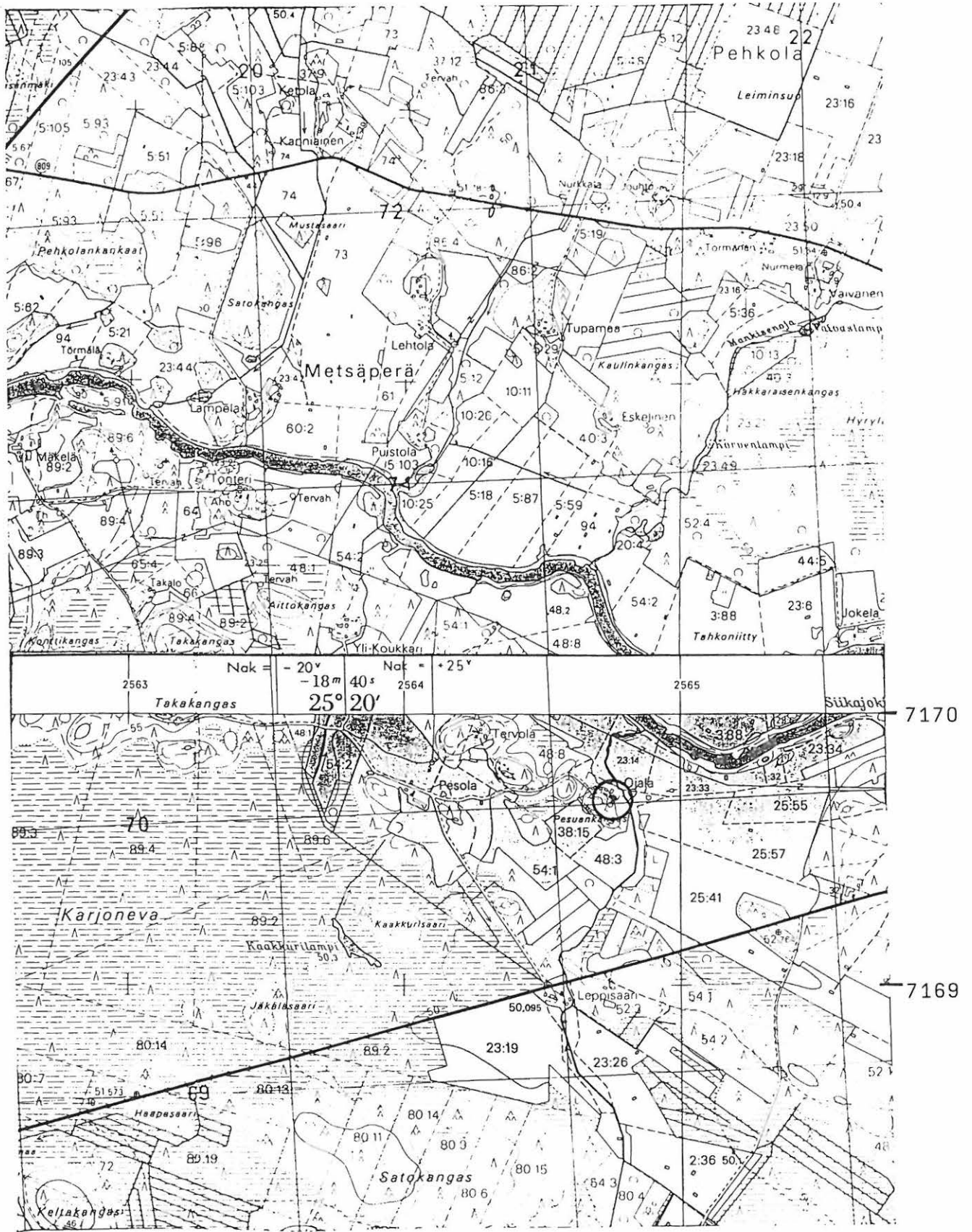
Aiemmat löydöt: KM 12921 pohjalaisen kirveen teräpuoli

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 07 (+ 2443 08), p. 1981.

RUUKKI Pa 8 Ojala

2443 07 LUOHUA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 9

Kohteen nimi: Tikkalankangas (Kukkula?)
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
 Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
 Koordinaatit: x = n. 7170 90, y = n. 2554 72,
 z = n. 50 (H. Kramsun asunto)
 Kylä, kylänosa: Pehkola
 Tila, Rno: 4:?
 Maanomistaja: -

Paavolan kirkolta noin 4 km länsiluoteeseen ja saman verran Ruukin asemasta kaakkoon, Siikajoen itärannalla. Tikkakangas on kivikkoinen korkeahko kangas, jonka halkaisee Ruukista Paavolaan johtava tie.

Henrik Kramsu on peltoa tehdessään löytänyt Tikkakankaalta punaliuskeisen nuolenkärjen. PPM:n kokoelmiin se on saatu vuonna 1896. Löytöpaikkaa jäljitettäessä selvisi, että H. Kramsu eli "Ramsu" on asunut koordinaattien ilmoittamassa kohdassa olevassa talossa. Talon nykyinen emäntä, pienestä tytöstä paikalla asunut, muisti naapurin vanhan papan kylässä käydessään Ramsusta puhuneen. Nuolenkärki on ilmeisesti löytynyt jostain lähipeleistä. Pellot eivät enää olleet viljelyksessä, eikä paikalta onnistuttu löytämään mitään löytöpaikkaa tai paikan luonnetta enemmän valottavaa. Maastollisesti paikka sopisi asuinpaikaksikin.

Paavolan kotiseutumuseossa on numerolla 72:1 Aate Karhun lahjoittama kivitaltta, jota ei kuitenkaan esineiden joukosta löydetty. Kyseessä voi siis olla luonnonkivikin. Karhun tyhjillään oleva mökki sijaitsee Tikkakankaan pohjoisreunalla koordinaattien osoittamasta kohdasta noin 180 metriä luoteeseen. Karhun pelto oli heinällä ja talo tyhjillään. Jos kyseessä on aito esine, voisi se liittyä Tikkakankaan nuolilöytöön, jonka läheisyydestä se selvästikin on.

Kohde tarkastettu: 18.9.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1896, A.O. Heikel

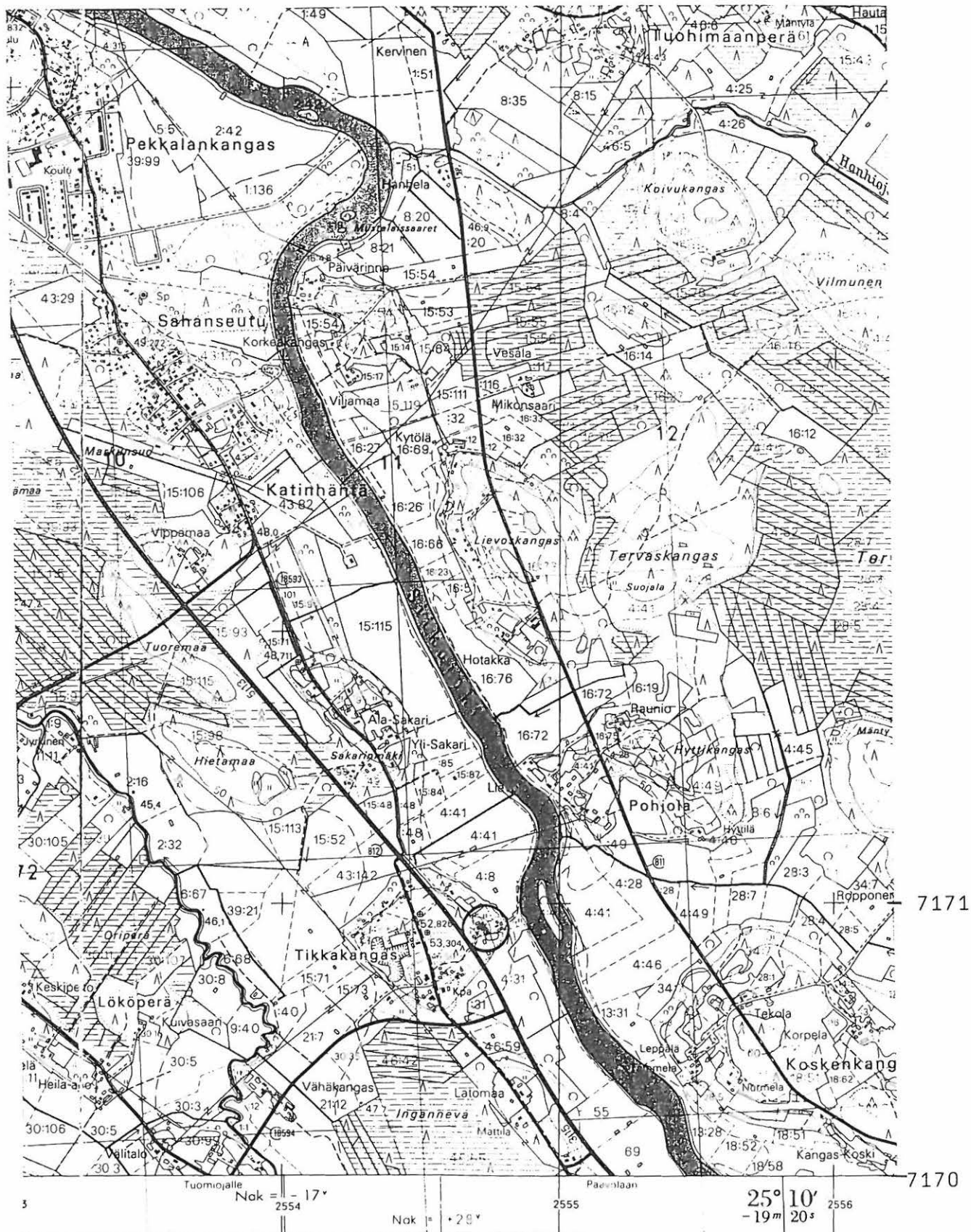
Aiemmat löydöt: PPM 189 punaliuskeinen nuolenkärki
 (PaavM 72:1 kivitaltta?)

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 05, p. 1981.

RUUKKI Pa 9 Tikkalankangas

2443 05 RUUKKI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 10

Kohteen nimi: Sarkkila (Viljamaa)
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.
 Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
 Koordinaatit: x = 7172 94, y = 2554 20, z = n. 47,5
 Kylä, kylänosa: Ruukki
 Tila, Rno: Sarkkila 15:17
 Maanomistaja: Toivo Sarkkila

Paavolan kirkolta noin 5,5 km luoteeseen, Ruukin asemalta noin 2 km kaakkoon, Siikajoen rannasta noin 100 metriä itään. Alue on loivasti kohti jokea viettävää kangasmetsikön ja joen välissä olevaa peltoa. Maaperä alueella on hiekkavaa peltomultaa.

Paikalta on löytynyt useita kiviesineitä. Löytöalue on talon lounais - luoteispuolisella pellolla, rantaan johtavan tilustien molemmin puolin, talosta noin 15 - 70 metrin päässä. Tarkastuksen aikana pellot olivat puituna, eikä asuinpaikkaan viittaavia havaintoja tehty. Talo oli tyhjillään.

Kohde tarkastettu: 19.9.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1967, O. Keskitalo

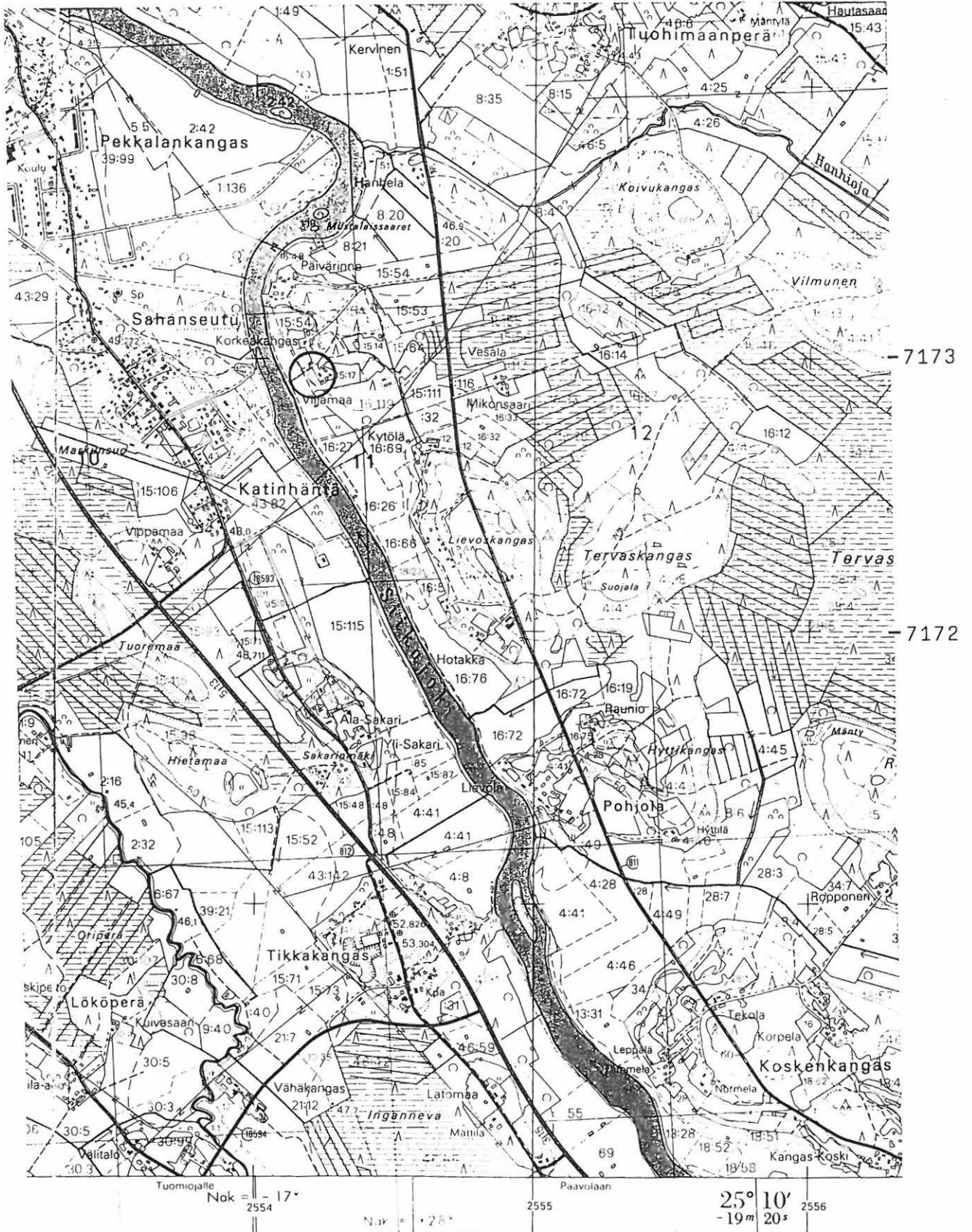
Aiemmat löydöt: KM 11661:1 tuura, -:2 liuskeveitsi, -:3 keihäänkärki, KM 17304 kirveen teelmä, PPM 4274:1 kirveen katkelma ja -:2 taltan teelmä/uusinnot

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 118 asuinpaikkaa itäkaakosta

Kartta: Peruskarttaote 2443 05, p. 1981.

RUUKKI Pa 10 Sarkkila (Viljamaa)

2443 05 RUUKKI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 11

Kohteen nimi: Roppola (Koivusaari)
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
 Peruskartta: 2443 04 PAAVOLA
 Koordinaatit: x = n. 7165 27, y = n. 2552 80, z = n. 60
 (Koivusaaren talon sijainti)
 Kylä, kylänosa: Lappi, Roppolanperä
 Tila, Rno: -
 Maanomistaja: -

Paavolan kirkolta noin 6 km länsilounaaseen, Heinolanperältä Tuomiojalle johtavan tien pohjoispuolella.

PPM:n kokoelmissa olevan reikäkiven löytöpaikkaa ei tarkalleen tunneta. Läheisen Risulan (Pa 19) löytöön liittyvään karttaan on merkitty myös Roppolan löytöpaikka. Mittakaava on kuitenkin sellainen, että sen avulla löytöpaikan määrittäminen ei onnistu. Karttaan on kuitenkin löytöpaikaksi merkitty Koivusaari niminen paikka, jolla tarkoitettaneen tämän nimistä taloa. Karttaluonnoksen perusteella kyseeseen saattaisi tulla myös Koivukangas niminen Koivusaaren kuuluva kangas. Löytäjäksi on mainittu H. Roppola.

Inventoinnin aikana yritettiin Koivusaaren, mutta talonväki ei tuolloin ollut paikalla. Risulan Eino Seppi mainitsi, että Koivukankaan reunoilta suosta olisi joskus löydetty veneen? jäänteet.

Vaikka Koivusaari on maastollisesti asuinpaikaksi sopiva, jäi löytöpaikka tarkemmin määrittämättä.

Kohde tarkastettu: 30.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: PPM 4566 reikäkivi

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 04, p. 1981.

RUUKKI Pa 11 Roppola (Koivusaari)

7166

7165

2552

2553

2443 04 PAAVOLA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 12

Kohteen nimi: Marjomaa (Huumonen)
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
Koordinaatit: x = n. 7173 82, y = n. 2551 56,
z = n. 52,5
Kylä, kylänosa: Ruukki, Hakoperä
Tila, Rno: Huumonen
Maanomistaja: Mirva Niinimaa
Tuomiojantie 140 B, 92400 Ruukki

Paavolan kirkolta noin 8,5 km länsiluoteeseen, Ruukin asemalta noin 1,1 km länteen ja Marjamaankankaan mastosta noin 120 - 140 metriä pohjoiseen. Alue on mäntyä kasvavan Marjamaankankaan pohjoisreunaa.

Paikalta on löydetty karhunpään muotoinen reikäse. Esine löytyi lasten pellokentälle tuodusta hiesusta, joka on otettu Niinimaiden uuden omakotitalon päädyistä noin 30 - 40 metriä kankaalle päin olevasta pienestä hiekanottopaikasta. Löytöpaikan tiesi kertoa Paavolan keskustassa asuva Eero Niinimaan poika Raimo Niinimaa. Tarkastuksen yhteydessä paikalta ei löydetty mitään kivikautiseen asutukseen viittaavaa. Paikalle tehdyt koekuopat paljastivat luonnollisen maannoksen.

Kohde tarkastettu: 30.9.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1962, K. Paulaharju

Aiemmat löydöt: KM 15446 karhunpäänuija

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 05, p. 1981.

RUUKKI Pa 12 Marjomaa (Huumonen)

2551

2552

2443 05 RUUKKI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 13

Kohteen nimi: Ahvenkaarto
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II-III.
 Peruskartta: 2443 01 TUOMIOJA
 Koordinaatit: x = 7163 02-11, y = 2542 34-60,
 z = n. 92,5 - 97,5
 Kylä, kylänosa: Lappi, Ala-Vuolujärvi
 Tila, Rno: Tuomioja 17:14
 Maanomistaja: Matti ja Antti Ranta
 92470 Tuomioja

Paavolan kirkolta noin 16,5 km länsilounaaseen, Taarinnevan ja Ala-Vuolujärven välisellä hiekkaharjulla Vihannin rajasta noin 500 - 600 metriä pohjoiseen. Alue on kuivaa mäntykangasta, joka laskee suhteellisen jyrkästi kohti järveä. Osa harjusta on kaivettu hiekkakuopaksi.

Paikalla on kivikautinen asuinpaikka, joka sijaitsee itäkaakko - länsiluode-suuntaisen hiekkaharjun laella, harjun etelään viettävän rinteen yläosassa. Harjun kasvillisuus on niukkaa ja pinta on paikoin paljaalla hiekalla. Alueella on runsaasti palaneita kiviä, osa keskittymänä, sekä jonkin verran kvartsi-iskoksia ja lohelmia. Pääosa asuinpaikasta sijaitsee hiekkakuopan kaakkoispuolella, mutta myös sen luoteispuolelta tavattiin kvartseja. Osa palaneista kivistä voi olla hyvinkin nuoria, sillä luonnonkaunis harju näyttää houkuttelevan retkeilijöitä.

On ehkä syytä mainita, että asuinpaikan kaakkoispuolisella kasvillisuuden, jäkälän, sammalen ja mäntymetsän, peittämällä kankaalla palstan 17:5 alueella tavattiin asuinpainanteita muistuttavia laakeita ja heikosti erottuvia painanteita. Näiden yhteydestä ja näihin lastalla tehdyistä pienistä koekuopista ei kuitenkaan tavattu asumisen merkkejä.

Kohde tarkastettu: 1.10.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1964, A. Sarvas ja
 Inventointi 1993, M. Sarkkinen

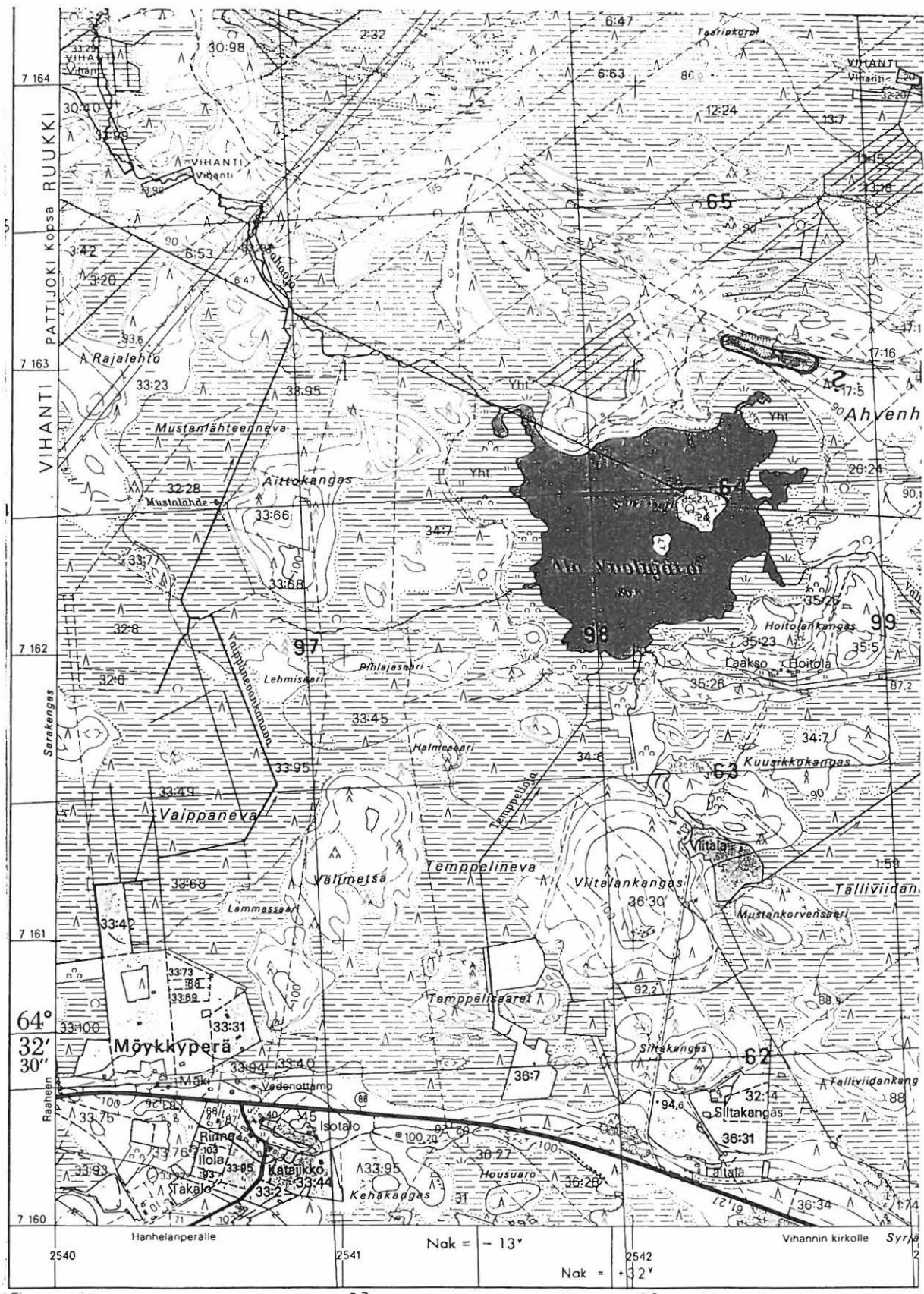
Aiemmat löydöt: KM 16445:1-12 (kvartsi- ja kivilaji-iskoksia, pii-kaavin, kvartsi-esineitä, hiottuja liuske-esineiden paloja ja kiviesineen teräkatkelma), KM 27772:1-2 (hiotun kiviesineen katkelma, kvartsi-kärki?)

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 119 Näkymä kohteen länsipäästä eteläkaakkoon.

Kartta: Peruskarttaote 2443 01, p. 1981.

RUUKKI Pa 13 Ahvenkaarto

2443 01 TUOMIOJA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 14

Kohteen nimi: Ansamaa
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
Koordinaatit: x = 7160 68, y = 2562 53, z = n. 60
(Ansamaan talon sijainti)
Kylä, kylänosa: Luohua
Tila, Rno: 23:?
Maanomistaja: 23:10: Petri Törmäkangas
Viitalanperäntie 15, 92450 Luohua

Ansamaan talo sijaitsee Paavolan kirkolta noin 9 km eteläkaakkoon ja Luohuan koululta noin 1,2 km kaakkoon. Ansamaan talosta on saatu KM:n kokoelmiin tasataltta vuonna 1886. Esineen löytöpaikkaa ei tunneta.

Inventoinnin aikana löytöpaikkaan ei saatu enempää valaistusta. Ansamaan talonväen mukaan alueelta ei ole tehty myöhempiä löytöjä.

Kohde tarkastettu: 29.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: KM 2478:25 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

2443 07 LUOHUA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 15

Kohteen nimi: Ämmänmäki
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
 Peruskartta: 2441 11 RELLETTI
 Koordinaatit: x = 7170 99, y = 2538 26, z = n. 65
 (Ämmänmäen talon sijainti)
 Kylä, kylänosa: Lappi, Relletti
 Tila, Rno: Ämmänmäki 49:10
 Maanomistaja: Johannes ja Anja Palokangas
 Raahentie 1432, 92400 Ruukki

Paavolan kirkolta noin 20 km länteen, Relletin seisakkeelta noin 800 metriä länteen ja Siikajoen kunnan eteläkärjestä noin 1,6 km koilliseen, Siikajoen rajasta noin 200 metriä kaakkoon. Ämmänmäen talo sijaitsee laeltaan kivikkoisen mäen pohjoisreunalla, pihapiiri ja sen pohjoispuoliset pellot laskevat pohjoiseen.

S. Ingmanin 1886 kertomuksen mukaan KM:n kokoelmissa oleva tasataltta on löydetty viemäriä kaivettaessa. Tämän voisi tulkita tarkoittavan lähinnä talon pihapiiriä, ellei kyseessä on jonnekin kauemmas talosta kaivettu viemärioja. Talonväen mukaan paikalta ei myöhemmin kiviesineitä ole löytynyt. Ämmänmäki on alunperin ollut metsänvartijan talo, jonka nykyisen omistajan isoisa on lunastunut 1890-luvulla. Löytöpaikkaa ei voitu tarkemmin määrittää.

Kohde tarkastettu: 24.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

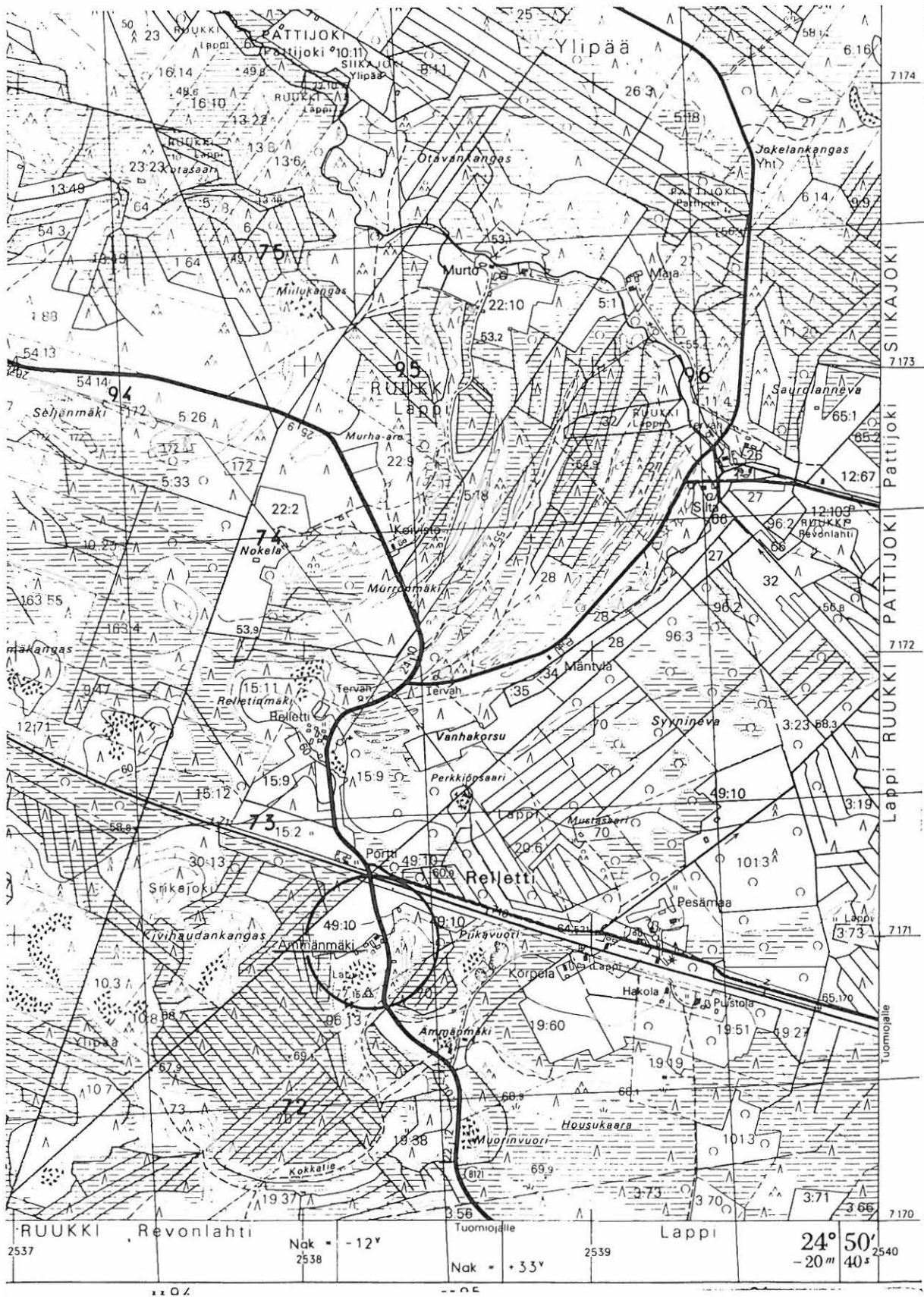
Aiemmat löydöt: KM 2478:26 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 11, p. 1988.

RUUKKI Pa 15 Ämmänmäki

2441 11 RELLETTI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 16

Kohteen nimi: Niemelä (Iso-Niemelä)
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: x = 7168 54, y = 2561 36, z = n. 47,5
 (nykyisen päärakennuksen sijainti)
 Kylä, kylänosa: Pehkola, Niemelä
 Tila, Rno: Iso-Niemelä 71
 Maanomistaja: Manninen Eino

Paavolan kirkolta noin 3,5 km itään, Siikajoesta noin 300 metriä etelään, Saarikoskentieltä Remekseen johtavan tien risteyksen pohjoispuolella. Alue on matalalla mäellä olevan talon pihapiiriä ja sitä ympäröivää peltoa.

Niemelän talon pellosta löytyneen kiviesineen (KM 3483:1/1897) tarkkaa löytöpaikkaa ei enää voitu selvittää. Löytötietojen mukaan sen on löytänyt Matti Niemelä talon pellosta. Uno Niemelän mukaan talon eteläpuoliselta pellolta noin 50 metriä talosta etelälounaaseen olisi löydetty kivikirves. Epäselväksi jäi onko tässä kyseessä KM:n kokoelmissa oleva esine. Tarkastuksen aikana pelto oli puinnin jälkeisellä sängellä. Paikalta ei löydetty mitään asuinpaikkaan viittaavaa.

Matti Niemelä on löytänyt myös ehkä 14/1500-luvulle ajoittuvan rautakirveen (KM 5415:46) pellosta tallin päästä.

Ks. myös kohde 29, Pieni-Niemelä.

Kohde tarkastettu: 22.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

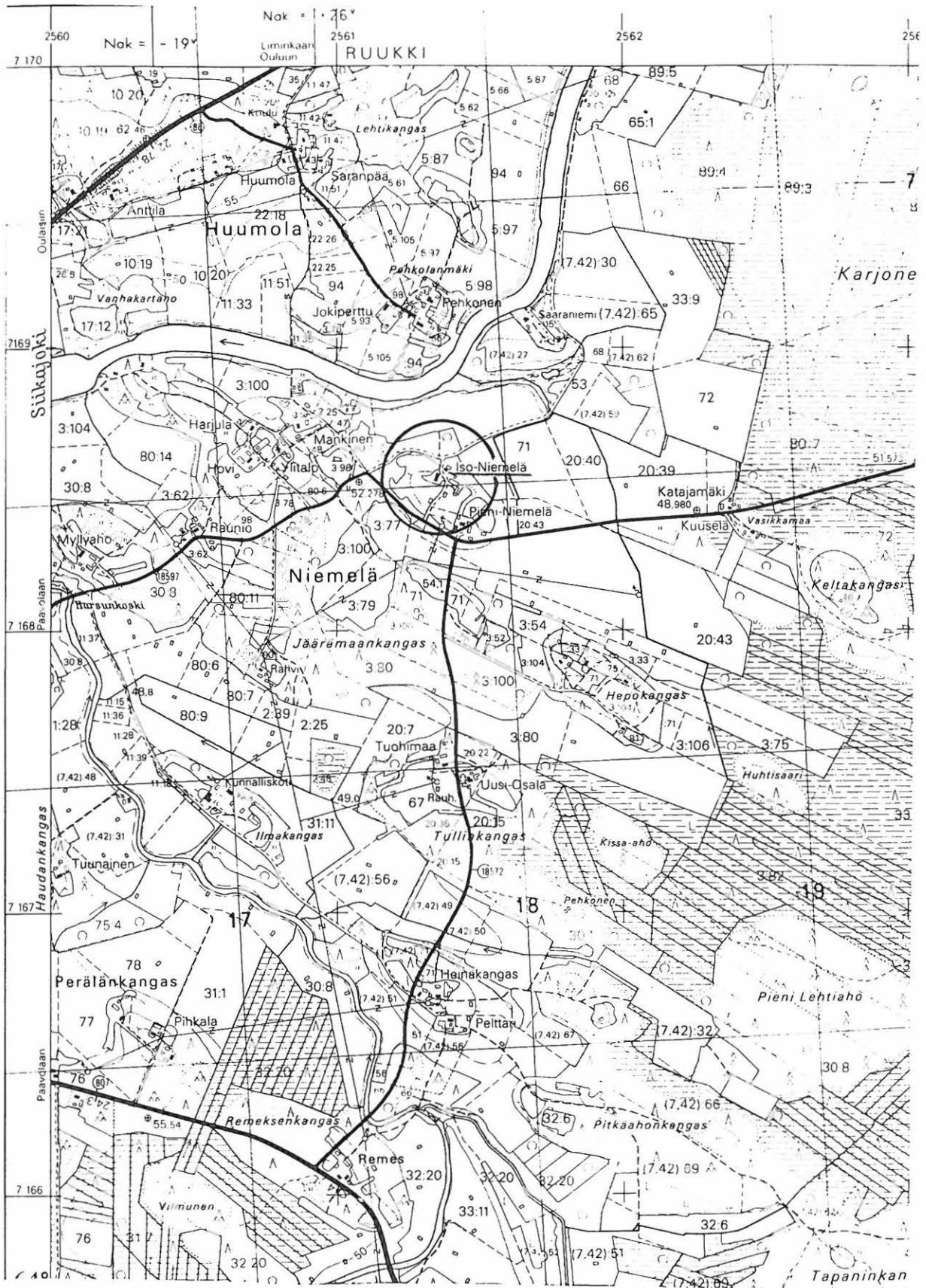
Aiemmat löydöt: KM 3483:1 tasatalta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

RUUKKI Pa 16 Niemelä (Iso-Niemelä)

2443 07 LUOHUA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 17

Kohteen nimi: Rantapehkola
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka?. II.
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: x = 7169 06, y = 2561 28, z = n. 52,5
 Kylä, kylänosa: Pehkola, Huumola
 Tila, Rno: Rantapehkola 5:66
 Maanomistaja: Tapio Heikkilä
 Huumolantie 109, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 3,5 km itään, Huumolan koulusta noin 900 metriä kaakkoon, Siikajoen pohjoisrannalla olevan Pehkolanmäen etelälaidalla. Pehkolanmäellä on useita taloja, joiden pihapiirit peittävät pääosan kankaan laesta. Osa laesta ja kankaan rinteet ovat peltoa.

KM:n kokoelmiin 1897 saatu veneenmuotoisen vasarakirveen teräpuoli on löytötietojen mukaan silloisen päärakennuksen takaa, pirtin kohdalta noin 5 metriä seinästä. Vanha päärakennus on purettu ja nykyinen uusi päärakennus sijaitsee jokseenkin vanhan paikalla, ehkä hieman ylempänä. Paavolan kotiseutumuseossa on Eero Heikkilän löytämä tasataltta. Esine on löytäjän lesken mukaan löytynyt Rantapehkolasta sekkin, tarkkaa löytöpaikkaa hän ei osannut sanoa.

Tarkastuksen yhteydessä löytöpaikan läheisyydessä olevat pellot tarkastettiin, mutta mitään asuinpaikkaan viittaavaa paikalta ei onnistuttu löytämään. Kahden esineen ja sijaintinsa perusteella asuinpaikka paikalla on hyvinkin mahdollinen.

Kohde tarkastettu: 22.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

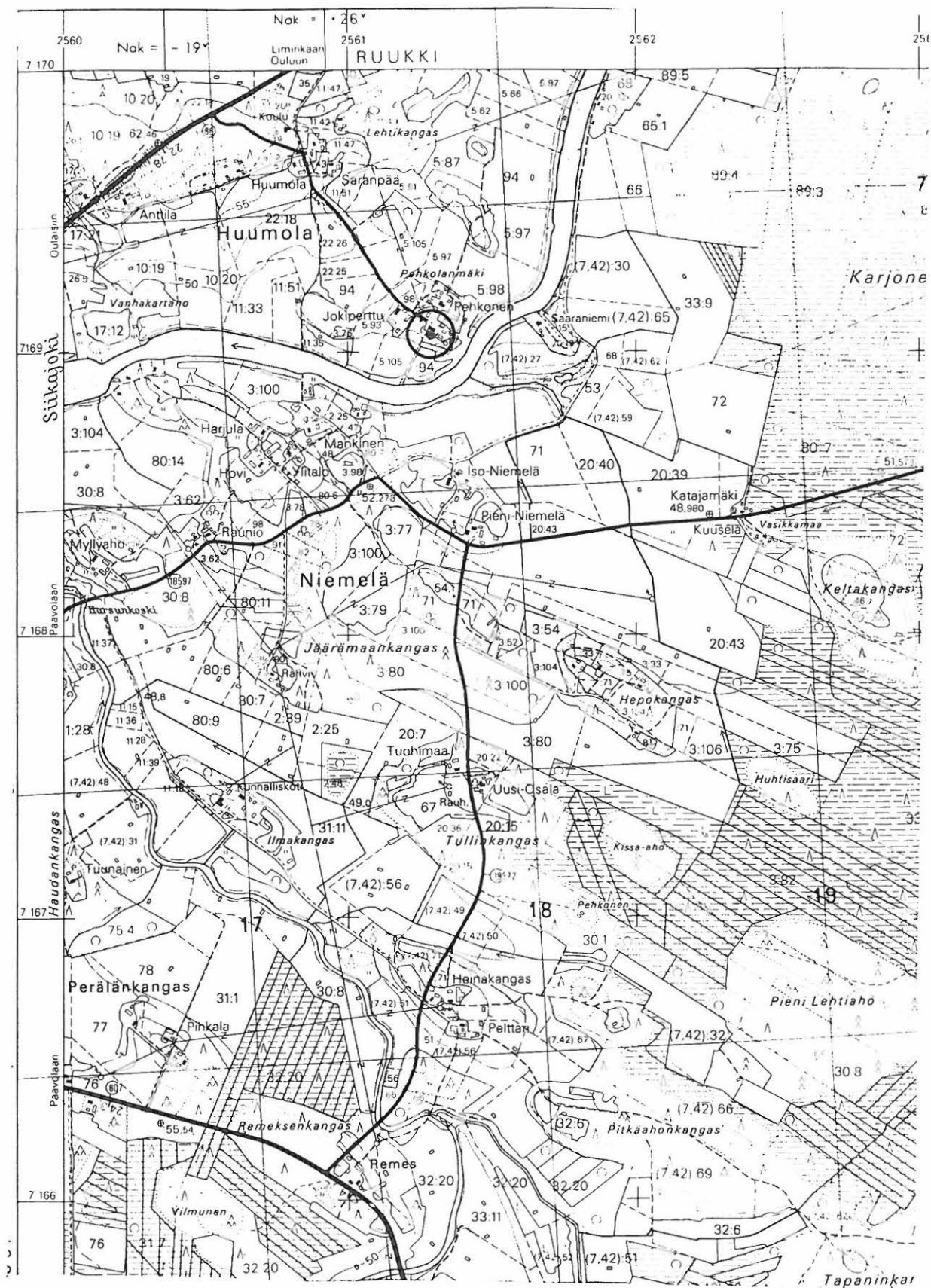
Aiemmat löydöt: KM 3483:2 veneenmuotoisen vasarakirveen teräpuoli
 PaavM 75:1 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 135 esinekuva

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

RUUKKI Pa 17 Rantapehköla

2443 07 LUOHUA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 18

Kohteen nimi: Mällinen (Heinonen)
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: x = n. 7161 02, y = n. 2566 03,
 z = n. 57,5
 Kylä, kylänosa: Pehkola, Heinosenperä
 Tila, Rno: Heinonen 3:102
 Maanomistaja: Liisa Kuusisalo
 Heinosentie 230, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 11 km kaakkoon, Luohuan koululta noin 4,5 km itään ja Rantsilan rajalta noin 500 metriä länteen Kipsuanojan itärannalla. Lähimaasto muodostuu soista ja kangassaarekkeista ja Kipsuanojan varteen tehdyistä pelloista.

Vanhoilla Mällisen mailla oleva Heinosen talo sijaitsee Puronkan-kaan luoteiskärjessä matalalla kumpareella. Maaperä talon lähipel-
 loilla on karkeaa kivikkoista hiekkamultaa. Paikalta löydetty rei-
 käkivi on löytötietojen mukaan pellostä navetan takaa. Tarkastuksen
 aikana pellot olivat puinnin jälkeisellä sängellä. Paikalta ei on-
 nistuttu löytämään mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Kohde tarkastettu: 25.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: KM 5415:2 reikäkivi

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

RUUKKI ent. Paavola 19

Kohteen nimi: Risula (ent. Pyymaankangas)
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka? II.
 Peruskartta: 2443 04 PAAVOLA
 Koordinaatit: x = 7165 94, y = 2553 12, z = n. 60
 Kylä, kylänosa: Lappi, Roppolanperä
 Tila, Rno: Risula (15,23):10
 Maanomistaja: Martti Seppi perikunta/ Eino Seppi
 Salontie 109, 92470 Tuomioja

Paavolan kirkolta noin 5,5 km länsilounaaseen, Heinolanperältä Tuomiojalle johtavan tien ja Ohtuanojaan lännestä laskevan Roppolanajan välissä, ojasta noin 200 metriä etelään. Risulan talo sijaitsee matalalla moreenikankaalla, jota pohjoispuolista suota lukuun ottamatta reunustavat pellot.

Talosta noin 20 metriä pohjoisluoteeseen olevalta pellolta on löydetty kaksi kokoelmiin saatua kiviesinettä. Lisäksi paikalla on mainittu olleen useita laattakiviä, joita muualla pellossa ei ole ollut. Esineet on löydetty 1942 ja museoon ne ovat tullet 1948. Taloa nykyisin asuva suku on tullut paikalle 1949, eikä tiennyt aiemmista löydöistä. Kiviesineitä he eivät ole löytäneet.

Tarkastuksen aikana pelto oli heinällä ja osin perunamaana. Paikalta ei onnistuttu löytämään kvartssia tms., mutta kaksi varmaa kiviesinettä viittaa asuinpaikkaan. Myös maastoltaan paikka on asuinpaikaksi sopiva.

Kohde tarkastettu: 30.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: PPM 4236:1 tuuramainen kivikirves ja -:2 rombimainen reikäkivi (sekä kadonnut hioinlaaka?)

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 04, p. 1981.

RUUKKI ent. Paavola 20

Kohteen nimi: Iso-Matti eli Kokko
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka? II(?)
 Peruskartta: 2443 01 TUOMIOJA
 Koordinaatit: x = 7167 95, y = 2549 73, z = n. 55
 (Kokon talon sijainti)
 Kylä, kylänosa: Lappi, Tuomioja
 Tila, Rno: 5:?
 Maanomistaja: -

Paavolan kirkolta noin 8 km länteen. Kokon talon mailta 1920 löytynyt kiviesine on tuolloin joutunut rautatieviskaali J.E. Lukkarisen (Hamina) haltuun. Esine on löydetty Kannusojan pohjasta Kokon talon mailta.

Kokon talon Elisa Kokko ei luonnollisestikaan löydöstä mitään tien-nyt. Myöskään Kannusoja ei ollut tuttu. Kun Kokko on vanha kantatila, jonka maita on laajasti Tuomiojan molemmin puolin, jäi mahdollisen esineen löytöpaikka tarkemmin määrittelemättä. Kokon tilan vanha kantanumero on 5. Kannusojalla on voitu tarkoittuu nykyisin Tuomiojana tunnettua ojaa. Ojan länsirannalla noin 1,5 km Kokon talosta etelälounaaseen on Kannus-niminen talo.

Kohde tarkastettu: (Kokko 30.9.1997)

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: kiviesine?/J.E. Lukkarinen?

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 01, p. 1981.

RUUKKI ent. Paavola 21

Kohteen nimi: Savikorpi
Määrittely ja mj-luokka: rautakautinen löytöpaikka. II/III.
Peruskartta: 2443 04 PAAVOLA
Koordinaatit: x = 7165 31, y = 2559 82, z = n. 50
Kylä, kylänosa: Pehkola
Tila, Rno: 8:38
Maanomistaja: Jarmo ja Seija Fingerroos

Paavolan kirkolta noin 3,5 km kaakkoon, Luohuoanjoen etelärannalla, Savikorven vanhasta talosta noin 200 metriä lounaaseen. Alue on jokivarren tasaista savikkopeltoa, jonka eteläpuolella kapean rämeen takana on Oravamaa-nimisen moreenikankaan luoteislaita.

Löytöpaikka on suosta raivattua savipohjaista peltoa noin 20 - 30 metriä joesta. Tarkastuksen yhteydessä sängellä olleesta pellostä ei löydetty mitään kiinteän muinaisjäännöksen merkkejä. Kyseessä on irtolöytö.

Kohde tarkastettu: 25.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

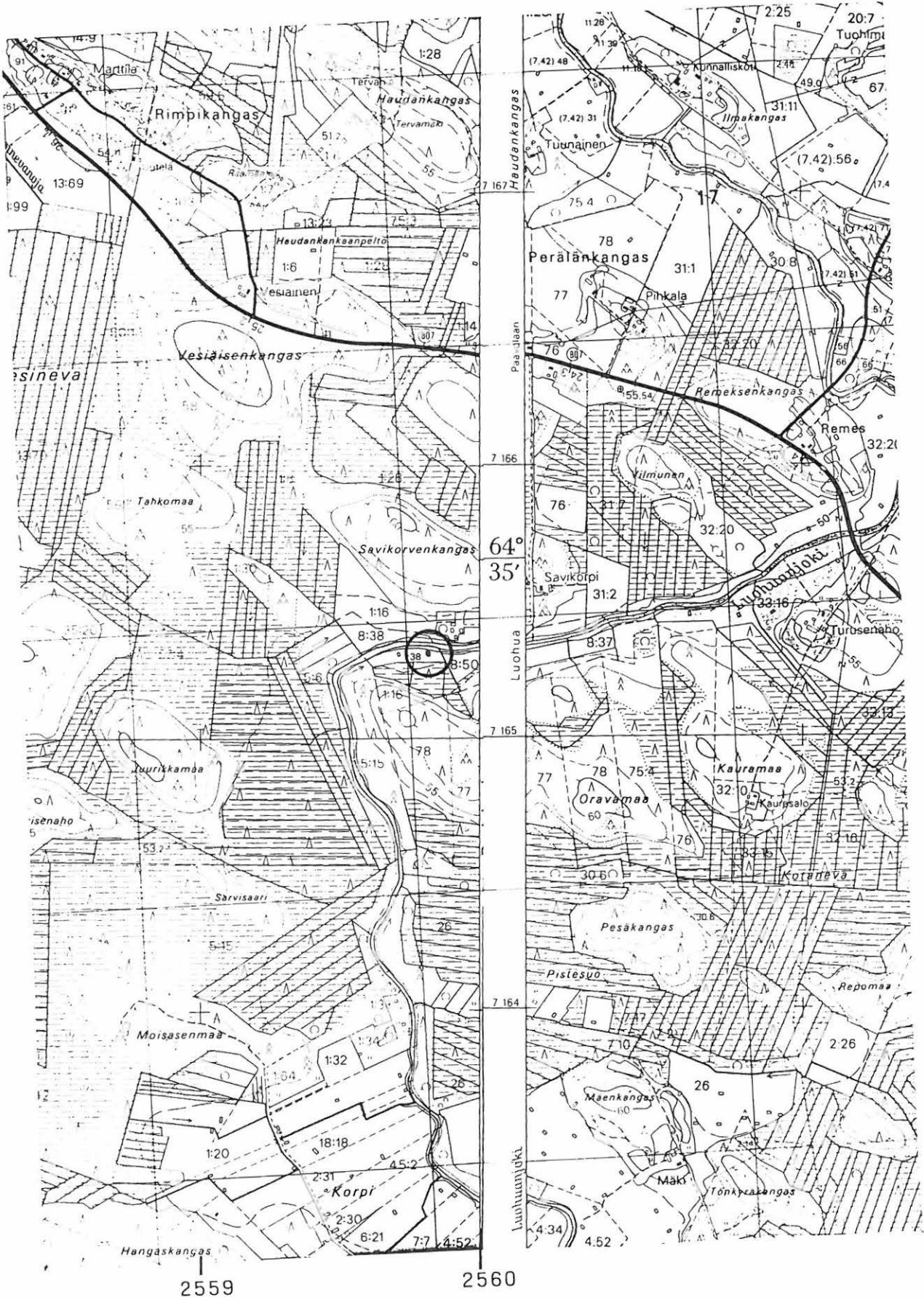
Aiemmat löydöt: PPM 6077 soikea tuluskivi

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 120 Tuluskiven löytöpaikkaa rajapyykin luota koillisesta, oikealla olevat koivut jokivarressa.

Kartta: Peruskarttaote 2443 04, p. 1981.

RUUKKI Pa 21 Savikorpi

2443 04 PAAVOLA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 22

Kohteen nimi: Viikalankangas (Viitalankangas)

Määrittely ja mj-luokka: a) kiviraunioita? hist. aika? III.
b) talonpoikaisia viljelyraunioita.

Peruskartta: 2443 07 LUOHUA

Koordinaatit: a) x = 7160 33, y = 2563 98, z = n. 70
b) x = 7160 30, y = 2563 12, z = n 72,5

Kylä, kylänosa: Luohua

Tila, Rno: a) 9:45 ja b) 9:32

Maanomistaja: -

Paavolan kirkolta noin 10 km kaakkoon ja Luohuan koululta noin 2,5 km itäkaakkoon olevan Viitalankankaan etelälaidalla Rinteen talosta noin 200 metriä pohjoiseen. Paikalla on kivikkoinen korkeahko mäki. Alue on hakattu ja äestetty.

Inventoinnin aikana mäen laella todettiin pari äestyksen vaurioitamaa hyvin epämääräistä kivikasaa, a). Näiden läheisyydessä oli pieniä kuopanteita. Käsitykseni mukaan kyseessä ei ole esihistorialliselta ajalta olevat röykkiöt, vaan jonkin myöhemmän toiminnan, mahdollisesti kivenoton tms. yhteydessä, syntyneet kivirauniot. Mäen kaakkoon laskevalla rinteellä tavattiin talonpoikaisen viljelyksen yhteydessä syntyneitä peltoraunioita, b). Paikalla olevassa kuusimetsässä oli arviolta noin 15 - 20 kivirauniota ja matalia, pääosin luode-kaakko tai koillinen-lounas-suunnassa olleita sammalen peittämiä kiviaitoja. Koekuoppa paljasti ohuen hiilensekaisen peltokerroksen.

Kohde tarkastettu: 26.9.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1977, P. Purhonen

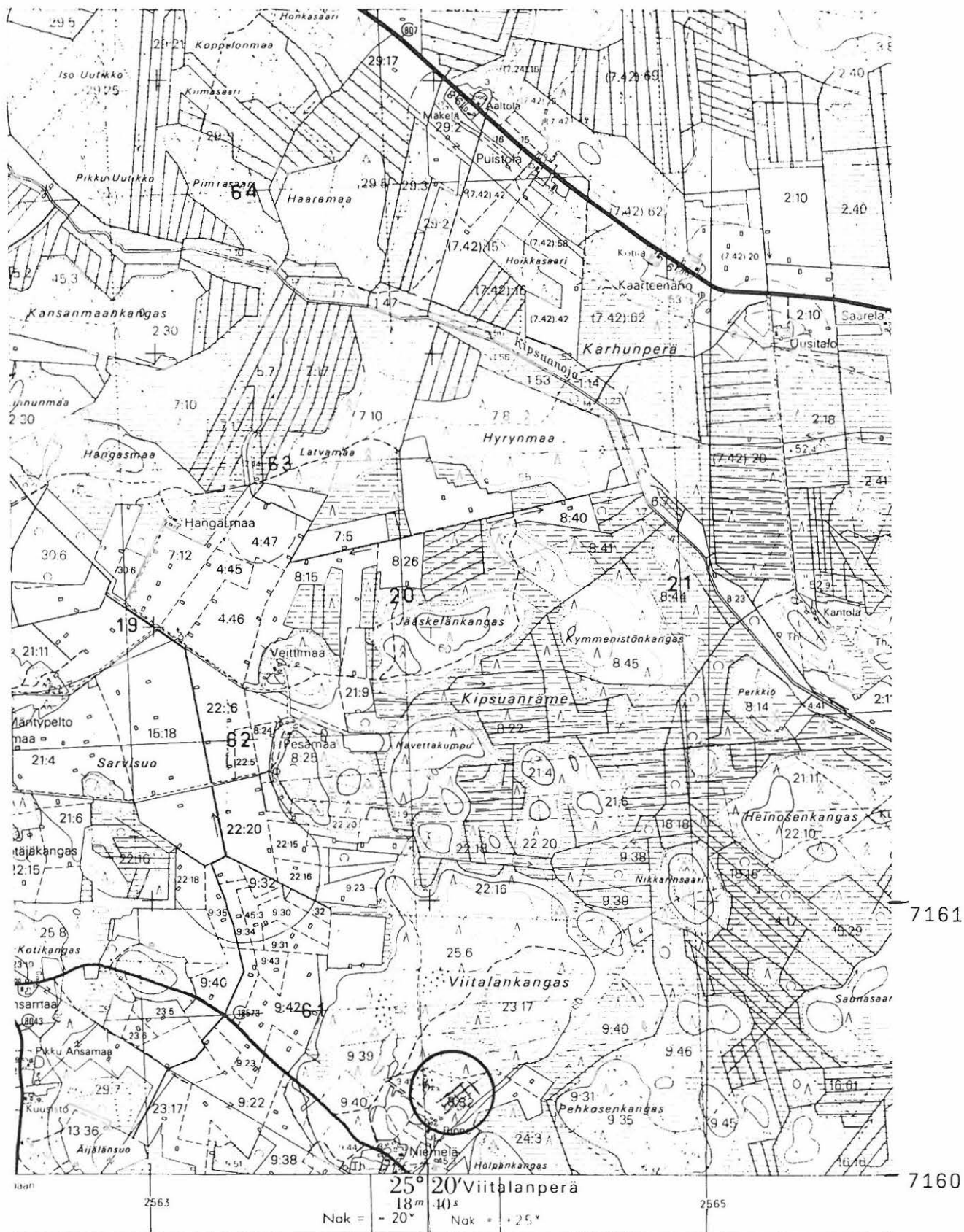
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 121 peltoraunioita kuusikossa, pohjoiskoillisesta

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

RUUKKI Pa 22 Viikalankangas

2443 07 LUOHUA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Paavola 23

Kohteen nimi: Virsu
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
 Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
 Koordinaatit: x = 7173 18, y = 2551 98, z = n. 47,5
 (Virsun nykyisen talon sijainti)
 Kylä, kylänosa: Ruukki
 Tila, Rno: Virsu
 Maanomistaja: Risto ja Pirjo Vikman
 Huhtisaarentie 117, 92400 Ruukki

Ruukin asemalta noin 1,1 km etelälounaaseen, heti rautatien itäpuolella, radan ja Ohtuanojan yhtymäkohdan eteläpuolella, noin 100 metriä joesta lounaaseen. Alue on radan halkaiseman Lampikankaan itälaitaa, jonka itäpuolella on alavat pellot.

Virsun talossa asunut Lauri Virsu on toimittanut PPM:oon kivikirveen, jonka löytöpaikka ei ole tiedossa. Inventoinnin aikana talon lähistö tarkastettiin ilman tulosta. Pellot ovat varsin kivikkoiset. Esine voi olla muualtakin löydetty.

Kohde tarkastettu: 19.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: PPM 7252 kivikirves

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 05, p. 1981.

RUUKKI Pa 23 Virsu

2443 05 RUUKKI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Revonlahti 1

Kohteen nimi: Kohtelonkangas
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II(?)
 Peruskartta: 2443 02 OLKINEVA
 Koordinaatit: n. x = 7178 70-95, y = 2545 55-90 (?),
 z = n. 50 - 52,5
 Kylä, kylänosa: Revonlahti
 Tila, Rno: -
 Maanomistaja: -

Revonlahden kirkolta noin 1,6 - 1,8 km etelälounaaseen, Siikajoen Leivinkosken länsipuolella olevan Kohtelonkankaan eteläosassa. Kohtelonkangas on laeltaan kivikkoinen pääosin peltojen ympäröimä moreeniharjanne. Kankaan etelälaidalla on jokunen uusi omakotitalo ja pari vanhempaa taloa. Kohtelonkankaan eteläpuolella on pieni siihen luettava matalampi kangas.

Paikalta on löydetty 1800-luvun lopulla tasataltta, jonka jälkeen tehdyssä tarkastuksessa löydettiin kvartsi-iskoksia hiekkakuopasta. Inventoinnin aikana asuinpaikkaa ei onnistuttu tarkemmin paikallistamaan. Vanhoja hiekkakuoppia löydettiin kahdelta alueelta. Ensimmäkin Kohtelonkankaan etelälaidalla Hirsikankaalle johtavan tien ja talojen pohjoispuolelta kapeana vyöhykkeenä kankaan reunassa. Kuopat olivat kasvaneet täysin umpeen ja ne oli ainakin osittain täytetty. Alueelta ei onnistuttu löytämään kiinteän asutuksen merkkejä. Toinen hiekkakuoppa sijaitsee Kohtelonkankaan eteläpuolisella matalalla kankaalla. Sekin oli lähes umpeenkasvanut. Tämänkään tienoilta ei asuinpaikkaa tavoitettu. Alueen asukkaat eivät olleet löytöjä tehneet.

Kohde tarkastettu: 17.9.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1896, A.O. Heikel

Aiemmat löydöt: KM 3186:3 tasataltta ja KM 6714:3 kvartsi-iskoksia

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 02, p. 1981.

Ent. Revonlahti 2 = RUUKKI 2

RUUKKI ent. Revonlahti 3

Kohteen nimi: Jylhänkangas
 Määrittely ja mj-luokka: "jättiläisten kiviaita" III(?)
 Peruskartta: 2443 02 OLKINEVA(?)
 Koordinaatit: ?
 Kylä, kylänosa: Revonlahti
 Tila, Rno: -
 Maanomistaja: -

Kihlakuntakertomuksessaan vuodelta 1886 S. Ingman mainitsee Jylhänkankaan nimellä paikan, missä pitäisi olla noin 40 sylvä pitkän ja 1 - 2 sylvä leveän ja 1 jalan korkuisen kiviaidan. Paikan hän sanoo sijaitsevan "noin 1/2 peninkulmaa Siikajoesta ja yhdenverran etelään Revonlahden kirkolta". Kangas ei hänen mukaansa ole kovin korkea, jyrkin se on itäreunalta.

Revonlahden lähistöltä tunnetaan sekä Jyljänkangas että Jylhänkangas (PK 2443 03, r. 7183/2540 ja 7181/2542). Kumpikaan ei sijainniltaan vastaa Ingmanin kuvausta. Jyljänkankailla sitä vastoin on kuvaukseen sopiva luonnollinen rantavalli ja mahdollisia rökkiöitä (ks. Siikajoki, kohteet 16 ja 17). Kivikkoiselta Jylhänkankaalta ei kivirakenteita tai aitamaisia luonnonmuodostelmia tavattu.

Ingmannin antamien sijaintitietojen perusteella oikeaa kangasta on vaikea määrittää. Seudun hyvin tuntevat revonlahdit, Kohtelonkankaan Ansamaat ja Nurkan taloa asuva Valteri Sarkkinen kertoivat, että sellaista kiviaitaa Revonlahden kirkon eteläpuolisilla kankailla he eivät tunne. Ainoa jokseenkin mahdollinen paikka voisi olla Huumarinkangas, johon Jyljänkangas nimeä ei tosin voitu yhdistää. Ko. kankaan (PK 2443 02, r. 7176/2545) kaakkoispäässä on epä-määräinen pitkänomainen epäyhtenäinen luonnonkivikko, joka kooltaan kutakuinkin vastaa Ingmanin "kiviaitaa". Myös kuvaus kankaasta on jotakuinkin osuva.

Mittojensa perusteella Ingmanin kuvaama kiviaita voidaan luokitella luonnonmuodostelmaksi, sillä sitä vastaavia muinaisjäännöksiä ei tunneta.

Kohde tarkastettu: (Huumarinkangas 18.9.1997)

Aiemmat tutkimukset: S. Ingman 1896

Valokuvat: -

Kartta: -

RUUKKI ent. Revonlahti 4

Kohteen nimi: Sorvo
 Määrittely ja mj-luokka: "hautoja" II?(?)
 Peruskartta: 2443 03 REVONLAHTI
 Koordinaatit: ruutu 7181/2545
 Kylä, kylänosa: Revonlahti
 Tila, Rno: 21:?
 Maanomistaja: -

Revonlahden kirkolta noin 1,2 km pohjoiskoilliseen, Siikajoen läntisen päähaaran suun eteläpuolella, Siikajoen länsirannalla. Paikalla olevan Sorvon talon läheisyydessä kertoo E. Löwenmark 1881 olevan Hautapakka-niminen paikka, jossa on useita korkeita hautoja aivan joen rannalla.

Hautapakka on nykyiselle Sorvon talon väelle tuntematon nimi, myöskään mitään hautoja paikalla ei tiedetty olevan. Kohteen luonnetta ja sijaintia ei inventoinnin aikana kyetty tarkemmin määrittämään.

Kohde tarkastettu: (Sorvo 16.9.1997)

Aiemmat tutkimukset: Löwenmark 1881

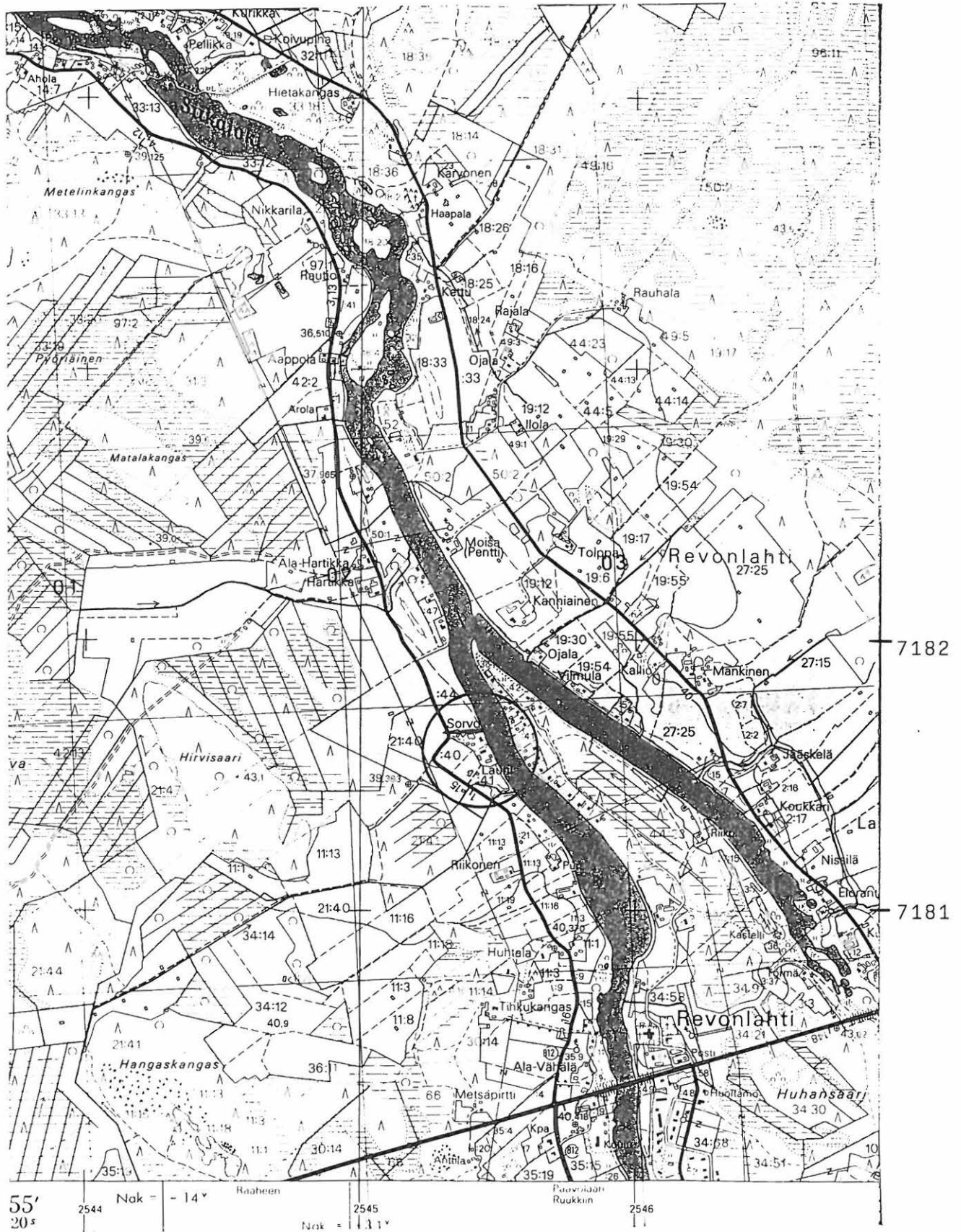
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 03, p. 1981.

RUUKKI Re 4 Sorvo

2443 03 REVONLAHTI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Revonlahti 5

Kohteen nimi: Nissilä
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
 Peruskartta: 2443 03 REVONLAHTI
 Koordinaatit: x = 7181 20, y = 2546 61, z = n. 40
 (Nissilän talon sijainti)
 Kylä, kylänosa: Revonlahti, Lahtiranta
 Tila, Rno: 3
 Maanomistaja: 3:20 Maria ja Erkki Virtanen
 Lahtirannantie 69, 92350 Revonlahti

Nissilän talo sijaitsee Revonlahden kirkolta noin 800 metriä koilliseen, Siikajoen itäisen, miltei kuivuneen haaran koillisrannalla. Talon lähialue on hyvin loivasti kohti jokea viettävää joenvarren peltoa, jonka koillispuolella on matala Hirsikangas ja tämän takana laajat nevat.

Talokas Nissilä on 1892 lahjoittanut kultaseppä Höglundin kautta reikäkirveen KM:n kokoelmiin. Esineen löytöpaikka ei ole tiedossa. Nissilän mailta ei tiettävästi ole myöhemmin esinelöytöjä tehty. Talon väki on Nissilöiden jälkeen kahdesti vaihtunut. Pellot olivat sängellä. Jos esine on löytynyt jostain Nissilän talon mailta talon läheltä on todennäköisimpänä löytöpaikkana voidaan pitää Hirsikangasta. Täältä ei kuitenkaan onnistuttu löytämään mitää kivikautiseen asutukseen viittaavaa.

Löytöpaikkaa ei kyetty määrittämään.

Kohde tarkastettu: 16.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

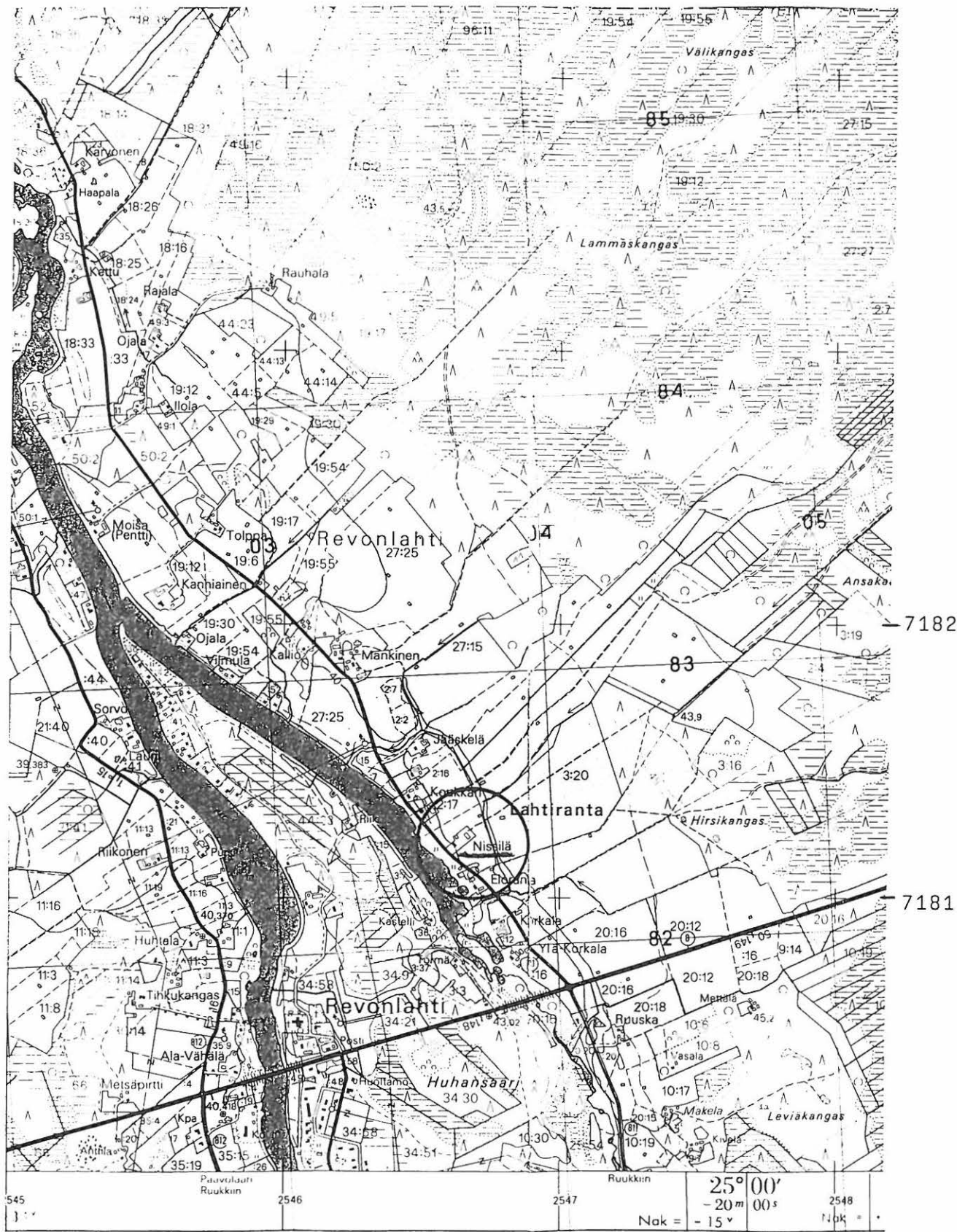
Aiemmat löydöt: KM 2846 reiällinen poikkikirves

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 03, p. 1981.

RUUKKI Re 5 Nissilä

2443 03 REVONLAHTI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI ent. Revonlahti 6

Kohteen nimi: Hätälä
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
 Peruskartta: 2443 02 OLKINEVA
 Koordinaatit: x = n. 7178 75, y = n. 2545 88,
 z = n. 45 (Hätälän talo)
 Kylä, kylänosa: Revonlahti
 Tila, Rno: -
 Maanomistaja: -

Revonlahden kirkolta noin 1,8 km etelään, Siikajoen Leivinkoskesta noin noin 300 metriä lounaaseen, Kohtelonkankaan urheilukentän koillispuolella. Hätälän pohjoispuolella on Kohtelonkankaan pohjois- ja länsipuolelta suojaama alankopelto.

Hätälän mökin pellosta on löytynyt tasataltta, joka on saatu KM:n kokoelmiin 1892. Paikalta ei onnistuttu löytämään mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Jossain kohteen pohjois- tai länsipuolella on Kohtelonkankaan asuinpaikka, Revonlahti 1.

Kohde tarkastettu: 17.9.1997

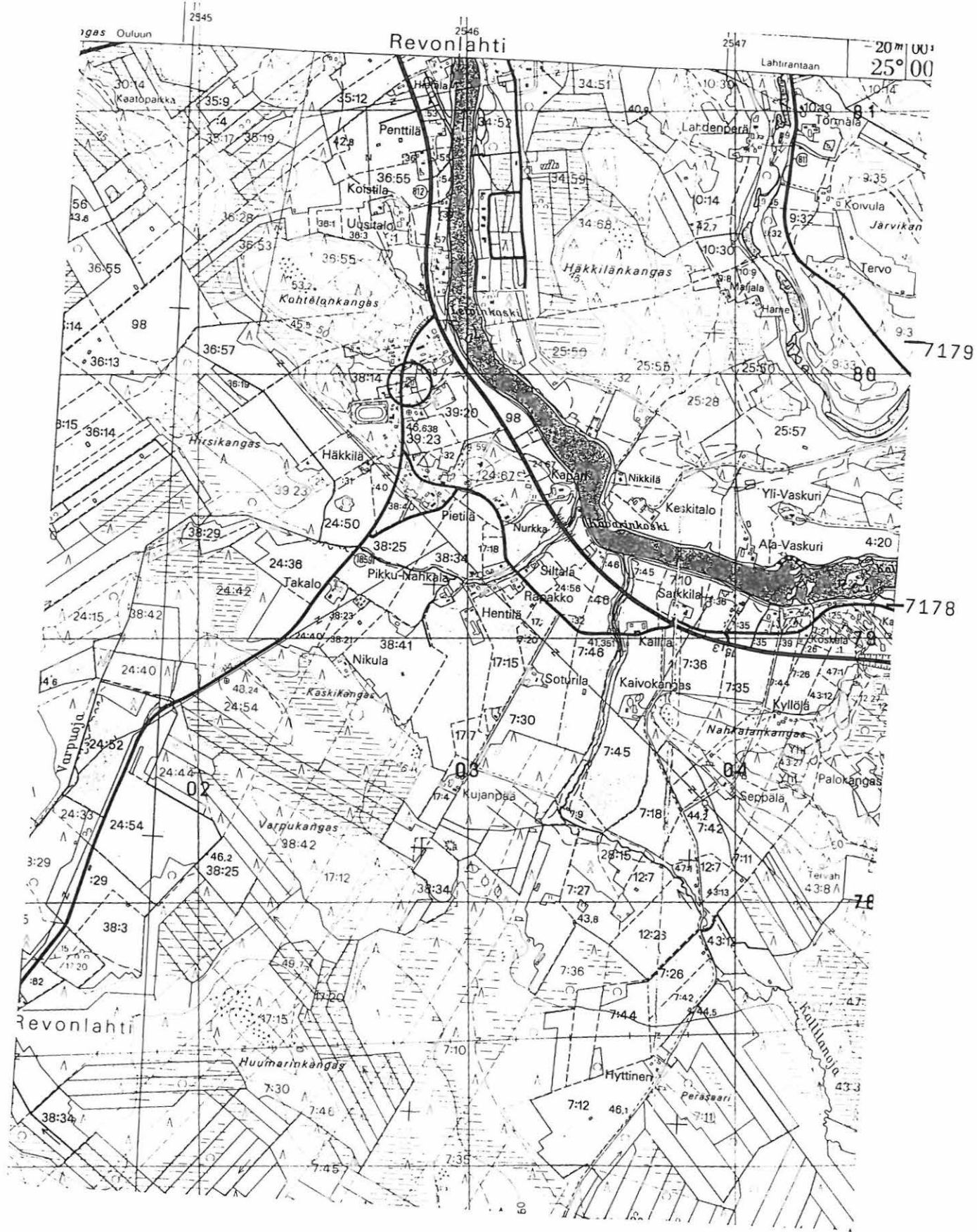
Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: KM 3186:2 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 02, p. 1981.

2443 02 OLKINEVA
Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 1

Kohteen nimi: Linnamaankangas
Määrittely ja mj-luokka: kivenottopaikka. III.
Peruskartta: 2443 01 TUOMIOJA
Koordinaatit: x = n. 7164 76, y = n. 2549 90,
z = n. 70
Kylä, kylänosa: Lappi
Tila, Rno: 7:14
Maanomistaja: -

Paavolan kirkolta noin 9 km länsilounaaseen, Tuomiojan asemasta noin 3,5 km etelään Talkkurämeen itäreunalla. Linnamaankangas on kivikkoinen mäntyä kasvava kangas noin kilometri rautatiestä itään.

Kankaan korkeimmalla kohdalla ja sen vierellä on kivenottopaikkoja, jotka ovat tuhonneet kankaan laen. Paikalla on epäilty olevan tuhoutuneen jätinkirkon, mutta inventoinnin yhteydessä kankaalta ei löydetty mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa, vaikka kangas ja sen laidat tarkastettiin.

Kohde tarkastettu: 30.9.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1979, P. Purhonen

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: -

RUUKKI 2

Kohteen nimi: Linnakangas

Määrittely ja mj-luokka: kiviröykkiöitä 5 kpl ja kuopanteita 2 kpl. II.

Peruskartta: 2443 05 RUUKKI

Koordinaatit: x = 7178 32, y = 2550 77, z = n. 55

Kylä, kylänosa: Revonlahti

Tila, Rno: 57

Maanomistaja: Vesa ja Sihvo Heikkilä
Sammalkankaantie 702, 92400 Ruukki

Revonlahden kirkolta noin 5 km itäkaakkoon, Ruukin asemalta noin 4,5 km pohjoisluoteeseen ja Siikajoesta noin kilometri koilliseen. Nevojen ja luoteispuoleltaan suopellon ympäröimä Linnakangas on laeltaan kivikkoinen mäntyä kasvava moreeniharjanne, jonka kaakkoisosassa, kankaan korkeimmalla kohdalla kohde sijaitsee.

Paikalla olleesta alunperin kuudesta röykkiöstä yksi on tutkittu. Jäljellä olevat viisi muodostavat pohjoiseen avoimen puolikaaren etelään laskevan rinteen partaalle. Röykkiöiden vieressä on kaksi tai kolme erilaista kuopannetta. Seuraavassa rakenteiden kuvaus koillisimmasta röykkiöstä alkaen.

a) röykkiö, jonka halkaisija on 5 - 6 metriä. Matalan kiveyksen keskellä on noin 40 cm syvä keskuskuoppa, jonka ala on noin 1 x 1,5 metriä. Tästä noin 5 metriä kaakkoon

b) röykkiö, jonka halkaisija noin 4,5 - 5 metriä, soikeahko, korkeus noin 30 - 40 cm, keskuskuopan ala noin 0,8 x 1 metri ja syvyys noin 40 cm. Aivan tämän länsipuolella, noin metrin päässä

c) röykkiö, jonka halkaisija noin 5 - 5,5 metriä ja korkeus noin 40 - 50 cm, keskuskuopan halkaisija noin metri ja syvyys noin 20 - 30 cm. Keskellä iso maa(?)kivi. Tämän itäkoillispuolella noin 2 metriä

d) röykkiö, jonka halkaisija noin 5 - 6 metriä ja korkeus noin 40 - 50 cm, keskuskuopan ala noin 1 x 1,5 metriä ja syvyys noin 40 cm. (c:n ja d:n pohjoispuolella epämääräistä irtonaista kiveystä, ehkä keskuskuopasta heiteltyä?) d):stä noin 1,5 metriä pohjoiseen

e) röykkiö, jonka halkaisija noin 4 - 5 metriä ja korkeus noin 40 cm, epämääräinen matala keskuskuoppa, jonka läpimitta noin 0,5 metriä.

Europaeuksen 1914 tutkima kuudes röykkiö on sijainnut noin 5 - 7 metriä b:n ja c:n eteläpuolella alempana rinteessä.

Heti röykkiön e) pohjoispuolella on eteläkaakko-pohjoiskoillinen suunnassa oleva painanne, jonka reunoilla on epämääräinen matala valli. Painanteen ala on noin 3 x 9 metriä ja syvyys puolisen metriä tai hieman enemmän. Kyseessä saattaisi olla asuinpainanne. Koe-kuoppaa ei tehty. Painanteesta 6 - 8 metriä pohjoiseen on sorakuopan reuna.

Röykkiöstä e) noin 4 - 5 metriä itään on halkaisijaltaan noin 4 - 5 metrinen 1 - 1,3 metriä syvä maakuoppa. Sen itäpuolella on maakivi ja sorakuoppa noin 10 metriä itään. Europaeuksen piirroksessaan kuopan vieressä kuvaama kivikasa on hyvin epämääräinen.

Röykkiöstä d) noin 7 metriä etelään olevassa rinteessä on rinteen suuntainen matala painanne tai raivio(?), jonka ala on noin 4 x 9 metriä. (Kyseessä tosin voi olla Europaeuksen kaivaman röykkiön sijakin).

Kohde tarkastettu: 17.9.1997

Aiemmat tutkimukset: Kaivaus 1914, A. Europaeus
Tarkastus 1979, P. Purhonen

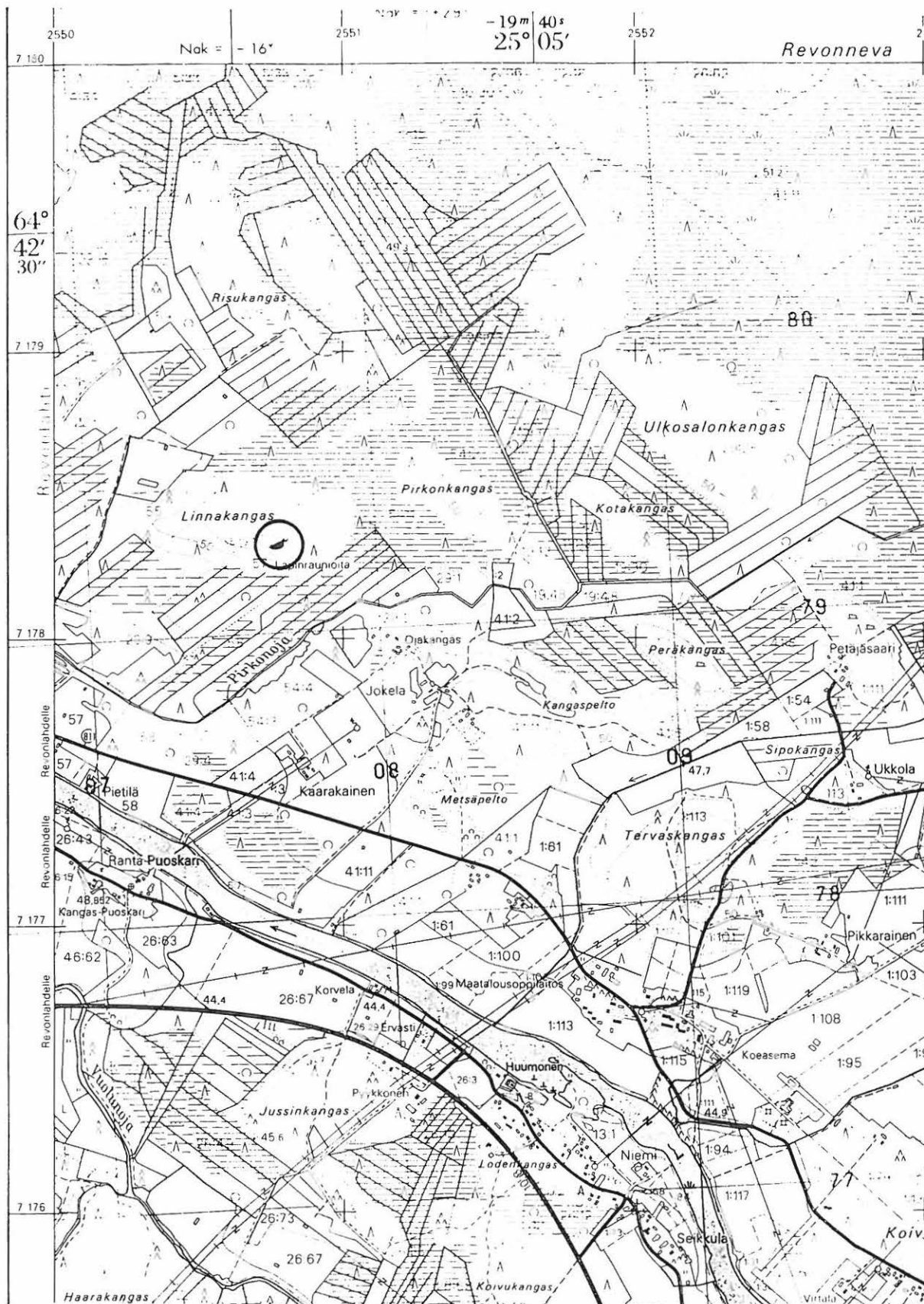
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 122 Kankaan laen röykkiöt b - e, erottuvat vaaleina kumpuina, lännestä.

Kartta: Peruskarttaote 2443 05, p. 1981.

2
RUUKKI 1 Linnakangas

2443 05 RUUKKI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 3

Kohteen nimi: Sahaoja, Voimalinjan alapuoli

Määrittely ja mj-luokka: kivistä kivikautinen asuinpaikka, asuin-
painanteita. II.

Peruskartta: 2443 01 TUOMIOJA

Koordinaatit: x = 7163 49 - 70, y = 2540 55 - 82,
z = n. 90 - 95

Tila ja rek:no: Uutela 6:47 sekä 6:52, ehkä myös 2:32

Kohde sijaitsee Vihannin kirkolta noin 11,5 km luoteeseen ja Tuomiojan seisakkeelta noin 9,7 km länsilounaaseen, Ala-Vuolujärvestä luoteeseen laskevan Sahaojan pohjoisrannalla, 300 - 400 metriä Vihannin rajasta. Kohteen yli kulkee kaksi rinnakkaista voimalinjaa, joiden alla ja molemmin puolin kohde sijaitsee harjun lounaaseen laskevalla rinteellä ja rinteiden alapuolisella tasanteella. Alue on mäntyä kasvavaa hiekkakangasta.

Vuonna 1993 tehdyn voimalinja-inventoinnin aikana allekirjoittanut totesi erheellisesti paikalla olevan pyyntikuoppia. Ruukin perusinventoinnin aikana paikalla käytäessä alue todettiin aiempaa hieman laajemmaksi ja luonteeltaan toisenlaiseksi.

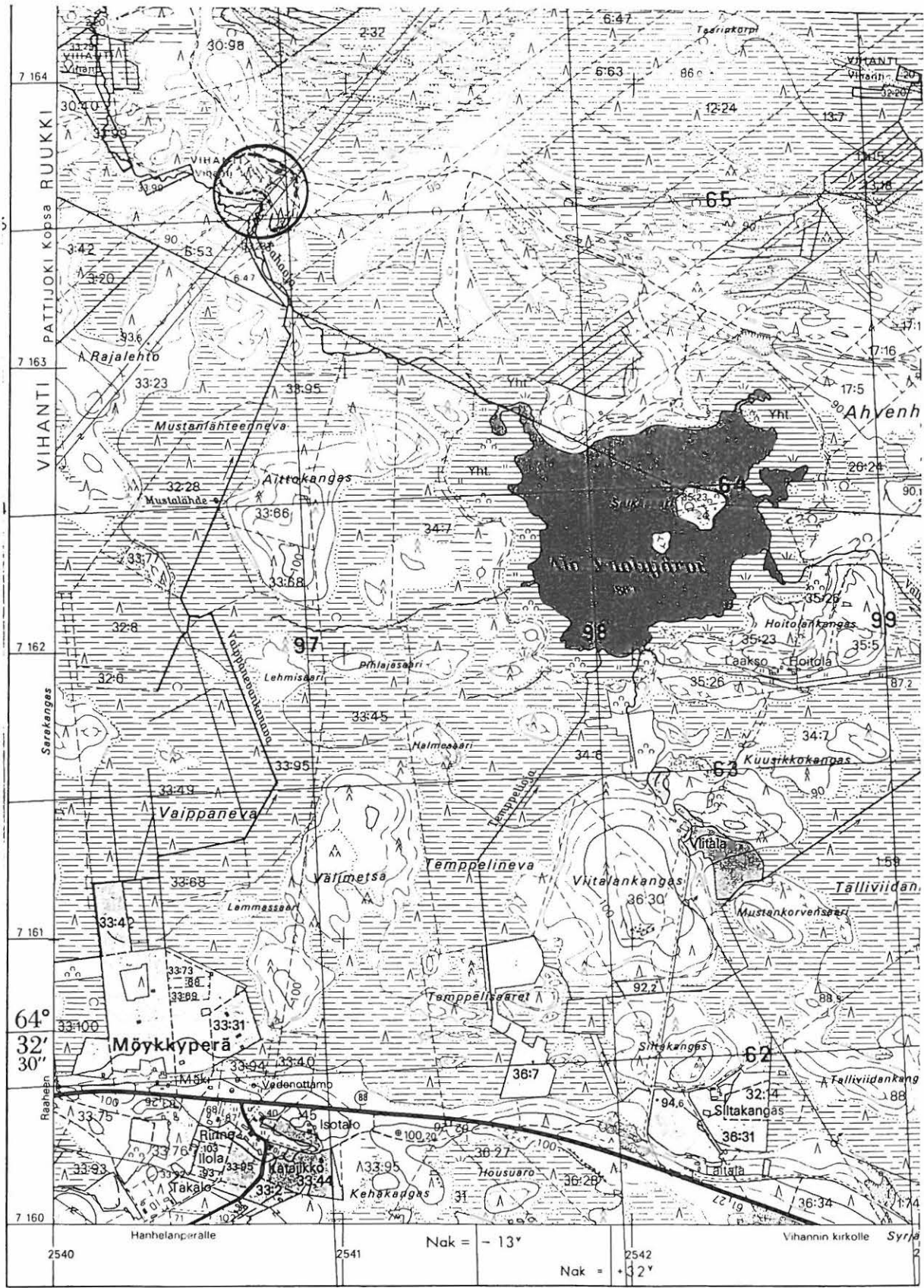
Alueen kuopanteiden todettiin vaihtelevan kooltaan 3 - 5 metrin välillä ja syvyyden 20 - 70 cm välillä. Pienemmät ja syvemmat kuopanteet muistuttavat pyyntikuoppia, mutta laajemmat ja matalammat asuinpainanteita. Pyyntikuoppamaisia painanteita näyttää joskus esiintyvän kookkaampien asuinpainanteiden yhteydessä. Inventoinnin aikana alueella tavattiin useampia matalia ja suhteellisen epämääräisiä painanteita voimalinjojen länsipuolella palstan 6:52, mahdollisesti myös palstan 2:32, puolella. Yksi halkaisijaltaan noin 6 m ja noin 40 cm syvä painanne sijaitsee läntisemmästä voimalinjasta noin 40 - 60 m länteen ja alueen halki kulkevasta metsätiestä noin 20 m etelään. Painanteen keskelle tehdystä koekuopasta tavattiin likamaata, palanutta kiveä ja kaksi pientä kvartsi-iskosta. Inventoinnin yhteydessä ei enempää koekuoppia ollut mahdollista tehdä.

Alueen laajuuden määrittely perustuu alueella havaittuihin painanteisiin, joiden oikeampi luku lienee parinkymmenen tienoilla. Kohteen luonteen ja laajuuden arviointia hankaloitti se, että tiepohjista ja rikkoutuneista maanpinnan kohdista ei tavattu minkälaisia asuinpaikkaan viittaavia merkkejä.

Kohde tarkastettu: 1.10.1997

Aiemmat tutkimukset: Inventointi 1993, M. Sarkkinen
Aiemmat löydöt: -
Inventointilöydöt: KM 30694, kvartsi-iskoksia, 2 kpl
Valokuvat: -
Kartta: Peruskarttaote 2443 01, p. 1981.

RUUKKI 3 Sahaaja, voimalinjan alapuoli

2443 01 TUOMIOJA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 4

Kohteen nimi: Koiramaa
Määrittely ja mj-luokka: epämääräinen kvartsilöytöpaikka. II/III.
Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
Koordinaatit: x = 7172 42, y = 2557 18, z = n. 52,5
Kylä, kylänosa: Pehkola
Tila, Rno: Tekola 28:1
Maanomistaja: Väinö Kovalainen
Koskenkangas, 92400 Ruukki

Paavolan kirkolta noin 4 km pohjoiseen olevan Koiramaa nimisen kankaan länsiosassa. Alue on mäntyä kasvavaa hiekkakankaan loivasti länteen laskevaa reunaa.

Paikalta on löydetty aiemman käynnin yhteydessä puolenkymmentä paikalleen jätettyä kvartsi-iskosta. Iskokset sijaitsivat Lammassaa-reen johtavalla metsätiellä. Inventoinnin aikana paikalla käytäessä ei löydetty ainoatakaan iskosta. Tien molemmin puolin tehtiin muutamia lapionpistoja, mutta mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa paikalta ei löydetty.

Kohde tarkastettu: 19.9.1997

Aiemmat tutkimukset: Inventointi 1993, M. Sarkkinen

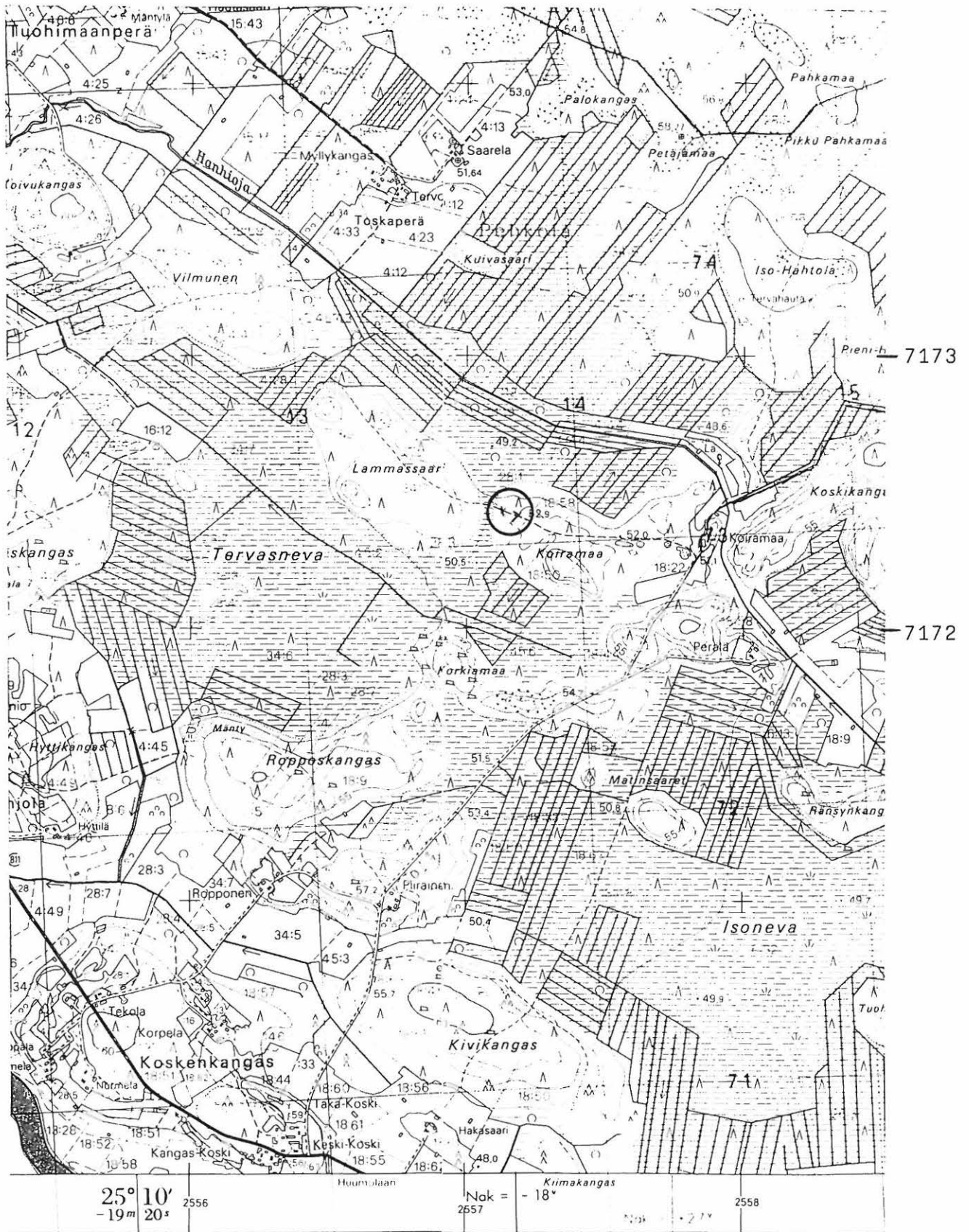
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 05, p. 1981.

RUUKKI 4 Koiramaa

2443 05 RUUKKI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 5

Kohteen nimi: Kotiranta
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka?. II.
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: x = 7162 08, y = 2560 86, z = n. 52,5
 Kylä, kylänosa: Luohua
 Tila, Rno: Kotiranta 1:33
 Maanomistaja: Perikunta/Kirsti Vuotila
 92450 Luohua

Paavolan kirkolta noin 7,5 km kaakkoon, Luohuan koululta noin 900 metriä luoteeseen, Siikajoen länsirannalla vajaan 100 metriä etelälounaaseen Aution sillankorvassa olevasta Kotirannan pihapiiristä. Alue on hyvin loivasti kohti jokea viettävää rantapeltoa.

Joenrannan pellosta noin 15 metrin etäisyydeltä joesta löydettiin eläimenpääase syksyllä 1993. Inventoinnin aikana löytöpelto oli kynnöksellä. Maaperä paikalla on multavaa hiesupohjaista peltomaata. Löytöpaikan tuntumasta tavattiin pari palanutta kiveä ja yksi talteen otettu kvartsilohelma. Vaikka merkit mahdollisesta asuinpaikasta jäivät vähäisiksi, voidaan kohdetta varauksellisesti pitää asuinpaikkana.

Kohde tarkastettu: 29.9.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1993, P. Koivunen

Aiemmat löydöt: KM 27910 karhunpääase

Inventointilöydöt: KM 30695 kvartsi-lohelma

Valokuvat: D 123 eläimenpääaseen löytö/asuin(?)paikka, kuvan keskellä kynnetyllä pellolla, etelälounaasta.

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

RUUKKI 5 Kotiranta

2443 07 LUOHUA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 6

Kohteen nimi: Kirjavaisen kosken yläpuoli
Määrittely ja mj-luokka: kivekautinen löytöpaikka. II(?)
Peruskartta: ?
Koordinaatit: ?
Kylä, kylänosa: ?
Tila, Rno: -
Maanomistaja: -

Kansallismuseon kokoelmiin vuonna 1891 saatu epämuotoinen reikäkivi on löydetty noin vuonna 1860 Luohuanjoen rannalta kirjavaisen kosken yläpuolelta.

Yrityksistä huolimatta Kirjavaisen koskea ei inventoinnin aikana kyetty paikallistamaan.

Kohde tarkastettu: -

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: KM 2780:2 reikäkivi

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: -

RUUKKI 7

Kohteen nimi: Pehkonen
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka?. II.
 Peruskartta: 2434 06 KUUSIRATI
 Koordinaatit: x = n. 7159 11, y = n. 2557 18,
 z = n. 67,5
 Kylä, kylänosa: Luohua, Ylipää
 Tila, Rno: 12:10
 Maanomistaja: Jaakko ja Taimi Laitala
 Hautakankaantie 175, 92450 Luohua

Paavolan kirkolta noin 9 km etelään, Luohuan koululta noin 5 km länsilounaaseen, Luohuanjokeen lännestä laskevien Rukkisenojan ja Riitaojan väliin jäävällä metsäisten kankaiden ja suometsien vuorottelemassa maastossa. Pehkosen talo sijaitsee nimettömän kankaan keskiosassa, sen lounaisreunalla.

Paikalta on löydetty pieni taltta ja tuura, ensin mainittu sanotaan löytyneeksi talon pihalta. Tuuran löytöpaikkaa ei mainita, mutta myös sen on löytänyt taloa asunut Jalmari Saarela. Vanha päärakennus on purettu ja sen raunio on nykyisen pihan keskellä kukkapenkkinä. Uusi päärakennus on rakennettu vanhan kellarin tienoille talonraunion länsipuolelle. Pihan etelälaidalla on vanha ulkorakennus. Pihamaa on nurmella. Isompia kaivuutöitä on tehty vain uutta rakennusta varten. Tämän pohjoispuolella oleva autotalli on rakennettu vanhan tien päälle.

Inventoinnin aikana tarkastettiin pihapiirin eteläpuolinen pellonreuna, pihan luoteispuolella olevan kivisen sorakuopan reunat ja pihan kaakkoispuolella olevat ajourien paikat, missä maanpinta oli rikkoutunut. Korkein kohta sorakuopan luona oli hyvin kivikkoinen, pellon reuna oli hiesumoreenia, ylempänä pihan tasolla hiekkaisempaa. Alueelta ei löydetty mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Koska paikalta kuitenkin on kaksi kiviesinelöytöä, joista ainakin toinen pihalta, jonka alueella havaintomahdollisuudet olivat heikot, voidaan kohdetta varauksellisesti pitää asuinpaikkana.

Kohde tarkastettu: 30.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

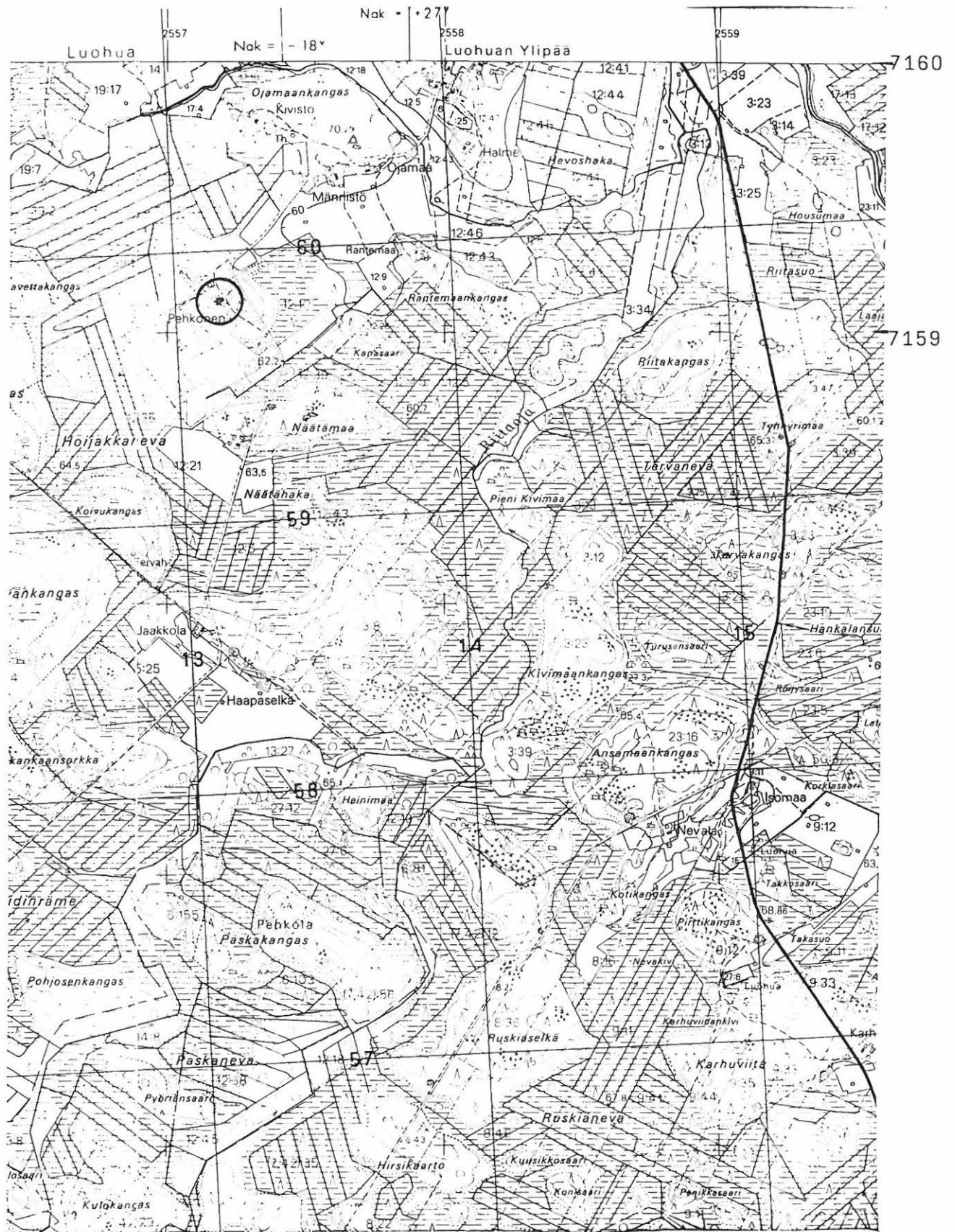
Aiemmat löydöt: PaavM 59:1 tuura ja PaavM 71:1 kivitaltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 124 Pehkosen piha nykyasussaan, vanhan päärakennuksen paikka oikean reunan kukkapenkin kohdalla, koillisesta.
 D 135 esinekuva PaavM:ssa olevista löydöistä.

Kartta: Peruskarttaote 2443 06, p. 1979.

RUUKKI 7 Pehkonen

2434 06 KUUSIRATI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 8

Kohteen nimi: Ruskiaselkä

Määrittely ja mj-luokka: kiviröykkiöitä? 2/3 kpl, latomus ja rakkakuoppia. II.

Peruskartta: 2434 06 KUUSIRATI

Koordinaatit: x = 7156 34, y = 2558 22, z = n. 77,5

Kylä, kylänosa: Luohua, Isomaanperä

Tila, Rno: 8:36

Maanomistaja: -

Paavolan kirkolta noin 11,5 km etelään, Luohuan koululta noin 5,5 km lounaaseen, Luohuan Ylipäästä Yli-Rankiseen johtavan tien länsipuolella Hirsikaartoon johtavasta metsätiestä noin 150 metriä kaakkoon. Karhuviidan siirtolohkare on kohteesta noin 900 metriä itään. Ruskiaselkä on laeltaan kivikkoinen mäntyä kasvava nevojen ympäröimä moreenikangas, jonka korkein kohta sijaitsee kankaan etelälaidalla.

Kohde sijaitsee kankaan korkeimman kohdan rakkakivikossa, noin 15 x 20 - 25 metrin alalla. Laen länsisyrjällä on hahmoteltavissa matalaa vallimaista kiveystä, joka saattaa olla luotainenkin. Pituutta vallilla on noin 15 metriä. Vallin molemmat päät näyttävät kääntyvän itään reunustaen näin rakan hieman korkeammalla olevaa keskiosaa. Myös pienikivisen rakan koillispuolella on epämääräisempää kookkaamista kivistä koostuvaa vallia, ilmeistä rantakivikkoa. Rakan keskellä on rakkaan tehtyjä kuoppia, joiden koko ja muoto vaihtelevat. Syvimmillään ne ovat noin metrin luokkaa, halkaisija on suurimmissa paria kolmea metriä. Selvyydeltään ja syvyydeltään osa kuopista poikkeaa tavanomaisista matalista rakkakuopista. Kuopat keskittyvät rakan keskelle ja lounaispuoliskoon. Rakan itäreunalla on kaksi, mahdollisesti kolmekin, lähekkäin olevaa röykkiömäistä matalaa kivirakennetta. Näiden pohjoispuolella on lähinnä neliömäinen matala pieni latomus. Tämän pohjoispuolella on vielä yksi kuoppa.

Kohteesta kertoi 29.9. oppaana toiminut Luohuan koulun johtajaopettaja Kari Parkkila. Hän esitteli kohteen jätinkirkkona, jona sitä Luohualla näytetään pidettävän. Vallimaisista kiveyksistä huolimatta kohteen yksittäiset rakenteet ja niiden muodostama kokonaisuus kuitenkin poikkevat siitä mitä jätinkirkoilla yleensä tarkoitetaan.

Kohde tarkastettu: 29. ja 30.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

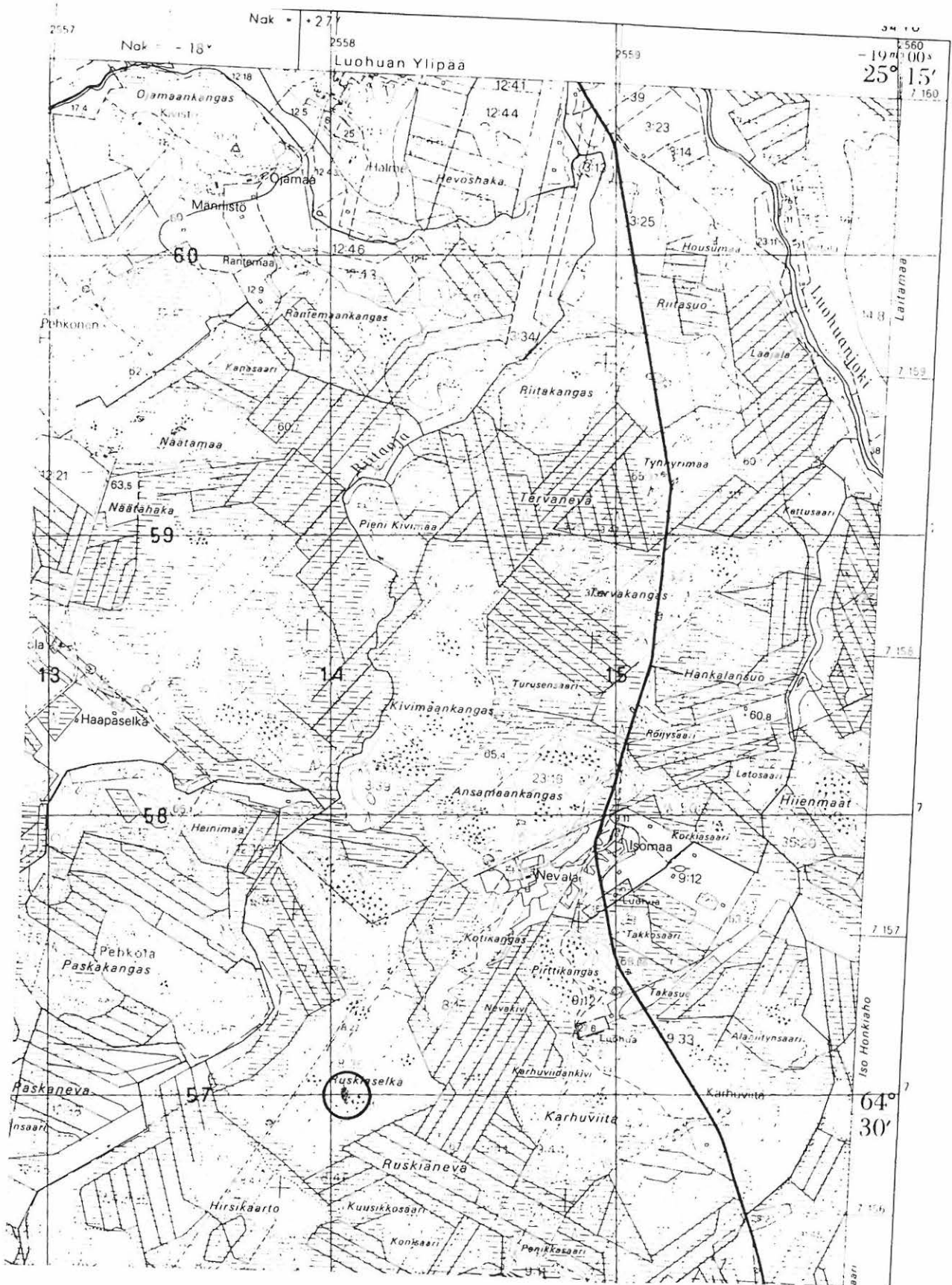
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 125 Oikealla rakan reunan vallimaista kiveystä, kuoppia kuusen luona, röykkiöt niistä vasemmalle, luoteesta.

Kartta: Peruskarttaote 2443 06, p. 1979.

RUUKKI 8 Ruskiaselkä

2434 06 Kuusirati

Ruukin Inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 9

Kohteen nimi: Jokela
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
 Peruskartta: 2443 09 RANKINEN
 Koordinaatit: x = 7158 62, y = 2560 09, z = n. 57,5
 Kylä, kylänosa: Luohua, Jokiperä
 Tila, Rno: 3:38
 Maanomistaja: -

Paavolan kirkolta noin 10 km eteläkaakkoon, Luohuan koululta noin 3 km lounaaseen, Luohuanjoen koillisrannalla. Alue on matalan ja laajan Laitamaan pohjoisesta suojaamaa joenvarren peltoa.

Syksyllä 1993 paikalta on löydetty reikäkivi. Löytöpaikka on Jokelan kesäasuntona olevasta talosta noin 15 metriä länteen 30 - 40 metriä joesta.

Paikalla käytäessä talo oli tyhjillään. Pellot talon molemmin puolin olivat nurmella, eikä kasvi- tai perunamaatakaan ollut, joten havaintomahdollisuudet olivat sikäli huonot. Pari lapionpistoa eivät paljastaneet mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Löytöpaikka kuitenkin ilmeisesti sijaitsee ympäröivää aluetta hieman korkeammalla joensuuntaisella muutaman kymmenen metrin levyisellä kumpareella. Maaperä ainakin osin oli hiekkavaa multamaata, ilmeisen vähäkivistä. Maastollisesti siis asuinpaikaksikin kelpaava.

Kohde tarkastettu: 29.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: reikäkivi (Raahen museossa?)

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 09, p. 1979.

RUUKKI 10

Kohteen nimi: Murto

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II-III.

Peruskartta: 2441 11 RELLETTI

Koordinaatit: x = 7172 60-90, y = 2538 50-56,
z = n. 52,5

Kylä, kylänosa: Lappi, Relletti

Tila, Rno: Murto 22:10

Maanomistaja: Knuutinen Veli ja Oiva
Murrontie 124 A, 92140 Pattijoki

Revonlahden kirkolta noin 10,5 km lounaaseen, Relletin seisakkeesta noin 2 km pohjoisluoteeseen ja Murron talosta noin 500 metriä etelään Tuomiojantieltä Murron talon johtavan tien varrella. Alue on hiekkakaartojen ja näiden välistien kosteikkokaistojen eli arojen vuorottelemaa maastoa, jonka länsipuolella on hiekkainen alava kangas, pohjoispuolella Olkijoki ja kaakkoispuolella kaartojen takana hiljaksen nouseva maasto, joka pääosin on nevaa.

Kohde sijaitsee kaarroista läntisimmällä, Murron ja Koiviston talojen puolimaissa, Murtoon hiekkakaarta pitkin johtavan tien reunoilla. Paikalta tavattiin kvartsi-iskoksia ja erittäin runsaasti palanutta kiveä. Myös likamaata ja palanutta hiekkaa havaittiin. Havainnot tehtiin pääasiassa Murrontien itäpuolella olevasta ojasta ja tämän itäpuolisista pukatun pintamaan kasoista ja rikkoutuneesta maanpinnasta. Myös kohteen pohjoisosassa tien länsipuolella olleen hiekkakuopan alueelta tavattiin kvartssia. Kvartsit jätettiin paikoilleen. Osa kohteesta on tuhoutunut hiekanotossa ja suurempi osa on jäänyt tien alle.

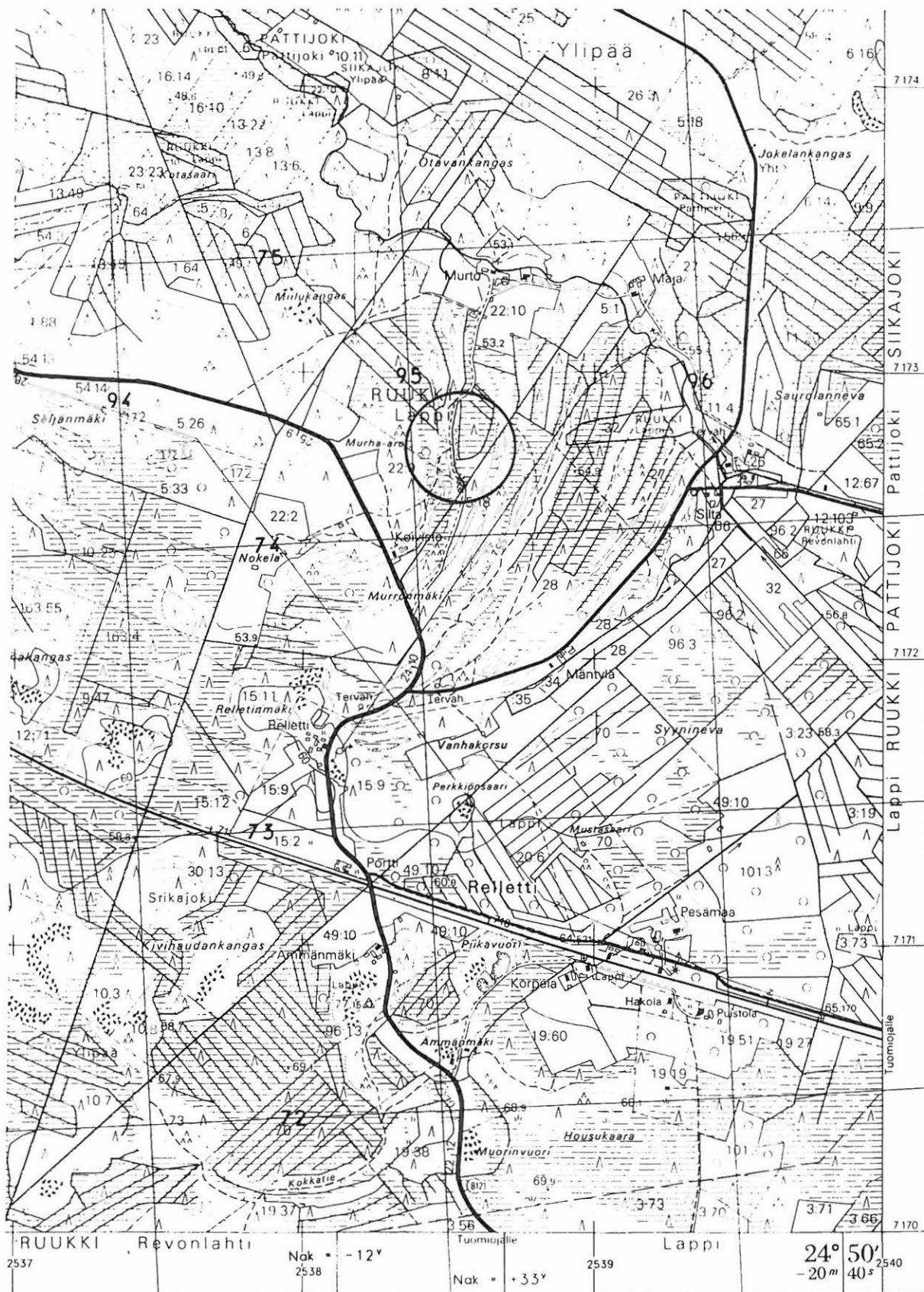
Kohde sijaitsee Siikajoen kunnan sisällä Ruukin ulkopalstalla ja se liittyy eteläpuolelleen sijaitsevaan asuinpaikkaan Siikajoki 13 Murronmäki. Tämä Murronmäen asuinpaikka jatkuu uudelleen Ruukin ulkopalstan puolelle palstan 22:2 alueella Murronmäen asuinpaikkana, kohde 11.

Murron talosta on saatu KM:n kokoelmiin hioimena käytetty kiviveitsi, jonka löytöpaikkaa ei tarkemmin tunneta (aiemmin Siikajoki 8). Murron Knuutiset eivät olleet esineitä jokivarren pelloista löytyneet. Käsitykseni mukaan esineen todennäköisin löytöpaikka onkin kuvattu asuinpaikka.

Kohde tarkastettu: 24.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -
Aiemmat löydöt: KM 12193 liuskeveitsi
Inventointilöydöt: -
Valokuvat: -
Kartta: Peruskarttaote 2441 11, p. 1988.

RUUKKI 10 Murto

2441 11 RELLETTI

Ruukin inventointi 1997, M.Sarkkinen

RUUKKI 11

Kohteen nimi: Murronmäki

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka, asuinpainanteita. II.

Peruskartta: 2441 11 RELLETTI

Koordinaatit: x = n. 7172 05-24, y = n. 2538 20-35, z = n. 52,5 - 55

Kylä, kylänosa: Lappi, Relletti

Tila, Rno: Nokela 22:2 ja ?

Maanomistaja: Irja ja Veikko Pirhonen
Kallionevantie 710, 92140 Pattijoki ja
Pattijoen vesihuolto

Revonlahden kirkolta noin 12 km lounaaseen, Relletin seisakkeesta noin 1,5 km luoteeseen ja Koiviston talosta noin 200 metriä etelään heti Tuomiojantien lounaispuolella. Alue on hiekkakangasta, jolle pohjoispuoliset hiekkakaarrot ikään kuin jatkuvat koillisesta ja erottuvat matalina harjanteina. Pienen kosteikon takana lännessä on hiekkainen alava kangas ja etelässä kivikkoinen Relletinmäki, Olkijoki on noin 1,3 km koilliseen. Pohjoisesta tulevat hiekkakaarrot jatkuvat kohteen itäpuolelle. Näiden takana on pääosin nevaa. Osa kohteesta on Nokelan tilaa, mutta Tuomiojantien vieressä on ehkä noin sadan metrin levyinen kaista Pattijoen vesiyhtiön maata, jota pitkin kulkee vesijohto asuinpaikan kaakkoispuolella olevalta pumppaamolta.

Paikalla on kaksi rinnakkaista hieman korkeampaa harjannetta, joilla on yhteensä ainakin puolenkymmentä kookasta pyöreää asuinpainannetta muistuttavaa painannetta. Yhteen painanteeseen tehty koepisto paljasti vahvan likamaan. Vesijohtokaivannon täyttemaassa havaittiin kvartsi-iskoksia. Kohde jatkuu pohjoiseen Siikajoen puolelle, Siikajoki 13 ja edelleen jokseenkin yhtenäisenä takaisin Ruukin puolelle, kohde 10.

Kohde tarkastettu: 24.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

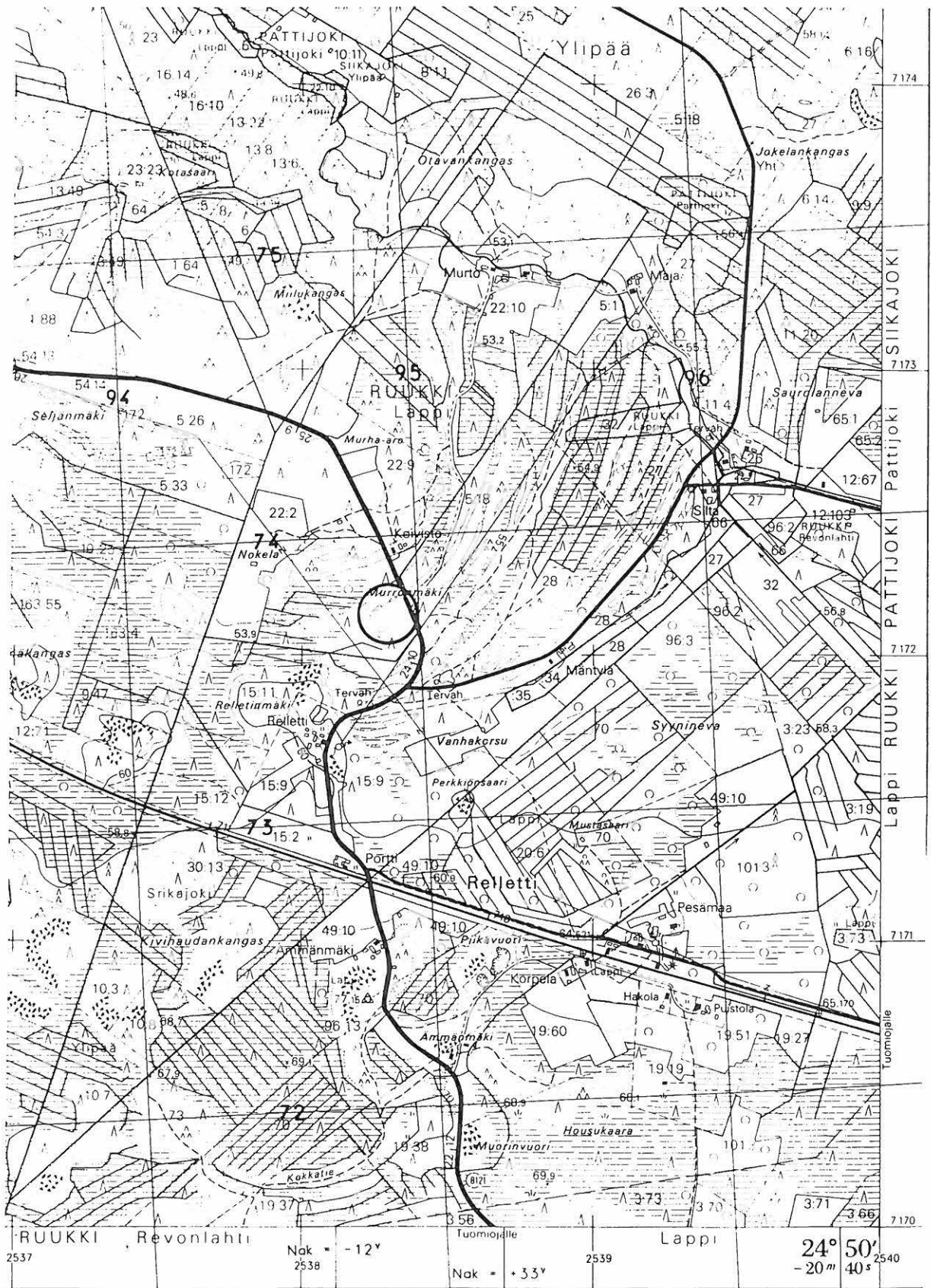
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2441 11, p. 1988.

RUUKKI 11 Murronmäki

2441 11 RELLETTI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 12

Kohteen nimi: Nokela

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka, asuinpainanteita. II.

Peruskartta: 2441 11 RELLETTI

Koordinaatit: x = n. 7172 23-34,
y = n. 2537 94 - 2538 15, z = n. 52,5

Kylä, kylänosa: Lappi, Relletti

Tila, Rno: Nokela 22:2

Maanomistaja: Irja ja Veikko Piirainen
Kallionevantie 710, 92140 Pattijoki

Revonlahden kirkolta noin 12 km lounaaseen, Relletin seisakkeesta noin 1,8 km luoteeseen ja Koiviston talosta noin 300 metriä länteen. Alue on loivasti aaltoilevaa mäntyä kasvavaa hiekkakangasta. Kankaan länsireunalla on sijainnut Nokelan talo, jonka länsipuolella on hiekkava peltoalue. Idässä on kapeiden kosteikkojen toisistaan erottamia hiekkakaartoja, pohjoisessa alava tasainen hiekkakangas ja eteläpuolella nevaa, jonka takana kivikkoinen Relletinmäki. Ks. myös kohteet 10, 11, 13 ja 14.

Nokelan talon maalta on löydetty Paavolan kotiseutumuseossa oleva tasataltta, jonka löytöpaikkaa paikallistettaessa tavattiin ainakin kaksi asuinpainannetta ja kvartssia eli kivikautinen asuinpaikka. Kohde sijaitsee entisen Nokelan talonpaikan ja sen eteläpuolisen suon välisellä kankaalla sähkölinjan molemmiin puolin. Sähkölinjan tolpat on vaihdettu ja kuoppien täytemaan pinnalta löydettiin palanutta kiveä ja kvartsi-iskoksia, jotka jätettiin paikoilleen. Aivan linjan läheisyydessä oli kaksi asuinpainannetta, joihin ei tehty koekuoppia. Näistä itäkoilliseen olevalla kankaalla oli muutamia epämääräisiä painumia, joista ainakin osa voi olla asuinpainanteita.

Tasataltan löytöpaikkaa ei voi varmuudella asuinpainanteisiin yhdistää. Hiekkamultaiset pellot olivat heinällä. Asuinpaikan jatkumisesta Nokelan pelloille ei tavattu merkkejä.

Kohde tarkastettu: 24.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

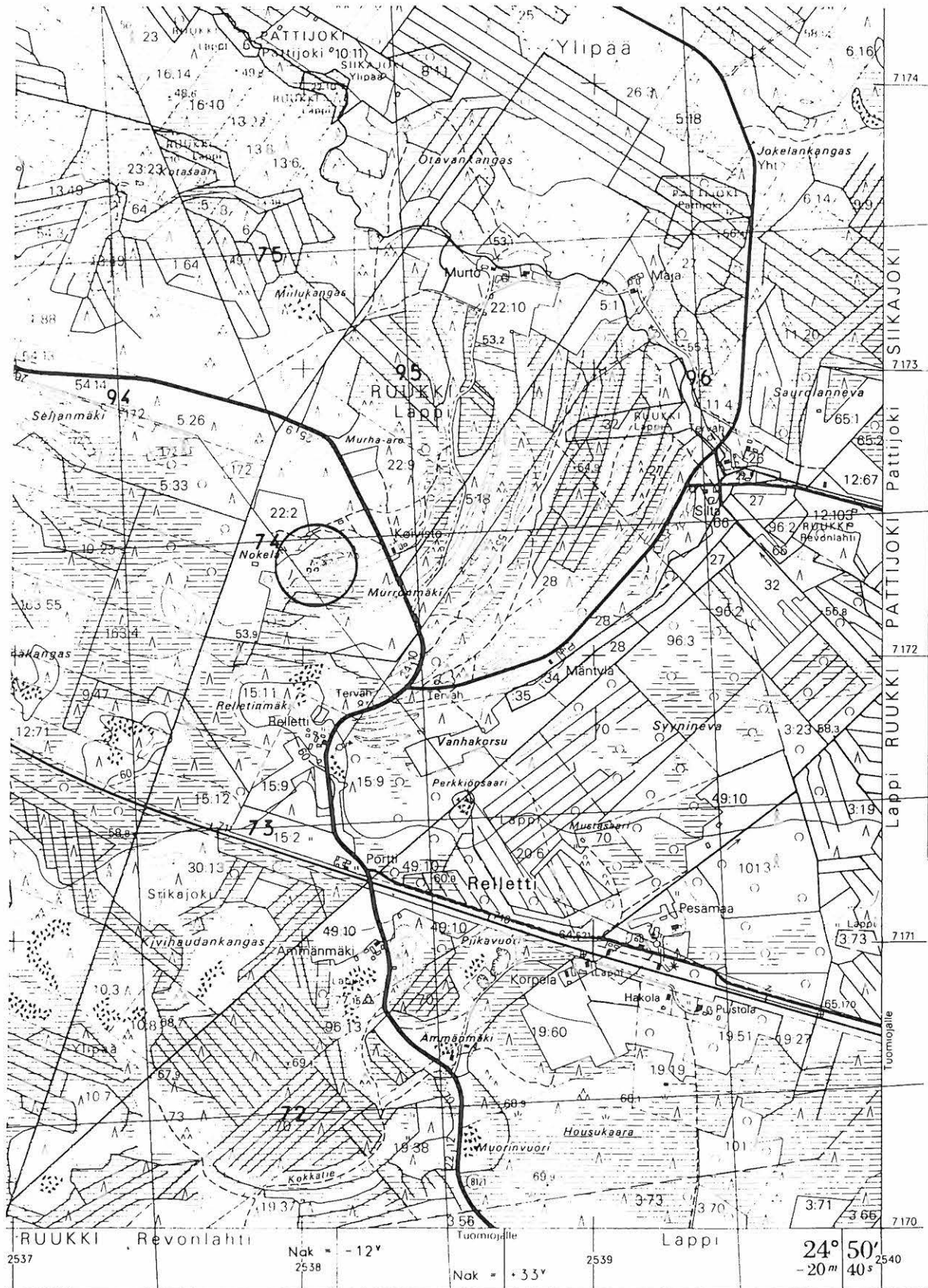
Aiemmat löydöt: PaavM 180:1 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2441 11, p. 1988.

RUUKKI 12 Nokela

2441 11 RELLETTI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 13

Kohteen nimi: Murha-aro

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka, asuinpainanteita. II.

Peruskartta: 2441 11 RELLETTI

Koordinaatit: x = 7172 50-60, y = 2538 26-32, z = n. 52,5

Kylä, kylänosa: Lappi, Relletti

Tila, Rno: Koivisto 22:9

Maanomistaja: Hugo Hämäläinen
Kiiluntie, 92150 Raahe

Revonlahden kirkolta noin 12 km lounaaseen, Relletin seisakkeesta noin 1,8 km pohjoisluoteeseen ja Koiviston talosta noin 200 metriä pohjoiseen. Alue on loivasti aaltoilevaa mäntyä kasvavaa hiekkakangasta. Kankaan lounaisreunalla on sijainnut Nokelan talo, jonka länsipuolella on hiekkava peltoalue. Idässä on kapeiden kosteikkojen toisistaan erottamia hiekkakaartoja, pohjoisessa suoksi aleneva tasainen hiekkakangas. Ks. myös kohteet 10, 11, 12 ja 14.

Koiviston talosta Murha-aro nimiselle niitylle johtavalta polulta tavattiin inventoinnin yhteydessä kaksi paikoilleen jätettyä kvartsi-iskosta. Iskokset sijaitsivat pienellä matalalla kumpareella, jonka läpi polku kulkee. Polun molemmin puolin samalla kumpareella oli yhteensä kaksi laajaa lähinnä suorakaiteenmuotoista asuinpainannetta. Pituutta painaumilla oli viitisentoista metriä ja leveyttä noin 4 - 5 metriä. Näistä noin 100 metriä itään samalla kankaalla Koiviston talosta koilliseen johtavan polun länsipuolella tavattiin yksi epämääräinen painanne, joka voi olla asuinpainanne sekkin. Koekuoppia alueelle ei tehty.

Kohde tarkastettu: 24.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2441 11, p. 1988.

RUUKKI 14

Kohteen nimi: Miilukangas

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka, asuinpainanteita. II.

Peruskartta: 2441 11 RELETTI

Koordinaatit: x = n. 7172 70-92, y = n. 2537 88 - 2538 05, z = n. 50

Kylä, kylänosa: Lappi, Relletti

Tila, Rno: Koivisto 22:9

Maanomistaja: Hugo Hämäläinen
Kiiluntie, 92150 Raahе

Paavolan kirkolta noin 11,5 km, Relletin seisakkeesta noin 2,3 km pohjoisluoteeseen, Siikajoen ja Pattijoen rajalla. Alue on tasais- ta mäntyä kasvavaa hiekkakangasta. Miilukankaan pohjoisosassa on matala kivikkoinen kumpare, jonka takana suo ja Olkijoki vajaan 0,5 km päässä. Länsipuoli on loivasti viettävää hiekkakangasta. eteläs- sä kangas jatkuu Nokelaan ja idässä on pienen notkelman takana Mur- ha-aron ja Murronmäen asuinpaikat. Ks. kohteet 10, 11, 12 ja 13.

Miilukankaan asuinpaikasta suurin osa on Siikajoen puolella, osa Pattijoen puolella (Siikajoki 12 ja Pattijoki 33). Kapea kaista asuinpaikan kaakkoisosasta kuuluu Ruukkiin. Asuinpaikka ulottuu pohjoisesta kivikkomäestä kolmen kunnan rajapisteen eteläpuolelle noin 100 metriä. Kohteesta tunnetaan nelisenkymmentä asuinpainan- netta, joiden lisäksi paikalta on kvartsia ja palanutta luuta. Ruu- kin puolella kodanpohjista on noin puolenkymmentä, Tuomiojan tien molemmin puolin.

Kohde tarkastettu: 4.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: kvartsia ja palanutta luuta (Siikajoki 12)

Valokuvat: (D 143-5, asuinpaikkaa Siikajoen puolella, ks. Siikajoen inventointikertomus 1998)

Kartta: Peruskarttaote 2441 11, p. 1988

RUUKKI 15

Kohteen nimi: Sahaoja N, suoniemeke
 Määrittely ja mj-luokka: kivikaut. as.paikka, as.painanteita. II.
 Peruskartta: 2443 01 TUOMIOJA
 Koordinaatit: x = 7163 10-30, y = 2541 30-55, z = n90
 Kylä, kylänosa: Lappi, Ala-Vuolujärvi
 Tila, Rno: 12:24 ja 13:7
 Maanomistaja: -

Paavolan kirkolta noin 17 km länsilounaaseen, Ala-Vuolujärven Selkäsaaresta noin kilometri luoteeseen. Kohde sijaitsee järvestä luoteeseen laskevan Sahaojan pohjoispuolisella soiden ympäröimällä matalalla hiekkaniemekkeellä, joka pistää etelään Taarinnevan eteläpuolisesta korkeasta hiekkakankaasta. Niemeke on tasainen lukunottamatta sen länsilaidalla olevia matalia kumpareita. Kyseessä on mäntyä kasvava jäkälä- ja sammalpeitteinen kangas.

Paikalta löydettiin kvartsi-iskoksia metsätieltä tien päässä olevan käänköpaikan luota. Paikalle ei ole tuotu soraa tms. Niemen kaakkoiskärjen poikki kulkevaa rajalinjaa pitkin on kaivettu oja, jonka leikkauksista ja vieressä olevista maakasoista tavattiin palaneiden kivien ja kvartsi-iskosten lisäksi kynnenkokoinen pala tai paremminkin lohella keramiikkaa. Siinä ei ole koristelua, mutta massan perusteella kyse näyttää olevan kampakeramiikasta. Pala löytyi ojan lounaispäästä kankaan reunasta, mihin löydöt muutoinkin keskittyivät. Niemen kaakkoiskärjessä rajalinjan kaakkoispuolella olevalla kankaanosalla tavattiin 3 - 4 mahdollista asuinpainannetta. Kankaan koillisreunalla ojan luoteispuolella oli noin 15 - 20 metriä pitkä, nelisen metriä leveä ja puolisen metriä syvä kankaan reunan suuntainen painanne. Tämän ja metsätien välissä oli pari kolme pyöreätä painauma, joista suurimman halkaisija oli kymmenkunta metriä. Metsätien länsipuolella kankaan kärjen korkeimmalla kumpareella oli pohjois-eteläsuuntaisessa rivissä kankaan reunalla kolme suorakaiteenmuotoista painannetta, joista yhteen tehdystä lastanpistosta tavattiin likamaata. Kampakeraamiseksi ajoittuvalla asuinpaikalla on siis ainakin kymmenkunta erilaista asuinpainannetta.

Kohde tarkastettu: 1.10.1997

Aiemmat tutkimukset: -

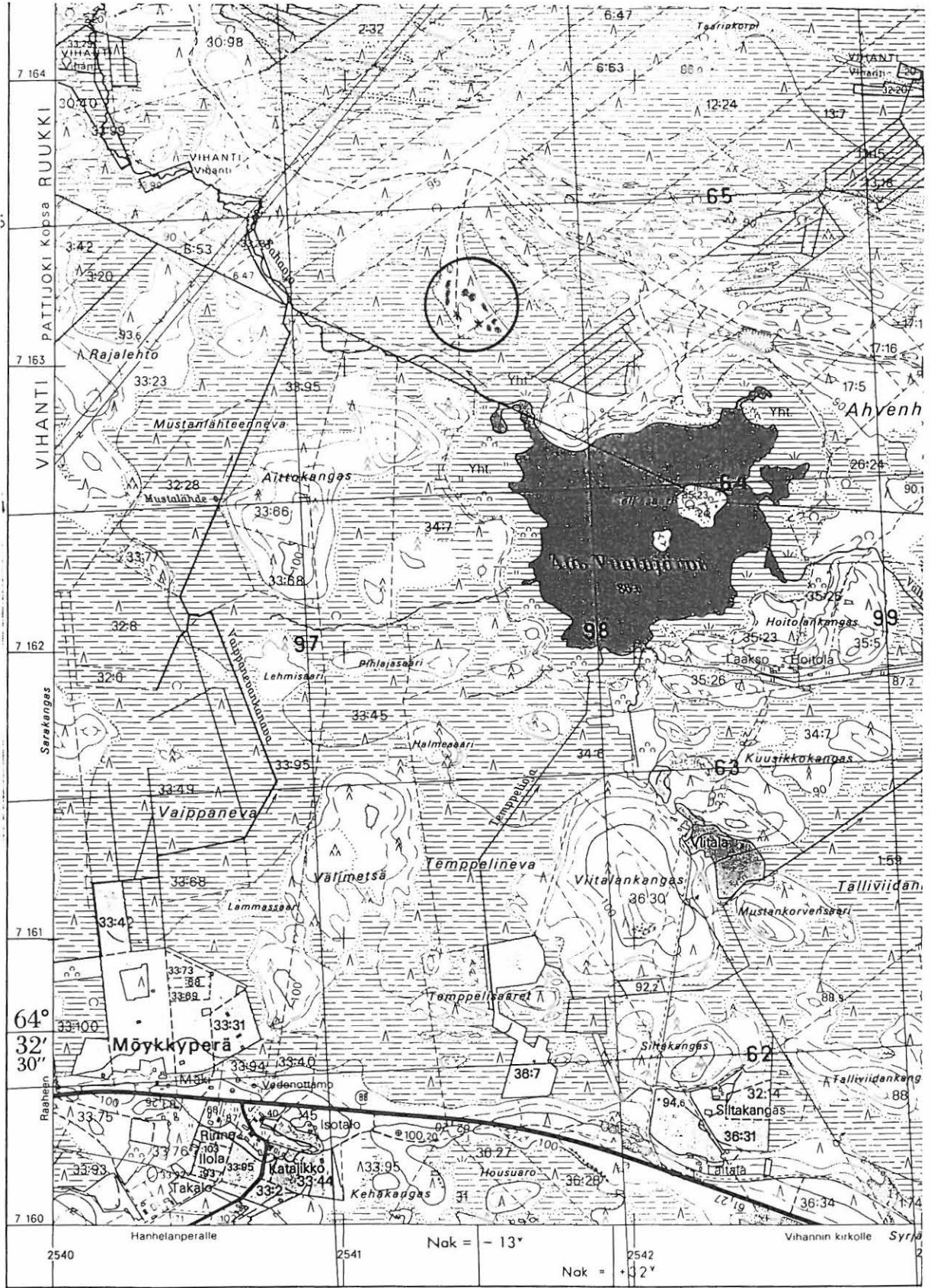
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: KM 30696:1 keramiikkaa, -:2 kvartsi-iskoksia

Valokuvat: D 126 Niemekkeen kaakkoiskärjen halkaiseva oja, keramiikka ojan vasemmalla puolen edestä lukien kolmannen hiekkakasan luota, lounaasta, D 127 Sama oja niemekkeen koillisreunalta, D 128 Ojan luoteispuolinen pitkä asuinpainanne luoteesta, D 129 Niemekkeen länsireunan eteläisempi painanne etelästä.

Kartta: Peruskarttaote 2443 01, p. 1981.

RUUKKI 15 Sahaaja N, Suoniemeke

2443 01 TUOMIOJA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 16

Kohteen nimi: Leviäkangas
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II-III.
 Peruskartta: 2443 03 REVONLAHTI
 Koordinaatit: x = 7180 27, y = 2547 97, z = 50-52,5
 Kylä, kylänosa: Revonlahti, Lahtiranta
 Tila, Rno: 10:14
 Maanomistaja: -

Revonlahden kirkolta noin 2 km itään, Siikajoen itäisestä uomasta noin 800 metriä itään ja Ouluun johtavasta tiestä noin 700 metriä etelään. Leviäkangas on mäntyä kasvava laeltaan kivikkoinen moreenikangas. Sen itään laskevilla rinteillä on kaksi sorakuoppaa, joista eteläisempi noin 600 metriä Mäkelän talosta itään.

Paikalta löydettiin 1960-luvun puolimaissa useita kiviesineitä, jotka toimitettiin KM:n kokoelmiin 1996. Esineet ovat löytyneet sorakuopasta tietyömaalle tuodun soran/hiekan seasta. Inventoinnin yhteydessä paikalta löydetyt asuinpaikan merkit jäivät vähäisiksi. Hiekkakuopan itäreunalta tavattiin paikoilleen jätetty kvartsi-iskos, palanutta kiveä ja likamaata oli myös kuopan länsireunalla. Paikalla on asuinpaikka, joka on hiekanotossa ilmeisesti suurelta osaltaan tuhoutunut. Hiekkakuopan yläpuolella rinteessä oli pari epämääräistä painannetta, jotka eivät ainakaan soranottokuopista käy. Painanteiden luonne jäi varmuudella määrittämättä.

Kohde tarkastettu: 16.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

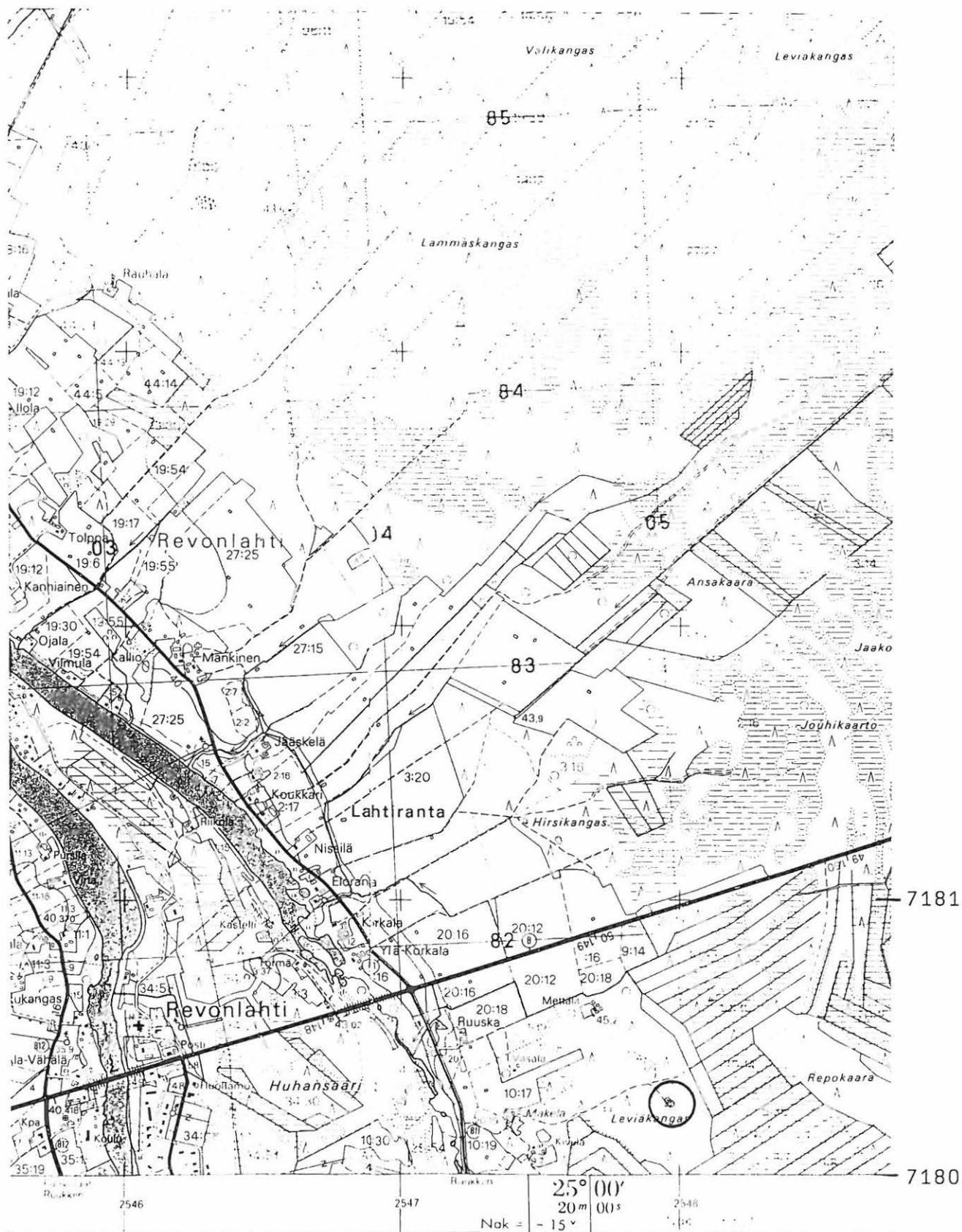
Aiemmat löydöt: KM 29462:1-6, useita kiviesineitä

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 03, p. 1981.

RUUKKI 16 Leviäkangas

2443 03 REVONLAHTI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 17

Kohteen nimi: Vähämaa
 Määrittely ja mj-luokka: kiviröykkiö. II.
 Peruskartta: 2443 03 REVONLAHTI
 Koordinaatit: x = 7181 40, y = 2542 48, z = n. 45
 Kylä, kylänosa: Revonlahti
 Tila, Rno: 33:13
 Maanomistaja: -

Revonlahden kirkolta noin 3,7 km länsiluoteeseen, Siikajoen rajasta noin 300 metriä itään ja Oulusta Raaheen johtavasta tiestä noin 2 km pohjoiseen. Vähämaa on nevojen ympäröimä kaksisaarekkeinen mäntyä kasvava matala kivikkoinen moreeniharjanne. Eteläinen saareke on saarekkeista korkeampi. Sen laki on suhteellisen tasainen ja kivikkoinen. Kohde sijaitsee jokseenkin laen keskellä, noin 150 metriä kankaan kaakkoispäätä sivuavalta talvitieltä.

Paikalla on kiinteä keskuskuopaton kivistä koottu pieni röykkiö, jonka halkaisija on noin 3,5 metriä ja korkeus noin 30 - 40 cm. Röykkiön päällä kasvaa sammalta ja jäkälää. Kohteen sijainti kivikkoisella kankaanlaella on sellainen, että röykkiö lähes katoaa maastoon. Kyse ei siis ole mitenkään näyttävästä muinaisjäännöksestä. Kankaalta ei röykkiön lisäksi löydetty muita kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Kohde tarkastettu: 8.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 130 Röykkiö etelästä kuvattuna

Kartta: Peruskarttaote 2443 03, p. 1981.

RUUKKI 18

Kohteen nimi: Kivikangas
 Määrittely ja mj-luokka: rakkakuoppia. II.
 Peruskartta: 2443 03 REVONLAHTI
 Koordinaatit: x = 7183 45, y = 2542 36, z = n. 45
 Kylä, kylänosa: Revonlahti
 Tila, Rno: 13:30
 Maanomistaja: -

Revonlahden kirkolta noin 4,7 km luoteeseen, Siikajoesta noin 1,7 km lounaaseen ja Siikajoen kunnanrajasta noin 100 metriä itään. Kivikangas on laajahko matala moreenikangas, jota pääosin ympäröivät nevat ja osin suopellot. Kankaalla on kaksi kivikkoista harjannetta, joista läntisemmällä kohde sijaitsee.

Kyseessä on harjanteen kaakkoispäässä puretun sähkölinjan pohjoispuolella ympäröivää aluetta hieman korkeammalla olevassa rakassa. Paikalla on puolenkymmentä pientä ilman selvää vallia olevaa matalaa rakkakuoppaa. Suurimman halkaisija on noin 1,5 metriä. Kuopat ovat rakan tapaan sammalen ja jäkälän peittämiä.

Kohde tarkastettu: 8.9.1997

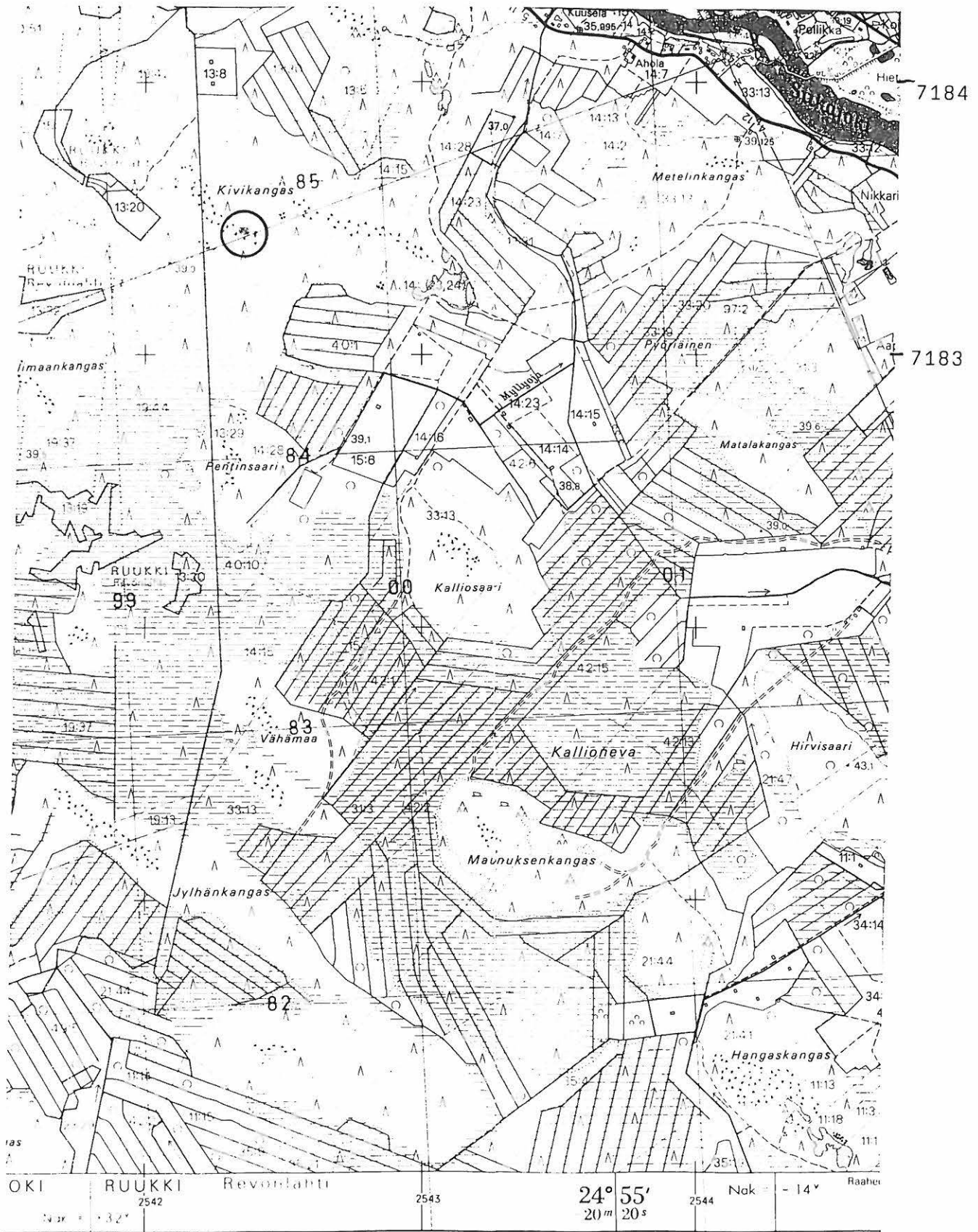
Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 08, p. 1981.

2443 03 REVONLAHTI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 19

Kohteen nimi: Syrjälä
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka? II.
 Peruskartta: 2443 04 PAAVOLA
 Koordinaatit: x = n. 7168 18, y = n. 2554 38,
 z = n. 52,5
 Kylä, kylänosa: Lappi, Koivumaanperä
 Tila, Rno: Syrjälä 2:25
 Maanomistaja: Yrjö Hökkä
 Koivumaanperäntie 234, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 3,6 km länteen, Ohtuanojasta ja siihen lounaasta laskevan Pahaojan suusta noin 300 metriä länteen Krampsunkankaan itälaidalla. Alue on itään kohti jokea viettävää peltoa.

Syrjälän talosta noin 60 metriä koilliseen tilustien itäpuolella olevasta pellostä on 1930-luvulla nykyisen omistajan isä Heikki Hökkä löytänyt kourutaltan, joka on Paavolan kotiseutumuseon koelmissä. Yrjö Hökkä kertoi paikalla havaitun jonkin verran nokisia kiviä. Maaperä löytöpaikalla on soraista karikkoa. Inventoinnin aikana pelto oli nurmella. Pihan kaakkoispuolella ollut perunapello tarkastettiin tuloksetta. Koivumaanperäntien pohjoispuolella aivan tien vierellä Marjomaan rajan tuntumassa oli pieni perunamaa. Sieltä tavattiin 3 - 4 kvartsi-iskosta, jotka jätettiin paikoilleen. Marjomaan emännän mukaan talon läheisyydestä ei kiviesineitä ole löydetty.

Kohde tarkastettu: 2.10.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: PaavM 152:4 kourutaltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 131 kohde pohjoisesta, etualalla kvartsipelto.
 D 134 esinekuva

Kartta: Peruskarttaote 2443 04, p. 1981.

RUUKKI 20

Kohteen nimi: Vierelä

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.

Peruskartta: 2443 04 PAAVOLA

Koordinaatit: x = n. 7169 36, y = n. 2556 62,
z = n. 50 - 52,5

Kylä, kylänosa: Pehkola, Hemminkangas

Tila, Rno: Vierelä

Maanomistaja: Anssi Pietarila
Hemminkankaantie 71, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 1,7 km luoteeseen, Siikajoen Hemminkoskesta noin 500 metriä etelään, voimalinjan muuntajasta noin 40 metriä länsilounaaseen Vierelän talon pihalta. Alue on asuttua omakotialuetta Hemminkankaan keskiosassa.

Paikalta on löydetty Vihannin kotiseutumuseossa oleva tasataltta. Esineen on löytänyt paikalla asunut Matti Parkkila 1940-luvulla. Kohde saatiin paikannettua löytäjän pojan Kari Parkkilan avulla. Taltan kerrottiin löytyneen nuotionpaikan läheltä. Paikalla käytäessä alue oli omakotitalon pihamaata, joten havainnointi paikalla jäi heikoksi. Nykyisen omistajan aikana paikalta ei ole löytöjä tehty.

Kohde tarkastettu: 1.10.1997

Aiemmat tutkimukset: -

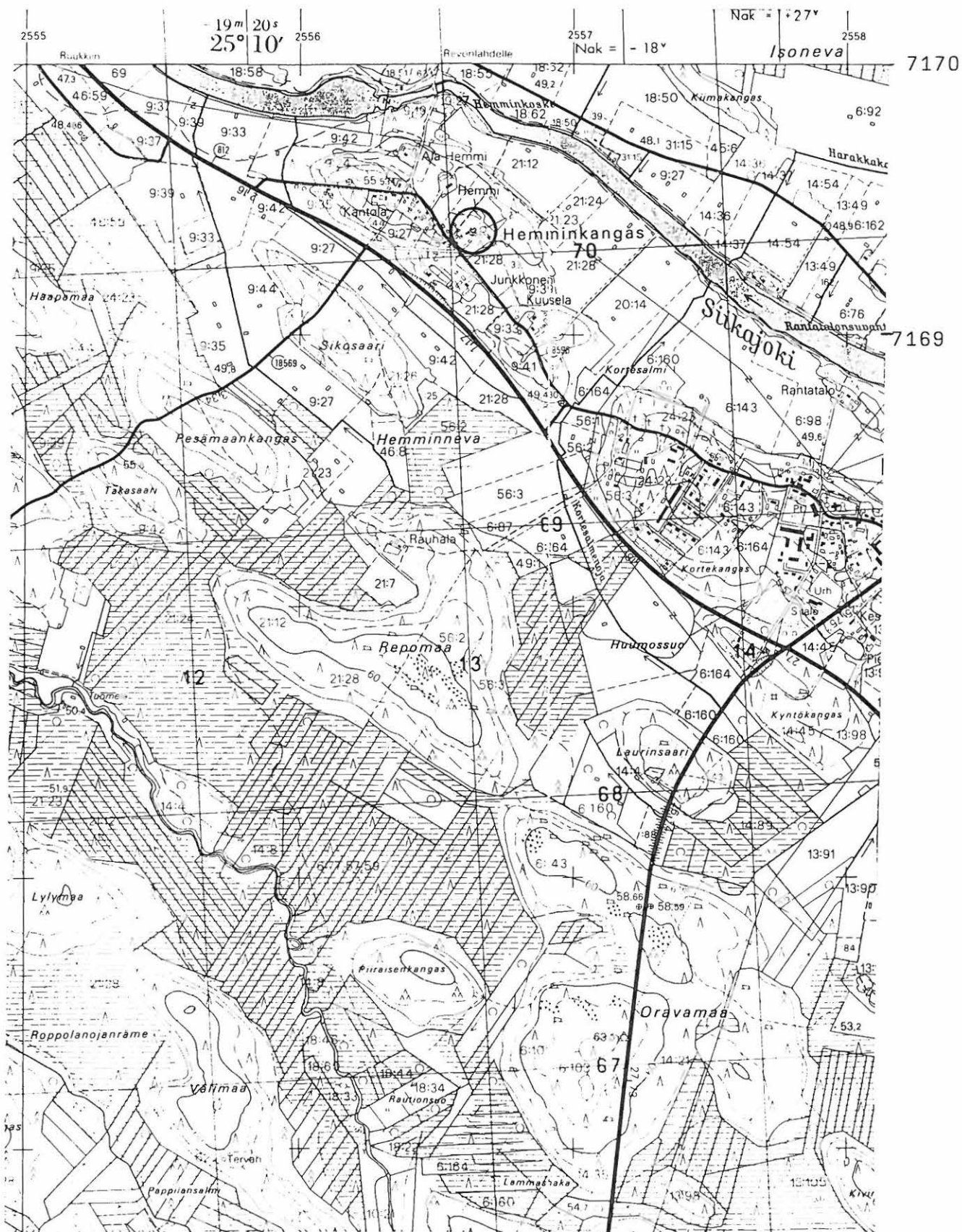
Aiemmat löydöt: VihaM 1049 kauttaaltaan hiottu tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 04, p. 1981.

RUUKKI 20 Vierelä

2443 04 PAAVOLA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 21

Kohteen nimi: Aittokangas
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka? II.
 Peruskartta: 2443 04 PAAVOLA
 Koordinaatit: x = 7169 60, y = 2554 45, z = n. 52,5
 Kylä, kylänosa: Lappi, Heilalansaari
 Tila, Rno: Vähäkangas 21:12
 Maanomistaja: Jouni Koskela
 Heilalansaarentie 91, 92400 Ruukki

Paavolan kirkolta noin 3,7 km länsiluoteeseen, Ohtuanojan ja Siikajoen väliseltä Aittokankaalta, joka sijaitsee Ohtuanojan itäpuolella. Aittokangas on metsäinen laajahko moreenikangas, jonka länsilaidat ovat peltoa ja itäpuoli rämettä. Löytöpaikka sijaitsee kankaan pohjoisosassa.

Paikalta on löydetty soikeahko reikäkivi. Löytötietojen mukaan se on löydetty Vähäkankaan maalta Aittokankaalta Ohtuanojaa läheltä uudispeltoa raivatessa. Löytäjä on Iisakki Niemi. Talon nykyinen isäntä kertoi löytäjän asuneen tilalla vuosisadan alussa. Todennäköisimmäksi löytöpaikaksi paikantui I. Niemen raivaama pieni pelto metsän keskellä. Pellon piilossa olevan sijainnin isäntä selitti sillä, että se on sunnuntaisin raivattu. Tarkastuksen yhteydessä kynöksellä olleesta pellostä löydettiin ainoastaan yksi kvartsi. Pellon yläosa on hiekkavaa ja sinällään asuinpaikaksikin paikka sopisi. Havaintomahdollisuudet olivat kuitenkin niin hyvät, että kvartseja olisi kunnan asuinpaikan kyseessä ollessa pitänyt löytyä enemmän. Pellon ympärillä kangas oli melko kivikkoista.

Kohde tarkastettu: 2.10.1997

Aiemmat tutkimukset: -

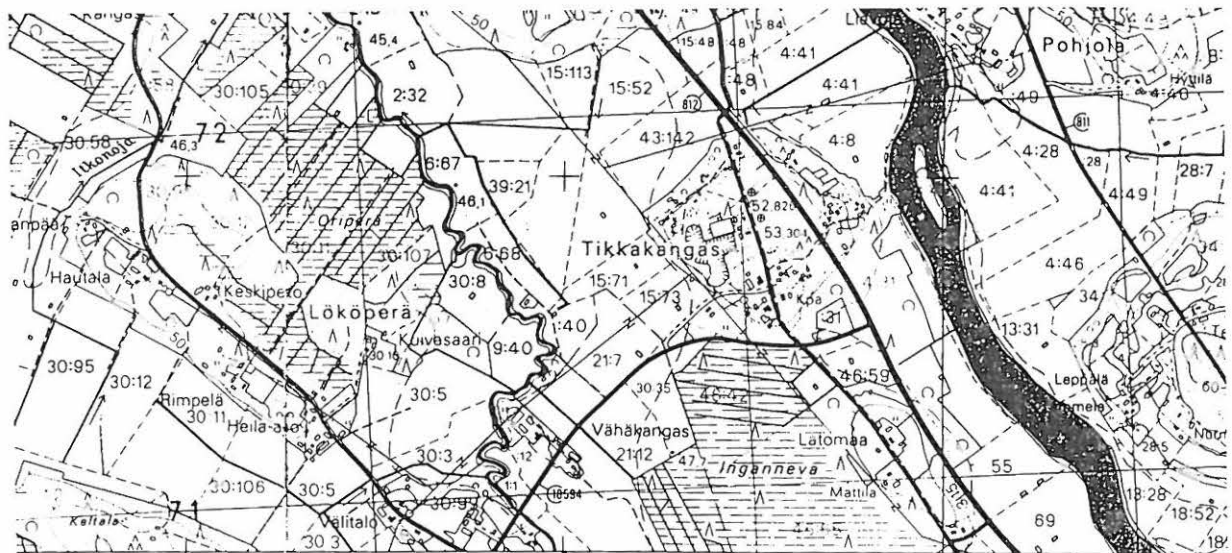
Aiemmat löydöt: PPM 2791 soikeahko reikäkivi

Inventointilöydöt: KM 30697, kvartsi-iskos

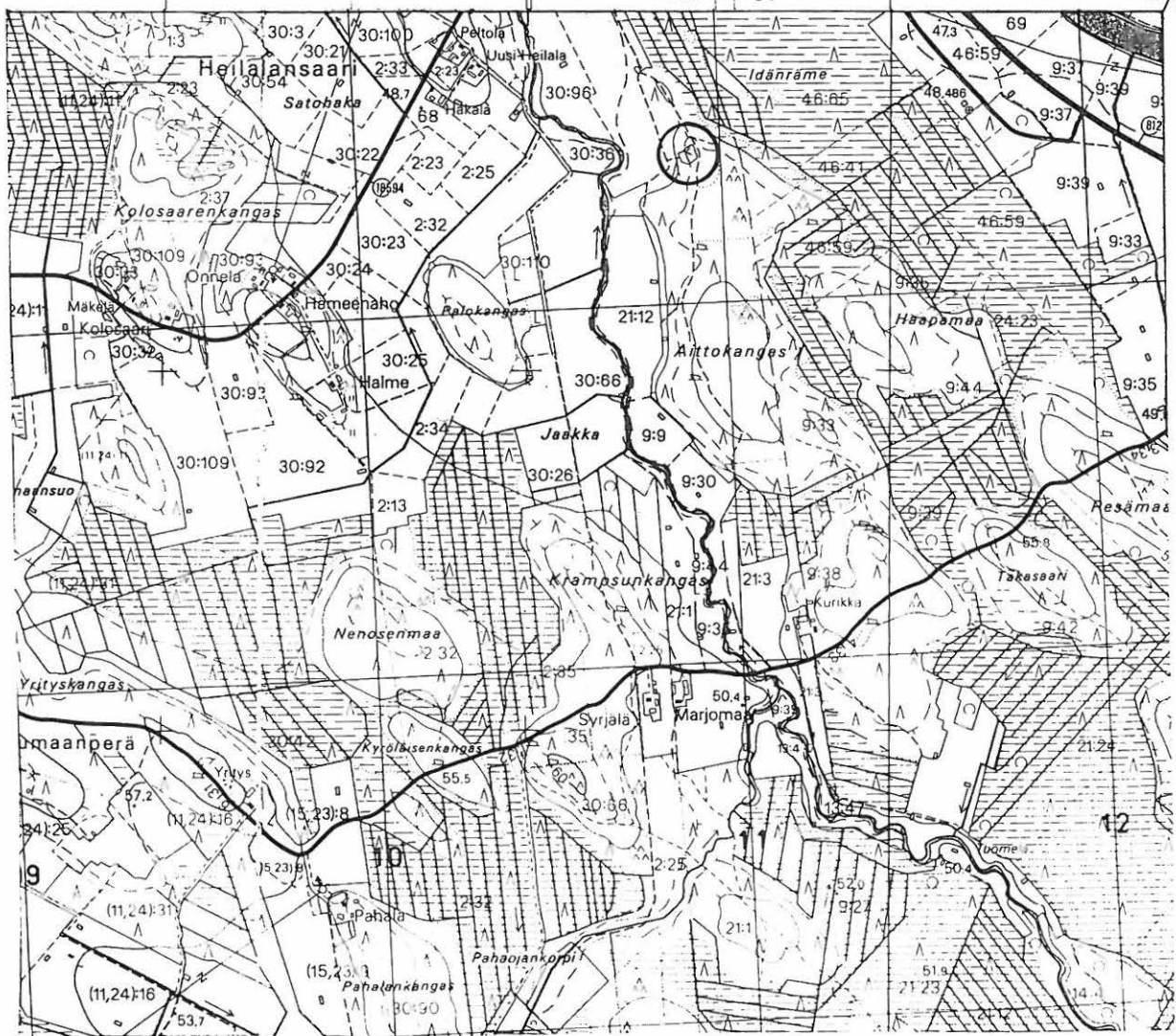
Valokuvat: D 132 Aittokankaan Piilopelto, reikäkiven ja kvartsin löytöpaikka, idästä.

Kartta: Peruskarttaote 2443 04, p. 1981.

RUUKKI 21 Aittokangas

2553 Nok = -17° 2554 Nok = -25° 2555

2443 04 PAAVOLA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 22

Kohteen nimi: Reetanpelto
 Määrittely ja mj-luokka: kiviesineen löytöpaikka. II.
 Peruskartta: 2443 04 PAAVOLA
 Koordinaatit: x = 7167 76, y = 2557 80, z = n. 55
 Kylä, kylänosa: Pehkola, Paavola
 Tila, Rno: Kreetanpelto 14:57
 Maanomistaja: Kari Pöyskö
 Kyntäjäntie 7, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 600 metriä etelään, Kyntökankaan isosta ki-
 vestä noin 80 metriä pohjoiseen, Pöyskön omakotitalon pohjoispuoli-
 selta pellolta. Alue on suhteellisen tasaista Kyntökankaan vanhaa
 peltoa, joka nykyisin on uutta omakotialuetta.

Kari Pöyskö on löytänyt kivisen kärjen(?) talon pellosta 1980-lu-
 vun puolivälissä perunoita kuokkiessaan. Maaperä paikalla on multa-
 vaa kangaspeltoa kahden vanhan yhä näkyvillä olevan kiviaidan vä-
 lissä. Tarkastuksen aikana pelto oli kasvillisuuden peittämä, eikä
 paikalta onnistuttu löytämään mitään kiinteään muinaisjäännökseen
 viittaavaa. Kari Pöyskön mukaan paikalla ei ole havaittu muuta eri-
 koista, esim. kvartsia, jota hän ei tosin ole tiennyt katsellaakaan.

Kohde tarkastettu: 1.10.1997

Aiemmat tutkimukset: -

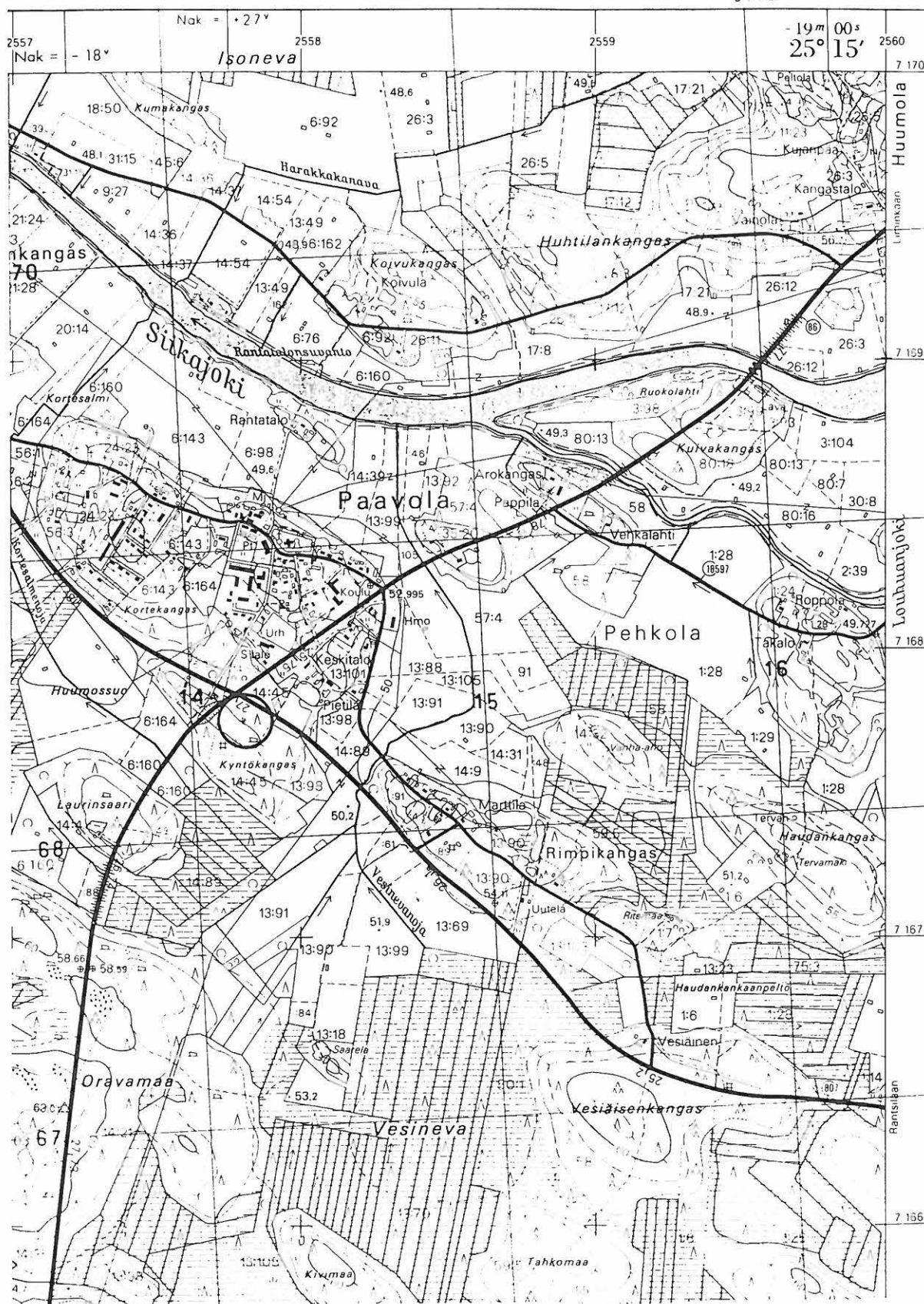
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: KM 30711, kivinen kärki/hioin(?)

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 04, p. 1981.

RUUKKI 22 Reetanpelto

2443 04 PAAVOLA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 23

Kohteen nimi: Sakarinmaa
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka? II(?)
 Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
 Koordinaatit: x = 7173 37, y = 2555 55, z = n. 55
 (talon sijainti)
 Kylä, kylänosa: Pehkola, Tuohimaanperä
 Tila, Rno: 15:76
 Maanomistaja: Pekka Hankonen
 Koivukankaantie 121, 92400 Ruukki

Paavolan kirkolta noin 5 km pohjoisluoteeseen, Ruukin asemalta noin 3 km itäkaakkoon, Siikajoen Mustalaissaarista noin 1,3 km itään. Koivukangas on Siikajokeen idästä laskevan Hanhiojan eteläpuolella oleva mäntyä kasvava kivikkoinen moreenikangas.

Koivukankaan Sakarinmaan aiempi asukas Kalle Kantola on Paavolan museon luettelotietojen mukaan toimittanut kaksi kivitalttaa museon kokoelmiin. Esineitä ei kuitenkaan voitu varmuudella tunnistaa, joten kyse voi olla luonnonkivistäkin. Talon nykyinen omistaja ei kivesineitä ole paikalta löytänyt. Pellot on istutettu metsälle seisemisen vuotta sitten. Havaintomahdollisuudet eivät siis olleet kovinkaan hyvät, joten mahdollista löytöpaikkaa ei voitu paikallistaa. Ainoat merkit, nekin epävarmoiksi jääneet, tavattiin päärakennuksesta noin 140 metriä itäkoilliseen, taloon johtavan tien ja palstan rajan eteläpuolelta lähes umpeen kasvaneesta perunamaasta. Paikalla oli pari kolme hyvin epämääräistä kvartsilohelmaa, jotka jätettiin paikoilleen. Hankosen mukaan ko. paikka on ainoa hieman hiekkaisempi kohta muutoin kivikkoisella kankaan laidalla. Kohde jäi kokonaisuudessaan varsin epämääräiseksi.

Kohde tarkastettu: 19.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

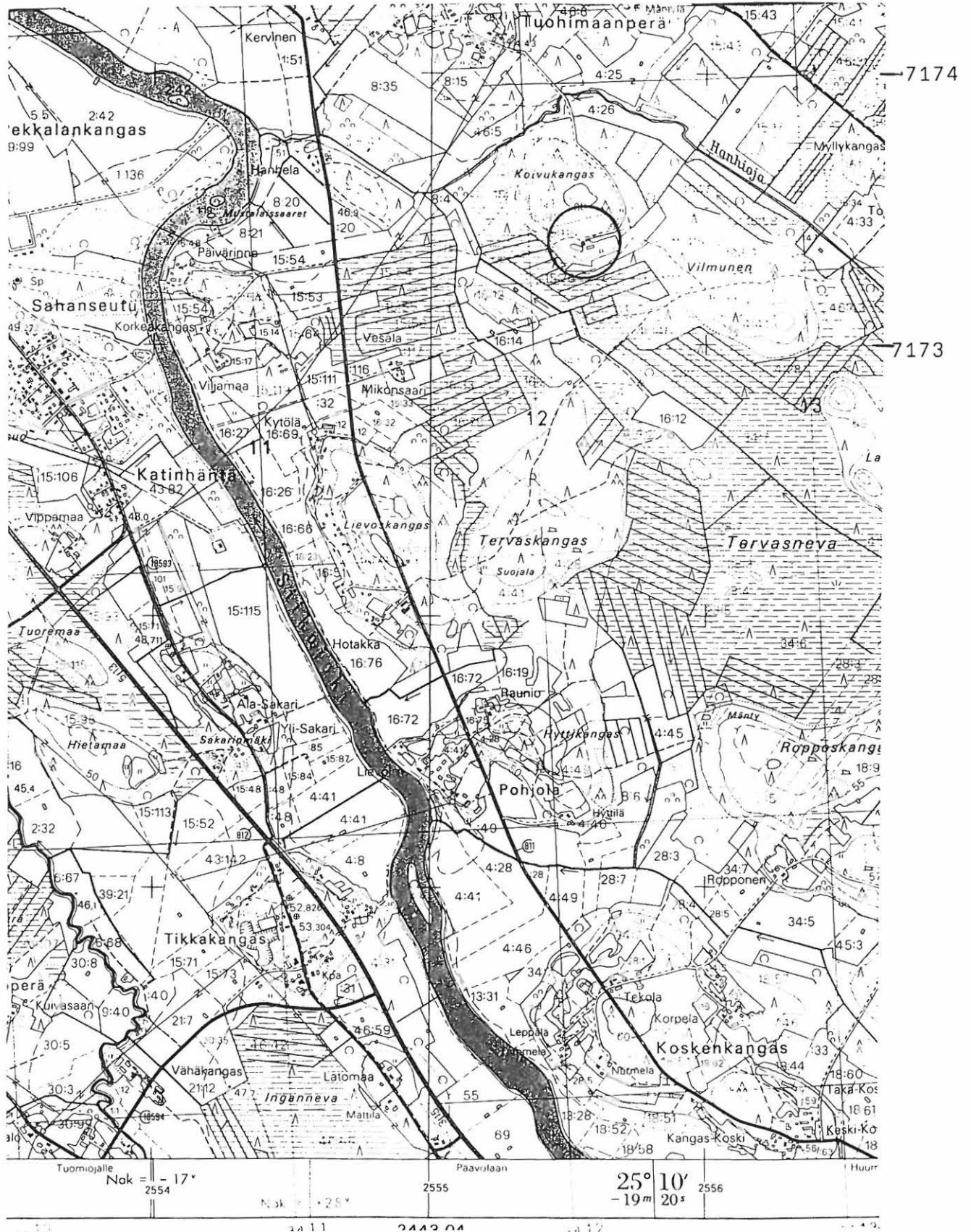
Aiemmat löydöt: PaavM 47:1 ja 47:2, kivitalttoja(?)

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 05, p. 1981.

RUUKKI 23 Sakarinmaa

2443 05 RUUKKI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 24

Kohteen nimi: Koivukangas SW
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
 Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
 Koordinaatit: x = n. 7175 40, y = n. 2551 40,
 z = n. 45 - 47,5
 Kylä, kylänosa: Revonlahti, Lodenkangas
 Tila, Rno: 26:16
 Maanomistaja: Paavo Runtti
 Lodentie 25, 92400 Ruukki

Paavolan kirkolta noin 9,5 km luoteeseen, Ruukin asemalta noin 1,8 km luoteeseen, Ohtuanojan koillisrannalta vastapäätä Hietamaata. Alue on loivasti kohti ojaa laskevaa peltoa, jonka koillispuolella on kivikkomoreenia oleva Koivukangas.

Taisto Haavisto on löytänyt peltoa raivatessaan vuonna 1958 paikalta PPM:n kokoelmissa olevan tasataltan. Löytöalue saatiin selville palstan nykyisen omistajan avulla, jonka kanssa paikkaa käytiin katsomassa 18.9., jolloin palsta oli sängellä. Tuolloin kävi ilmi, että kumpuileva pelto on aiemmin ollut varsin kosteaa ja että siinä erottuu vanhoja Ohtuanojan tulvauomia. Paikka tarkastettiin uudelleen sen ollessa kynnöksellä. Korkeimmat maastonkohdat erottuivat tuolloin hiekkaisempina kohtina, mutta niistä ei tavattu mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Kohde tarkastettu: 2.10.1997

Aiemmat tutkimukset: -

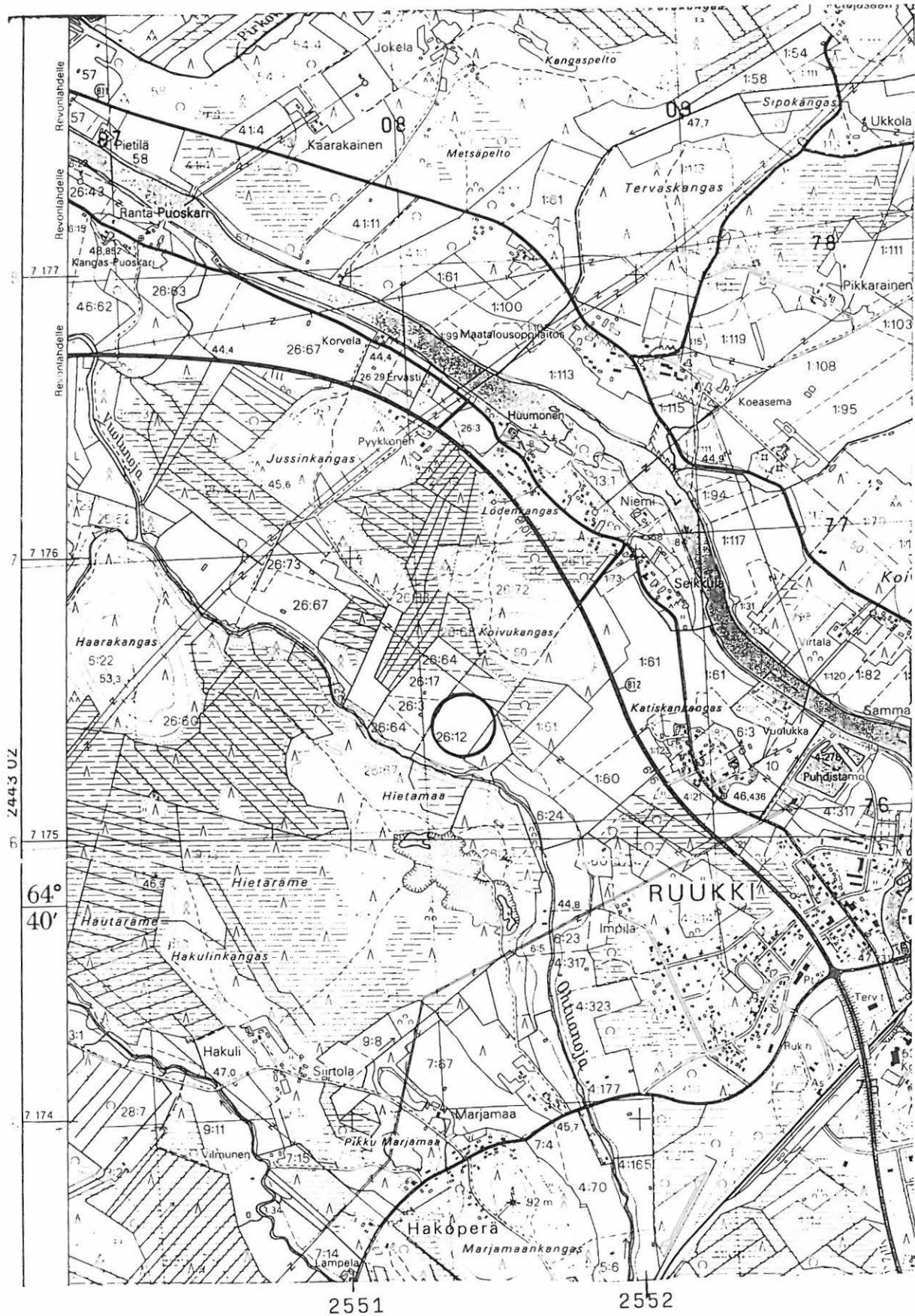
Aiemmat löydöt: PPM 6655 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 05, p. 1981.

RUUKKI 24 Koivukangas SW

2443 05 RUUKKI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 25

Kohteen nimi: Pohjola
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
 Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
 Koordinaatit: x = 7171 38, y = 2555 03, z = n. 50
 Kylä, kylänosa: Pehkola, Pohjola
 Tila, Rno: 4:41
 Maanomistaja: Tuomo Pohjola
 92400 Ruukki

Paavolan kirkolta noin 4 km luoteeseen, Ruukin asemalta noin 3,5 km kaakkoon, Siikajoen itärannalla. Alue on jokea kohti viettävää Hyttikankaan länsireunan peltoa ja taloja pihapiireineen.

Pohjolan talon Kotipellosta sanotaan löytyneen PPM:n kokoelmassa olevan reikäkiven. Pohjolan talon isäntä Tuomo Pohjola kertoi Kotipelloksi sanotun pellon olevan päärakennuksen pohjoispuolella rinteessä. Osa pellosta on jäänyt talousrakennusten alle. Tarkastettaessa pelto oli heinällä. Tuomo Pohjola ei esinelöydöstä tiennyt, eikä hänen mukaansa alueelta ole tehty muita kiviesinelöytöjä. Maaperä paikalla on kangaspeltoa, ei kovin kivikkoista. Esineen löytöpaikkaa ei tarkemmin kyetty määrittämään.

Kohde tarkastettu: 19.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

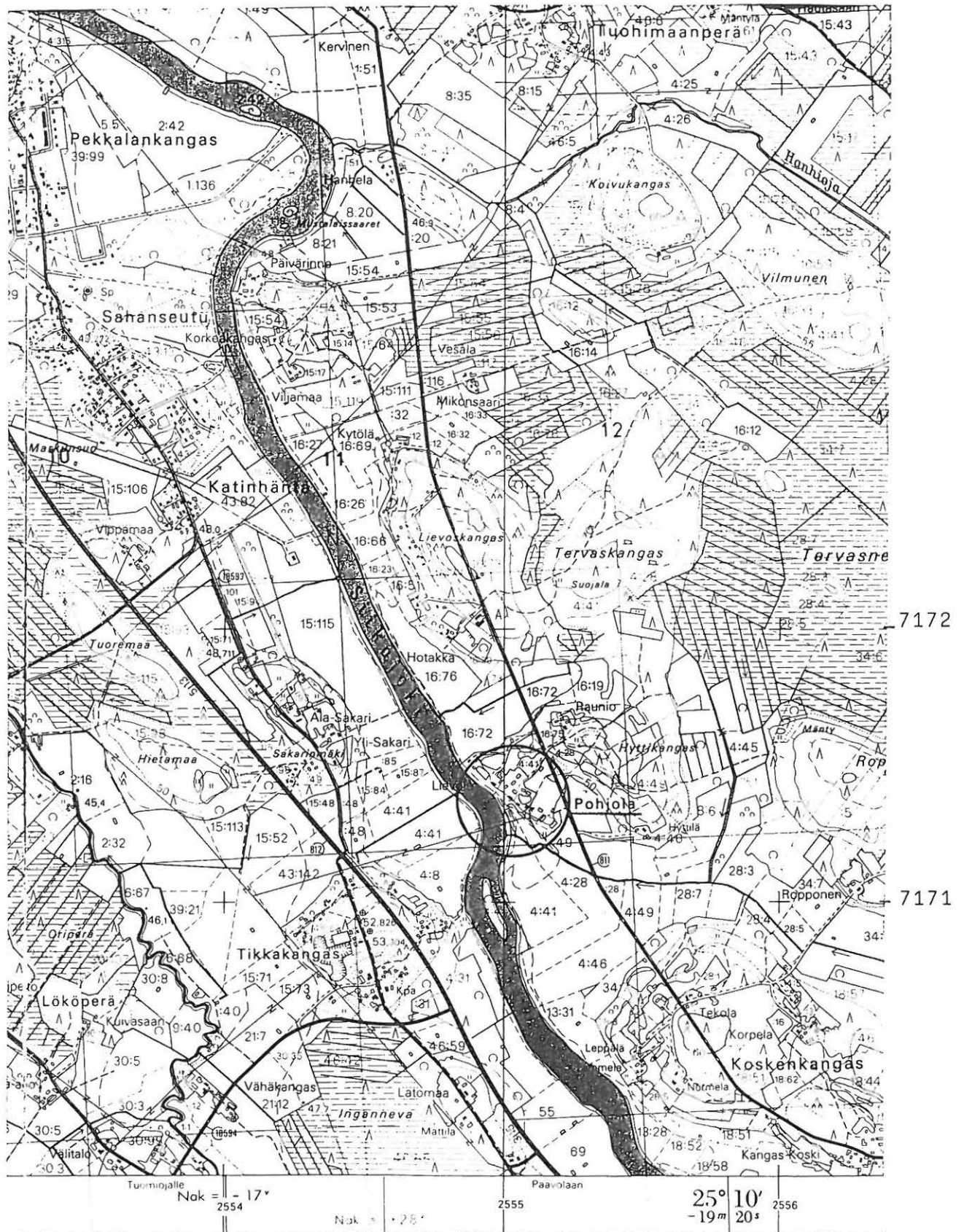
Aiemmat löydöt: PPM 6760 reikäkivi

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 05, p. 1981.

RUUKKI 25 Pohjola

2443 05 RUUKKI

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 26

Kohteen nimi: Kankaanpää, Suopelto
 Määrittely ja mj-luokka: rautakautinen löytöpaikka. II/III.
 Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
 Koordinaatit: x = n. 7170 70, y = n. 2552 66,
 z = 47,5 - 50
 Kylä, kylänosa: Lappi, Lököperä
 Tila, Rno: Kankaanpää 30:58
 Maanomistaja: Harri Paakkari
 Heilalansaari, 92400 RUUKKI

Paavolan kirkolta noin 5,5 km länsiluoteeseen, Ruukin asemalta noin 3,4 km etelään, Ohtuanojan länsipuolisen kankaan lounaispuolella, Itkonrämeeen itälaidalla. Alue on savikkopohjaista suopeltoa.

Kankaanpään Väinö Leskelä löysi 1983 talosta noin 200 metriä etelälounaaseen olevalta suopellolta soikean tuluskiven. Tarkastuksen aikana hän osoitti maastossa löytöpaikan, joka eroaa jonkin verran aiemmin kartalla ilmoittamastaan. Löytötiedoissa mainittu lato on purettu. Löytöalue on tasaista suopeltoa, jossa peltoturvekerroksen alla on pohjasavi. Löytöpaikan länsipuolella on kanavaksi kaivettu Itkonoja, joka laskee Ohtuanojaan noin kilometrin päässä koillisessa. Kankaan reuna on koillisessa noin 100 metrin päässä. Alueelta ei voitu havaita mitään kiinteästä muinaisjäännöksestä kertovaa. Paikalta ei tiettävästi ole löydetty mitään muuta, joka löytöä voisi valottaa. Kyse on samantapaisesta irtolöytöpaikasta kuin Ruukki Pa 21 Savikorpi, mistä on soikea tuluskivi sieltäkin.

Kohde tarkastettu: 18.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

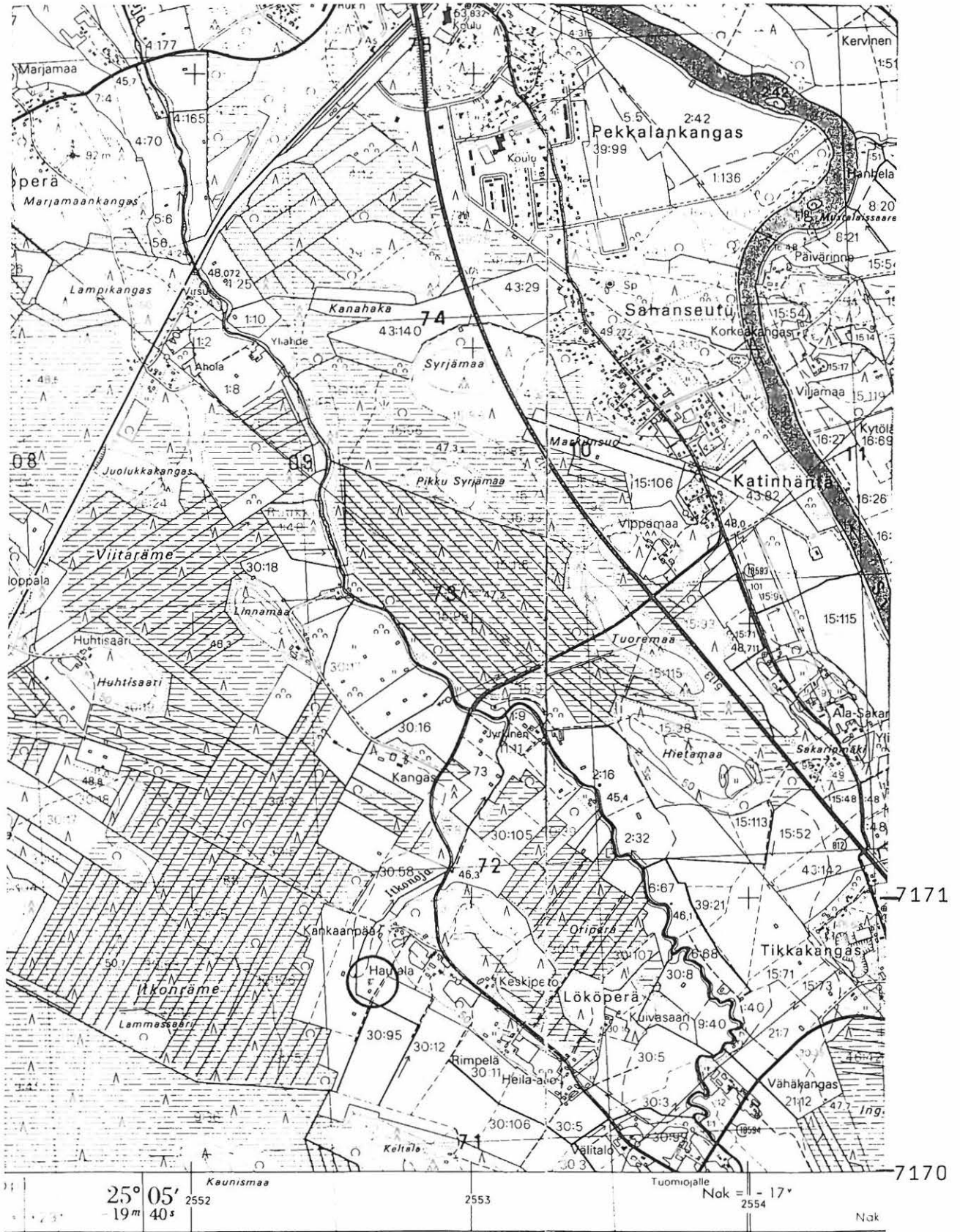
Aiemmat löydöt: KM 20820 soikea tuluskivi

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 133 löytöpaikka etelästä kuvattuna, toinen löytöpaikalla olevista miehistä on löytäjä Väinö Leskelä

Kartta: Peruskarttaote 2443 05, p. 1981.

RUUKKI 26 Kankaanpää, Suopelto

2443 05 RUUKKI
 Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 27

Kohteen nimi: Hietamaa

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.

Peruskartta: 2443 05 RUUKKI

Koordinaatit: x = 7174 82-92, y = 2551 52-58,
z = n. 47,5

Kylä, kylänosa: Revonlahti ja Ruukki

Tila, Rno: 26:22 ja 9:9

Maanomistaja: -

Revonlahden kirkolta noin 4 km kaakkoon, Ruukin asemalta noin 1,4 km länsiluoteeseen, Ohtuanojan ja tämän länsipuolisen hiekkakuopan väliin jäävällä kankaalla. Hiekkakuopan eteläpäässä on Formula Karting-rata. Ohtuanojaan asuinpaikalta on matkaa noin 150 metriä. Alue on hakattua ja laikutettua tasaista hiekkakangasta, jonka reuna laskee viereiseen lehtipuuta kasvavaan rämeeseen.

Inventoinnin aikana paikalta löydettiin kvartsi-iskoksia ja palanutta kiveä hiekkakuopan pohjoispäähän johtavalta tieltä pitkin palstojen rajaa erkanevalta ajouralta. Tämän eteläpuolella hiekkakuopan reuna oli kasvanut umpeen, eikä yksiselitteisiä asuinpaikan merkkejä täältä tavattu paria palanutta kiveä lukuunottamatta. Mikäli asuinpaikka on tälle alueelle jatkunut on se lähes tyystin tuhoutunut hiekanotossa. Tämän pohjoispuolinen laikkuistutettu kankaanosa sen sijaan on ilmeisesti pesäkkeellistä asuinpaikkaa noin satakunta metriä. Rikkoutuneista maanpinnan kohdista tavattiin sieltä täältä kvartsi-iskoksia ja palanutta kiveä. Myös vähäisiä likamaavärjäymiä oli muutamia. Asuinpaikka näyttää muodostavan kaupan muinaisrannan suuntaisen 40 - 50 metriä vyöhykkeen kankaan reunaan. Asuinpaikkahavainnot keskittyvät ympäröivää aluetta hieman korkeammalle dyynimäiselle "harjanteelle".

Kohde tarkastettu: 18.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: KM 30698, kvartsi-esineen katkelma

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 05, p. 1981.

RUUKKI 28

Kohteen nimi: Hovi

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)

Peruskartta: 2443 07 LUOHUA

Koordinaatit: x = 7168 60, y = 2560 70, z = n. 55
(Hovin talon sijainti)

Kylä, kylänosa: Pehkola, Niemelä

Tila, Rno: Hovi 80:14

Maanomistaja: Sauli Hovi
Hovintie 28, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 3 km itään, Siikajoesta noin 300 metriä etelään, Siikajoen ja Saarikoskelle johtavan tien välissä. Alue on jokseenkin tasaista kangasta, jolla on useita maalaistaloja. Kan-kaan reunat ovat enimmäkseen peltoa.

Paavolan kotiseutumuseossa oleva kivitaltta on löytötietojen mukaan Hovin talon pellostä. Talon nykyinen isäntä ei löydöstä tiennyt, eikä ollut itse kiviesineitä löytänyt. Esineen museoon toimittanut puhelimitse tavoitettu oululaistunut Seppo Hovi ei enää muistanut esineen tarkkaa löytöpaikkaa. Tarkastuksen aikana pellot olivat viljalla, eikä peltojen reunoilla tehty kierros tuottanut tulosta. Maaperä paikalla vaikutti ainakin osin olevan hiekkavaa multaa. Alue on maastollisesti sellainen, että asuinpaikkakaan paikalla ei olisi mahdollisuus. Mitään merkkiä kiinteästä muinaisjäännöksestä paikalta ei kuitenkaan tavattu.

Kohde tarkastettu: 1.10.1997

Aiemmat tutkimukset: -

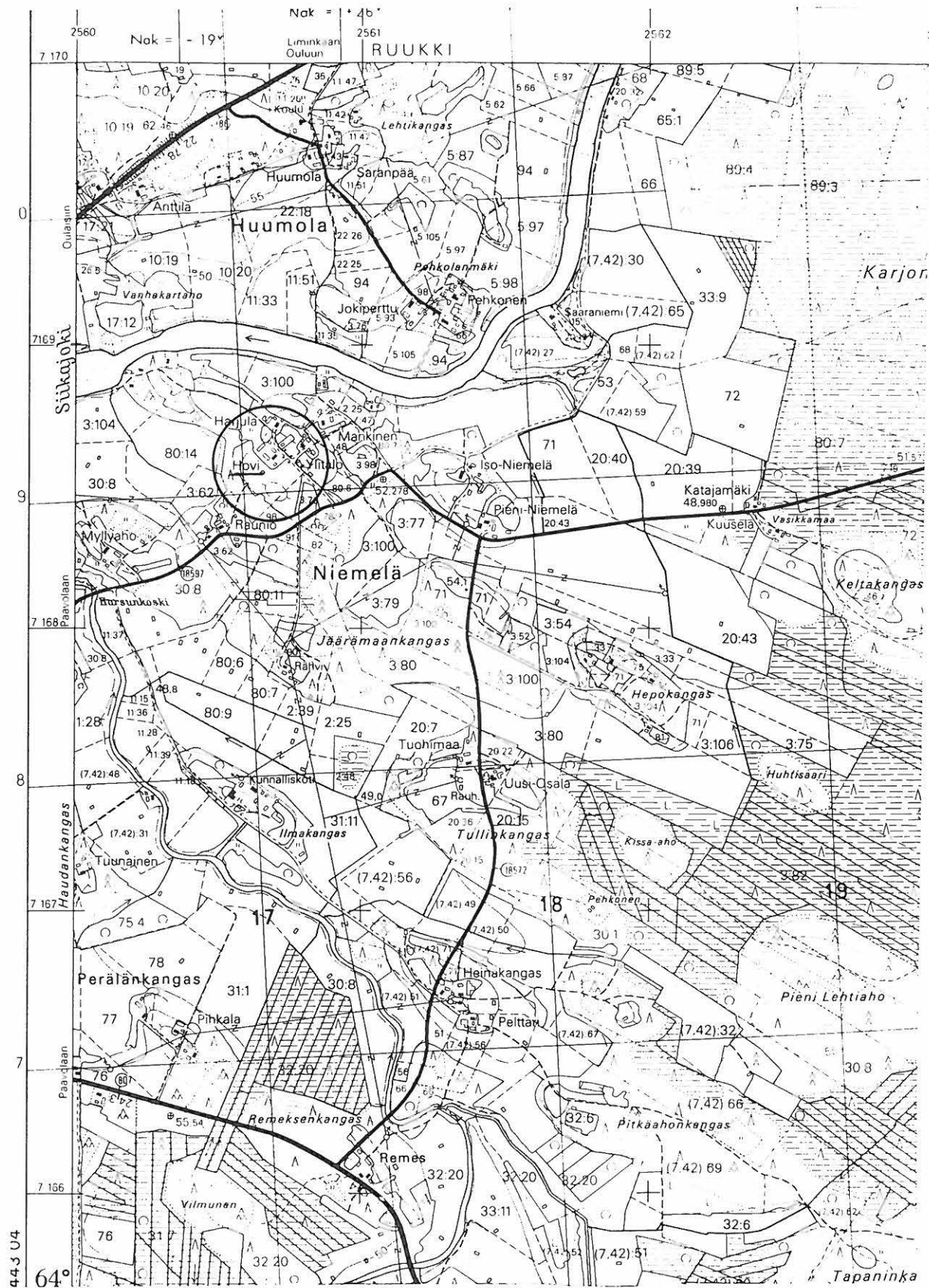
Aiemmat löydöt: PaavM 70:1 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 135, esinekuva

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

RUUKKI 28 Hovi

2443 07 LUOHUA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 29

Kohteen nimi: Pieni-Niemelä
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka? II.
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: x = n. 7168 40, y = n. 2561 37,
 z = n. 52,5
 Kylä, kylänosa: Pehkola, Niemelä
 Tila, Rno: Pieni-Niemelä 20:43
 Maanomistaja: Risto Niemelä
 Saarikoskentie 290, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 3,5 km itään, Siikajoesta noin 500 metriä etelään Saarikoskentien ja tältä Remekseen kääntyvän tien risteyksen pohjoispuolella. Pieni-Niemelä sijaitsee matalalla kankaalla, jolla on lisäksi Ison-Niemelän talo. Pääosin kangas on kuitenkin viljelysmaata.

Paavolan kotiseutumuseossa oleva kivikirves(?) on löytötietojen mukaan V. Niemelän pellostä. Esinettä ei kuitenkaan museosta onnistuttu löytämään. Sen kanssa samalla numerolla on useita esineitä, joista osa luonnonkiviä. Pienen-Niemelän vanhan isännän Uno Niemelän mukaan esine on talon länsipuolella olevasta pellostä, talosta 40 - 60 metriä länsiluoteeseen. Muita löytöjä paikalta ei ole tehty. Tarkastuksen aikana pelto oli nurmella. Tien vierellä olevan kivimäärän perusteella kankaan pellot ovat olleet melko kivikkoi-set. Pellon pohjoispuolella ollut Isoon-Niemelään kuuluva pelto oli sängellä. Alueelta ei tavattu mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Vrt. kohde Pa 16 Niemelä, löytöpaikka.

Kohde tarkastettu: 22.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

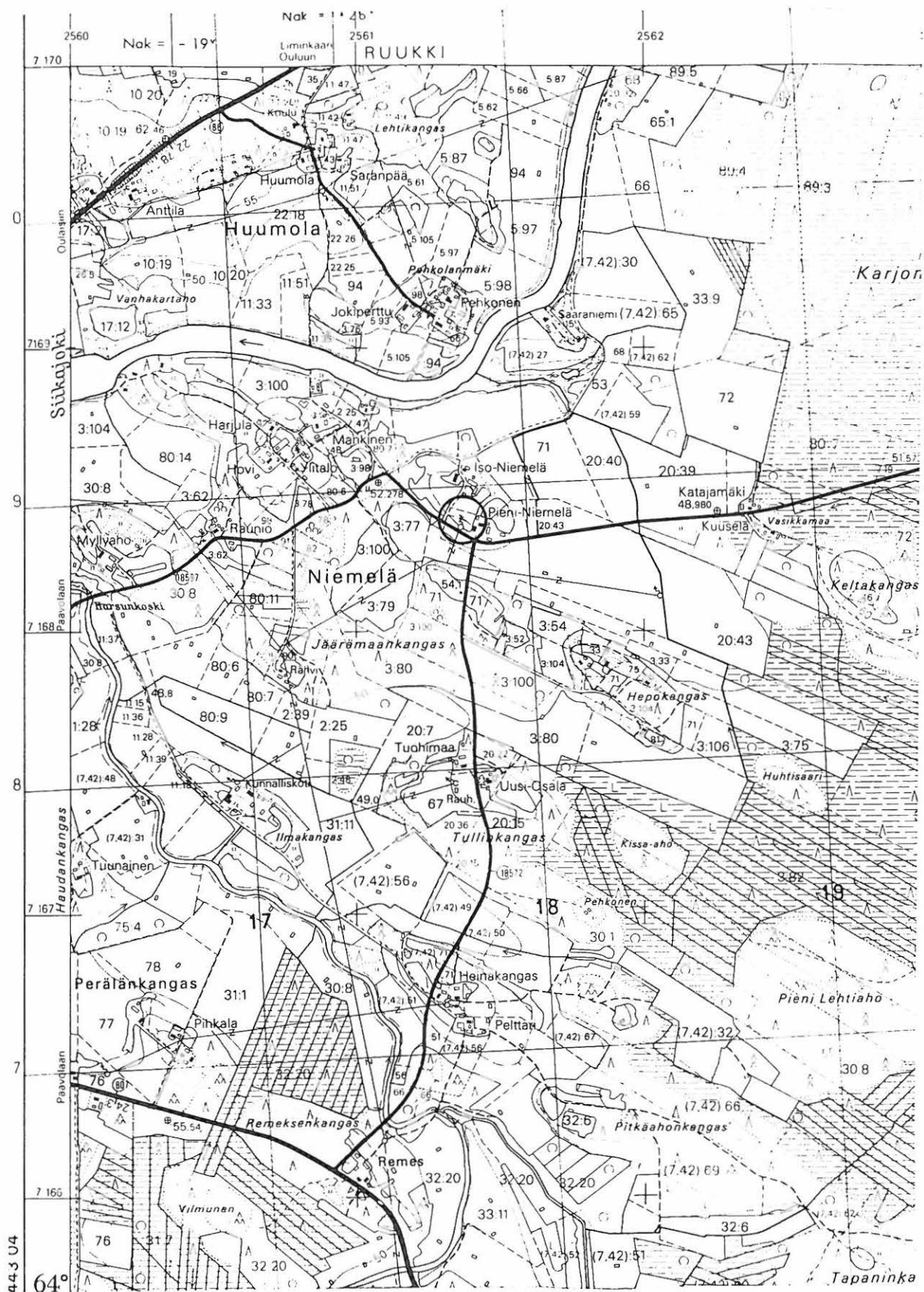
Aiemmat löydöt: PaavM 36:50 kivikirves(?)

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

RUUKKI 29 Pieni-Niemelä

2443 07 LUOHUA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 30

Kohteen nimi: Saaraniemi SW
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka(?). II.
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: x = n. 7169 95, y = n. 2561 65,
 z = n. 47,5
 Kylä, kylänosa: Pehkola, Niemelä
 Tila, Rno: (7,42):27
 Maanomistaja: Risto Niemelä
 Saarikoskentie 290, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 3,5 km itään, Siikajoen kaakkoisrannalla, Saaraniemen talosta runsaat 100 metriä lounaaseen. Saaraniemen talo sijaitsee pienellä joenvarren kumpareella ja sitä ympäröivät alavimmat pellot. Talosta noin 200 metriä etelään on kostea notko, jonka kautta mm. kaakosta olevalta Huhtinevalta tuleva oja laskee Siikajokeen.

Paavolan kotiseutumuseossa oleva kivitaltta(?) on löytötietojen mukaan U. Niemelän pellosta. Esinettä ei kuitenkaan museosta onnistuttu löytämään. Sen kanssa samalla numerolla on useita esineitä, joista osa luonnonkiviä. Esineen löytäneen Pienen-Niemelän vanhan isännän Uno Niemelän mukaan esine löytyi Saaraniemen eteläpuolisen notkelman pohjoisrannalla olevasta savikkomultapellosta. Samoilta sijoilta hän on löytänyt myös liitupiipun kappaleita ja rautakuonaa, mutta ei muita kiviesineitä. Tarkastuksen aikana pelto oli nurmella, eikä alueelta onnistuttu löytämään merkkejä kiinteästä asuinpaikasta.

Kohde tarkastettu: 22.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

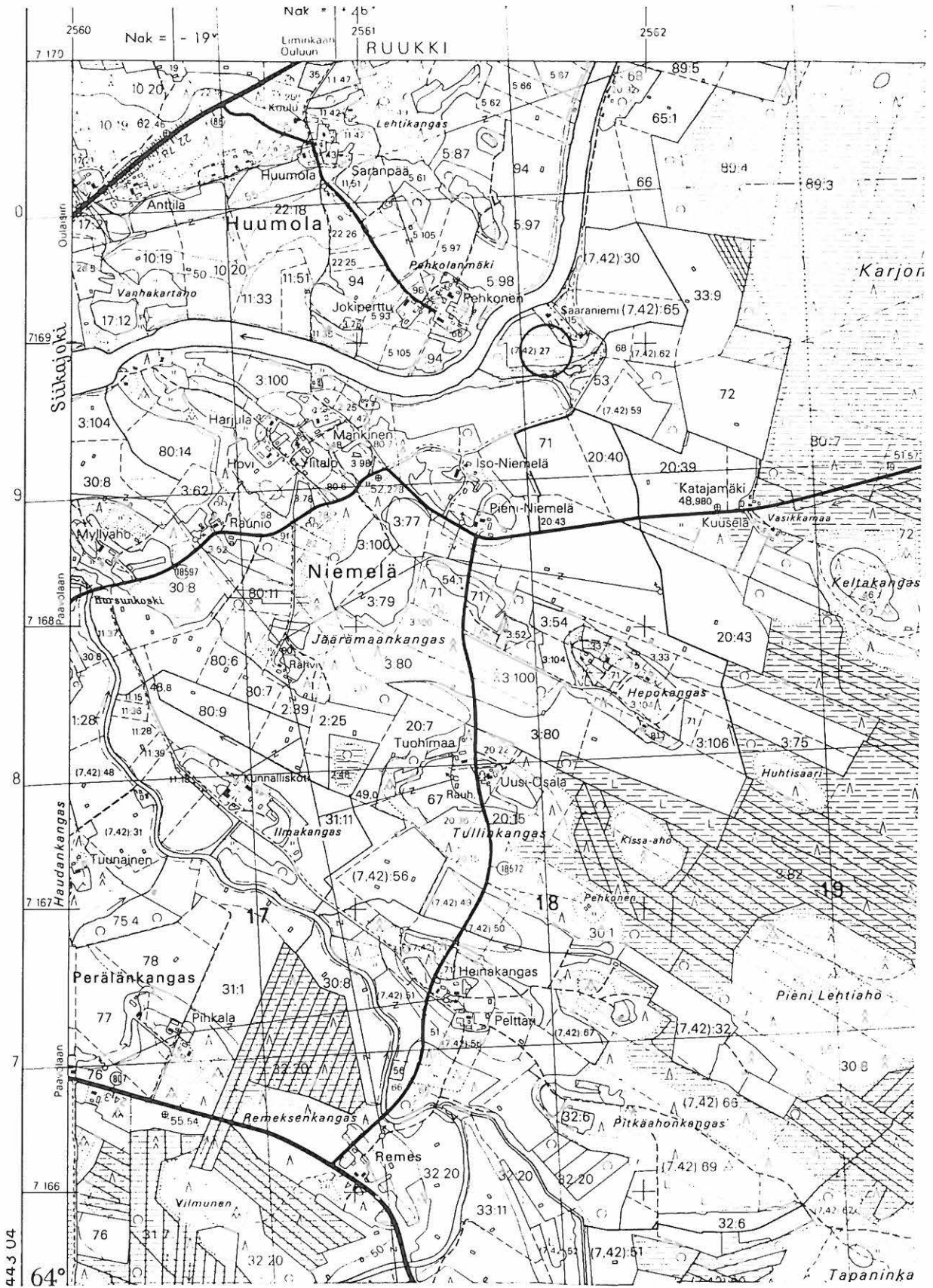
Aiemmat löydöt: PaavM 36:50 kivitaltta(?)

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

RUUKKI 30 Saaraniemi SW

2443 07 LUOHUA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 31

Kohteen nimi: Keski-Honkamaa

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?).

Peruskartta: 2443 07 LUOHUA

Koordinaatit: x = 7164 48, y = 2563 61, z = n. 52,5
(Keski-Honkamaan talon sijainti)

Kylä, kylänosa: Pehkola, Honkamaa

Tila, Rno: Keski-Honkamaa 29:17

Maanomistaja: Väinö Honkamäki
Rantsilantie 724, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 7 km itäkaakkoon, Luohuan koululta noin 3,8 km koilliseen, Rantsilaan johtavan tien koillispuolella, Kipsuanjoen sillasta noin 1,2 km itäkaakkoon. Alue on maastoa, jossa suot ja pienet kankaat vuorottelevat. Tien varsi on asuttua ja pelloksi raivattua.

Paavolan kotiseutumuseossa on numerolla 179 kolme kiviesinettä, jotka löytötietojen mukaan on löydetty vuosisadan alussa läheltä Rantsilan rajaa. Esineet museoon toimittaneen Väinö Honkamäen mukaan esineistä yksi, 179:4 liuskeveitsi, on kuitenkin löydetty Keski-Honkamaan (ent. Honkamaa) talon luoteispuoliselta pellolta, pellon reunassa olleesta kivikasasta. Honkamaan luona on ollut kivi-myly, jossa on jauhettu kuutioittain pellosta nostettua kiveä. Tarkastuksen aikana mullalla olleista pelloista ei löydetty mitään kiinteään asuinpaikkaan viittaavaa. Maaperä paikalla on kangasmul-taa, isoja kiviä ei enää pelloissa ollut. Ks. myös kohde 32 Kivelä.

Kohde tarkastettu: 25.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: PaavM 179:4 liuskeveitsi

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 134, esinekuva

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

RUUKKI 32

Kohteen nimi: Kivelä
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka? II.
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: x = 7163 06, y = 2566 33, z = n. 60
 (Kivelän pieni pelto)
 Kylä, kylänosa: Pehkola, Koivumaaperä
 Tila, Rno: Kivelä 3:?
 Maanomistaja: Seppo Kallio

Paavolan kirkolta noin 10 km itäkaakkoon, heti Rantsilaan johtavan tien pohjoispuolella aivan Rantsilan rajan vieressä. Alue on laajahkon moreenikankaan tasaista keskiosaa. Paikalla on pari taloa pienine peltoineen. Rantsilantien eteläpuolella on samaa päänumeroa oleva Pienen Koivumaan tila, jonka pellot sijaitsevat kankaan lounaislaidalla.

Paavolan kotiseutumuseossa on numerolla 179 kolme kiviesinettä, jotka löytötietojen mukaan on löydetty vuosisadan alussa läheltä Rantsilan rajaa. Esineet museoon toimittaneen Väinö Honkamäen mukaan esineistä kaksi, 179:2 reiällinen kivikirves ja -:3 liuskerengas?, on löydetty Kivelän talon pienestä pellostä. Kivelän talo oli tarkastuksen aikana tyhjillään, sen länsipuolisen talon Rauno Partala kertoi löytäneensä omasta pellostaan talonsa pohjoispuolelta kivisen kärjen, joka kuitenkin on joutunut hukkaan. Pienen Koivumaan Kalle Luukkonen kertoi löytäneensä sileän kärkevän kiviesineen puretun rakennuksen alta, mutta sekin on hukkaan joutunut. Luukkonen talon pohjoispuolinen pelto oli kynnöksellä ja se tarkastettiin tuloksetta. Kivelän ja Partalan pellot olivat kasvillisuuden peitossa. Huolimatta useista mahdollisista alueelta tahdyistä löydöistä alueelta ei onnistuttu löytämään selviä merkkejä asuinpaikasta, mihin useat esinelöydöt viittaavat.

Kohde tarkastettu: 25.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

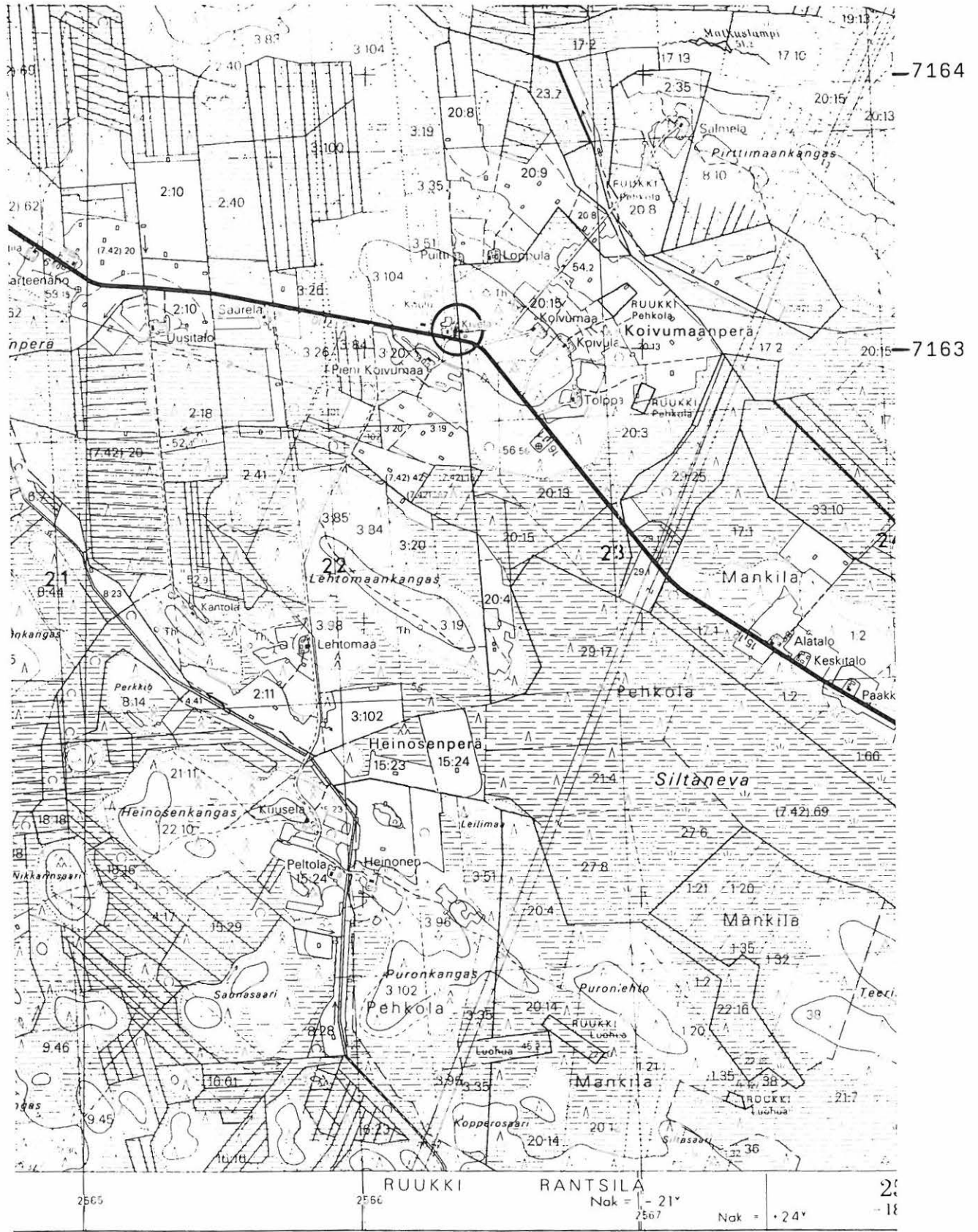
Aiemmat löydöt: PaavM 179:2 reikäkirves, -:3 liuskerengas?

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 134 esinekuva

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

RUUKKI 32 Kivelä

2443 07 LUOHUA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 33

Kohteen nimi: Leppälä
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: x = 7160 90, y = 2560 55, z = n. 60
 Kylä, kylänosa: Luohua
 Tila, Rno: Leppälä 17:17
 Maanomistaja: Kari Ruotsalainen
 Mökkiperäntie 87 A, 92450 Luohua

Paavolan kirkolta noin 8 km eteläkaakkoon, Luohuan koululta noin kilometri länsilounaaseen, Luohuanjoen kaakkoisrannalla. Leppälän talon sijaitsee matalan tasaisen kankaan luoteisosassa. Taloa ympäröivät pellot, jotka talon pohjois- ja länsipuolella laskevat loivasti kohti jokea.

Leppälän talon pellosta on löytynyt kiviesine, joka on Vihannin kotiseutumuseon kokoelmissa. Esineen löytöpaikkaa selviteltäessä tavattiin Leppälän talon länsipuoliselta pellolta puolenkymmentä kvartsi-iskosta. Iskokset löytyivät talon luota lounaaseen johtavan uuden tilustien (ei kartalla) eteläpuolella olleelta perunamaalta. Tätä ympäröiviltä sängellä olleilta pelloilta ei havaintoja tehty. Löytöpaikan ja tien pohjoispuolella maasto laskee jyrkemmin kohti jokea. Esineen löytöpaikkaa ei talonväki tiennyt, mutta se on varuuskellisesti yhdistettävissä tavattuun asuinpaikkaan.

Kohde tarkastettu: 29.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: VihaM 29, reikäkirves

Inventointilöydöt: KM 30699, kvartsikaapimen katkelma

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

RUUKKI 33 Leppälä

2443 07 LUOHUA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 34

Kohteen nimi: Kangas (Heinäkangas)

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.

Peruskartta: 2443 07 LUOHUA

Koordinaatit: x = n. 7166 74, y = n. 2561 33,
z = n. 57,5

Kylä, kylänosa: Pehkola, Kankaanperä

Tila, Rno: Kangas (7,42):32 (uusi 10:?)

Maanomistaja: Heikki Virtanen
Remeksentie 71 B, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 4 km itäkaakkoon, Luohuan koulusta noin 4,5 km pohjoiseen, Luohuanjoen itäpuolella. Paikalla on korkeahko kaakko-luodesuuntainen kangas, jonka laella on useita taloja ja jonka laki osin ja laidat ovat peltoa. Kankaan halki läpi kulkee Remeksentie, jonka itäpuolella Kankaan (ent. Heinäkankaan) talo sijaitsee.

Talon maalta on toukokuussa 1945 vanhaa perunakuoppaa paranneltaessa löydetty vasarakirves, joka oli pian lasten leikeissä katkennut, jolloin teräpuoli on hukkaantunut. Löytöä pitkään säilyttänyt Juha Virtanen antoi säilyneen teräpuolen toimitettavaksi KM:n kokoelmiin. Esineen löytöhistoria on hänen mukaansa seuraavanlainen. Esineen on löytänyt J.V:n setä Vilho Virtanen yhdessä tuolloin alle 10-vuotiaiden Kalle ja Anni Virtasen kanssa, jotka esineen ensiksi olivat huomanneet. Kirves oli ollut maan pinnalla olleen kivikasan alla. Löytöpaikka sijaitsee taloon johtaneen vanhan tien tuntumassa, päärakennuksesta 60 - 80 metriä pohjoisluoteeseen. Löytöpaikalla on ollut vanhoja peltoraunioita ja rakennusten pohjia, jotka on raivattu pois. Maaperä alueella on kivistä kangasta ja karkeaa hiekkaa. Alue on nykyisin peltoa ja aivan sen tuntumassa on uusi varastorakennus. Paikalta ei löydetty mitään kiinteään muinaisjäänökseen viittaavaa. Muita kiviesineitä Kankaan talossa ei ole löydetty - viereisen Pelttarin pellosta sen sijaan on, ks. kohde 35.

J.Virtanen kertoi edelleen, että päärakennuksen pohjoispuolella olevan kuistin länsipuolelle talon seinustalle kukkapenkkiä tehtäessä hän on törmännyt maanalaiseen kiveykseen noin 25 - 30 cm maanpinnasta. Kiveys oli ollut osin näkyvissä, se oli jatkunut seinän alle. Sen pituudeksi kertoja arvioi noin 3 metriä ja leveydeksi noin metrin. Jokseenkin itä-länsi-suuntainen kiveys oli tehty luonnonkivistä. Kiveyksen hän oli jättänyt eheänä paikoilleen. Kertoja ei pitänyt kiveystä peltoon tehtynä kivihautana, mutta se oli selvästikin ollut ihmisen tekemä. Lisäksi hän kertoi, että talon piha ei ole koskaan ollut peltona, eikä siinä ole peltokerrosta.

Mainittakoon vielä, että päärakennuksen alle kellaria tehtäessä vastaavanlaista kiveystä ei tavattu. Kansanuskomuksiin sen sijaan liittyy uunin perustusten yhteydestä tuolloin tavattu hirven tai peuran kallo. Paikkakunnalla tällaisen on näet uskottu estäneen syöpäläisten tulon taloon. Päärakennuksen itäpäässä kertoja mainitsi havainneensa tiilentekopaikkasta kertovia merkkejä.

Talon eteläpuolella mullalla ollut pelto tarkastettiin tuloksetta. Samoin jo lähes umpeenkasvaneet Remeksentien viereiset leikkaukset ja tien länsipuolella kankaan koillisreunalla ollut pelto osoittautuivat tarkastettaessa löydöttömiksi.

Kohde tarkastettu: 25.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Lehtiartikkeli esineestä: Siikajokilaakso 23.9.1993

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: KM 30637, vasarakirveen kantapuolikas

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

RUUKKI 35

Kohteen nimi: Pelttari
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II(?).
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: x = 7166 61, y = 2561 40, z = n.55
 (Pelttarin talon sijainti)
 Kylä, kylänosa: Pehkola, Kankaanperä
 Tila, Rno: Pelttari (7,42):56
 Maanomistaja: Esa Lehto
 Remeksentie 71 C, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 4 km itäkaakkoon, Luohuan koulusta noin 4,5 km pohjoiseen, Luohuanjoen itäpuolella. Paikalla on korkeahko kaakko-luodesuuntainen kangas, jonka laella on useita taloja ja jonka laki osin ja laidat ovat peltoa. Kankaan halki läpi kulkee Remeksentie, jonka itäpuolella Pelttarin talo sijaitsee.

Pelttarin pellostosta ovat löytötietojen mukaan Paavolan kotiseutumuseossa numerolla 36:50 olevat kourutaltta ja reikäkiven teelmä. Talon nykyinen isäntä ei näiden esineiden löytöpaikkaa tiennyt. Sen sijaan hän kertoi mahdollisista myöhemmistä löydöistä, jotka kuitenkin olivat hukkaantuneet. Tarkastuksen aikana pelto oli oraalla, joten tarkastus keskittyi palttojen reunoille ja talon itäpuolella kankaan laella olleeseen perunamaahan. Ainoa kiinteään muinaisjäännökseen viittava havainto oli jokseenkin suoraan talosta etelään pellon laidasta havaittu paikoilleen jätetty epämääräinen kvartsilohelma. Maaperä alueella, ainakin pelttojen ylälaidassa, oli hiekkavaa kangasmultaa. Mahdollisen asuinpaikan varmentaminen vaatisi tarkastuksen pelttojen ollessa kynnöksellä.

Pelttarista noin 150 metriä pohjoiskoilliseen on Kankaan vasarakirveen puolikkaan löytöpaikka, kohde 34.

Kohde tarkastettu: 22.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

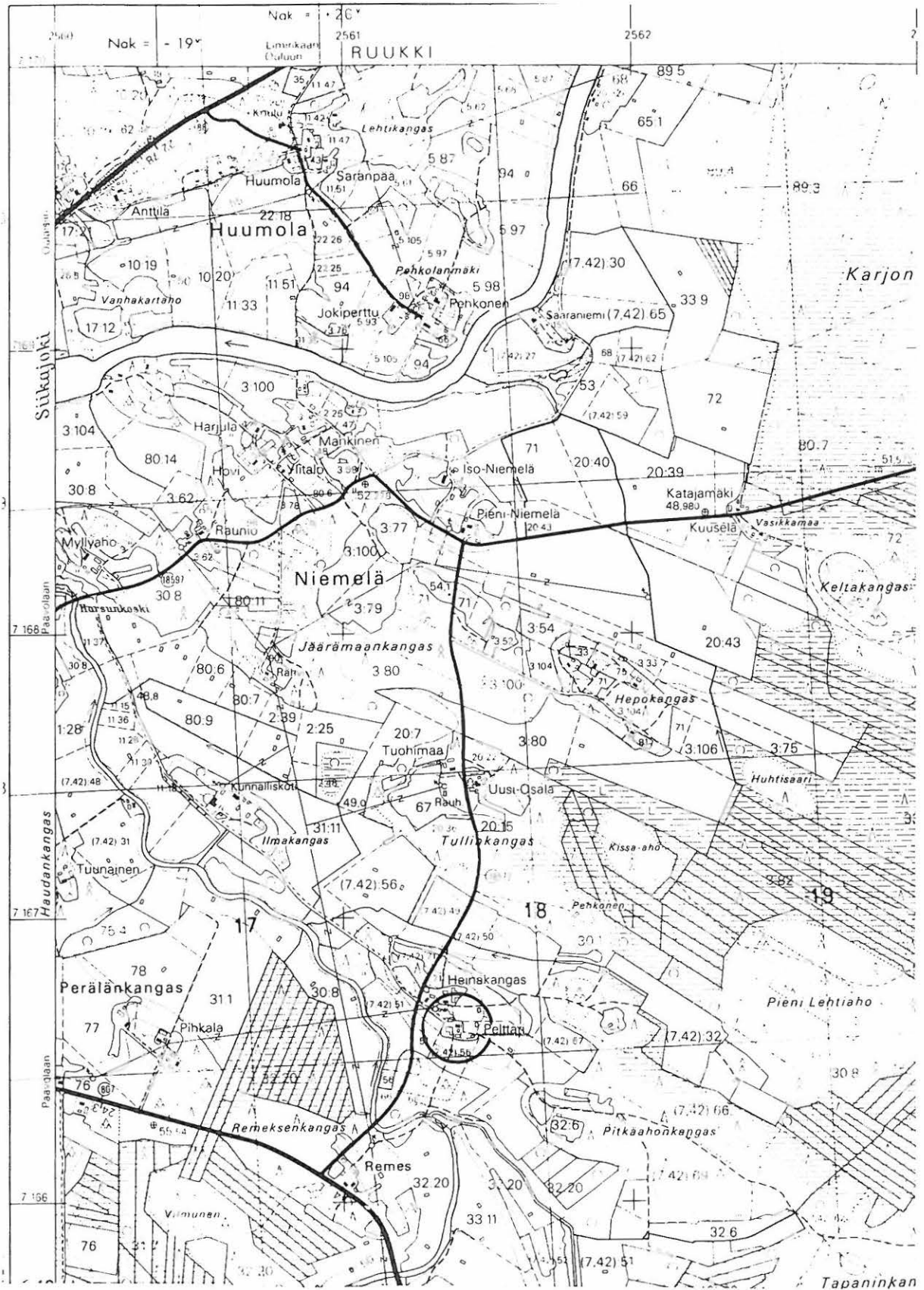
Aiemmat löydöt: PaavM 36:50 pieni kourutaltta ja reikäkiven teelmä.

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 134-5, esinekuvia

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

RUUKKI 35 Pelttari

2443 07 LUOHUA

Ruukin inventointi 1997, M. Sarkkinen

RUUKKI 36

Kohteen nimi: Toivomaa
 Määrittely ja mj-luokka: kiviesineen löytöpaikka? II.
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: x = n. 7166 61, y = n. 2560 24,
 z = n. 52,5 - 55
 Kylä, kylänosa: Pehkola, Perälänkangas
 Tila, Rno: Toivomaa 77
 Maanomistaja: Jussi Koskelainen/Toivomaa oy
 Toivomaantie 26, 92430 Paavola

Paavolan kirkolta noin 2,9 km kaakkoon, Luohuanjoesta noin 500 metriä lounaaseen ja Rantsilaan johtavasta tiestä noin 250 metriä pohjoiseen. Perälänkangas on kivikkoinen moreenikangas, jonka luoteisrinteellä Toivomaan talo sijaitsee. Pihapiiriä lukuunottamatta talon ympärystä on itään kankaan laen suuntaa lukuunottamatta viettäviä viljelysmaata.

Toivomaan entinen omistaja Toivo Mustonen kertoi löytäneensä talon lounaispäästä, talon ja taloon tuolloin johtaneen tilustien välistä viinimarjapensaita istuttaessaan mustaa kiveä olevat taltan 1950-luvun puolivälissä. Taltan hän kertoi toimittaneensa Paavolan kotiseutumuseoon, mutta sieltä sitä ei onnistuttu löytämään. T. Mustosen antama kuvaus oli luotettava ja hän näytti vastaavan esineen kuvan eräästä teoksestaan.

Talon nykyinen omistaja ei ole kiviesineitä löytänyt. Pellot on koneellisesti kivetty ja pellostä poistetut kivet oli kerätty valtavaksi kasaksi pellon keskelle talon eteläpuolelle. Pellot olivat tarkastuksen aikana nurmella. Mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa paikalta ei löydetty.

Kohde tarkastettu: 25.9.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: tasataltta, mustaa kiveä?, (PaavM?)

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 2443 07, p. 1981.

HISTORIALLISEN AJAN KOHTEITA JA EPÄMÄÄRÄISIÄ LÖYTÖPAIKKOJA

1. Mäkelä, Pehkola

Kiviesine?

PK 2443 07; x = 7163 88, y = 2564 12, z = n. 55 (talo)

Kohteen 31 Honkamaa tarkastuksen yhteydessä Väinö Honkamäki kertoi Mäkelän talossa nähneensä joskus kourutaltan. Talo oli tyhjillään, eikä kohdetta tarkastettu.

2. Autio, Luohua

Kiviesine?

Paavolan museossa on numerolla 73:1 kivitaltta, jonka sanotaan löytyneen läheltä lossirantaa. Mahdollista kiviesinettä ei kuitenkaan museon kiviesineiden joukosta löytynyt, joten kyse voi olla luonnonkivistäkin. Löytötietojen perusteella löytöpaikkaa ei voitu määrittää. Löytöpaikkaa selvitetessä kävi ilmi, että Aution talosta on Leena Aho 1960-luvulla löytänyt esineen?, joka on toimitettu Luohuan koululle. Siellä ei kiviesineitä kuitenkaan ole. Aution Pentti Pirneskosken mukaan viimeksi mainittu esine on löytynyt kohdasta noin x = 7162 16, y = 2561 00, z = n. 52,5, PK 2443 07. Onko kyseessä sama löytö ei tullut selväksi.

3. Tolppa, Revonlahti

Kivihautoja

PK 2443 03; x = 7182 36, y = 2545 73, z = n. 40

Leevi Alakopsa ilmoitti PPM:n 1993 Revonlahdella olevasta maanalaisesta kivihaudasta sisarensa Meeri Martikaisen talon luona Revonlahden Lahtirannalla. Paikalla käytiin 16.9.1997. Meeri Martikaisen kertoman mukaan kiveys tavattiin uutta taloa Tolpan vanhan päärakennuksen länsipuolelle rakennettaessa vuonna 1985. Kiveys sijaitsee rakennuksen kuistin alla. Kyseessä on noin 2 x 0,5 metriä oleva pohjois-eteläsuuntainen kiveys noin metrin syvyydessä. Martikainen kertoi pihalla tavatun nuotion pohjia ja melko yhtenäinen hiilikerros. Nuotioissa on ollut runsaasti hiiltä ja kookkaita eläinten luita, joten ne lienevät historialliselta ajalta. Kiveyksen luonne jäi epä määräiseksi. Talon eteläpuolinen pelto tarkastettiin tuloksetta. Mäki on varsin kivikkoinen. Martikainen kertoi samansuuntaisia kiveyksiä ja muotoisia kiveyksiä olevan myös Tolpasta noin 400 metriä länteen jokivarressa noin 37,5 metrin korkeudella olevan Kusti Tokolan omistaman Moisan talon luona.

4. Nahkalankangas, Revonlahti

Kuoppia, hist. aikaa.

PK 2443 02; x = n. 7177 38, y = 2547 34, z = n. 55 (V. Virsun talo) Revonlahtelainen Veli Virsu (Seppäläntie 36, 92350 Revonlahti) kertoi talonsa luona olevista kuopista, jotka käytiin tarkastamassa 18.9.1997. Virsun uusi talo sijaitsee Nahkalankankaan korkeimmalla kohdalla metsän sisässä. Kankaan laki muodostaa laajahkon hevosenkenkää muistuttavan kaaren, joka on avoin itään. Kaaren keskivaiheilla olevan talon molemmin puolin kankaalla 7 - 8 kuoppaa puolikaaren muodossa. Kuoppien koko vaihtelee jonkin verran, mutta niiden alan voi sanoa olevan noin 1 x 1 - 1,5 metriä ja noin metrin syvyisiä. Esihistoriallisia kuopat eivät ole. Kuopista on hyvä näkyvyys länteen ja niiden keskellä kaarevan kankaan suojaan jää laaja notkelma, jossa Virsun pihamaa sijaitsee. Ainakin yksi kuoppa on rakennusvaiheessa tuhoutunut. Kuoppien ajoitus ja tarkoitus jäi avoimeksi. Kallilan ja Nurkkalan talojen välinen kenttä on ollut suomen sodan aikana taistelukenttänä. Kun kuopat sijaitsevat tämän kentän itäpuolisella kankaalla, niitä olisi mahdollista pitää tuon aikaisina vartio- tai suojarahvarustuksiin liittyvinä ampumasuojina. Kuva D 136. Revonlahden taistelusta ks. Hiltunen 1996, Siikajoki-laakson historia I.

5. Kreetanpelto, Paavola

maanalainen kivirakenne, hist.aikaa.

PK 2443 04; x = 7167 68, y = 2557 84, z = n. 55.

Kari Pöyskö (Kyntäjäntie 7, 92430 Paavola) on tavannut tonttinsa länsilaidalta aivan Kyntäjäntien viereltä seuraavanlaisen rakenteen. Neliömäistä rakennetta reunustaa matala oja, joka muodostaa noin 5 x 5 metriä olevan kehyksen rakenteelle. Ojan sisällä kiertää neliön muotoinen noin 4,5 x 4,5 metriä oleva maavalli, joka hieman kohoaa ympäristävää kenttää korkeammalle. Vallin keskellä on ollut neliömäinen painauma, kooltaan noin 2 - 2,5 x 2 - 2,5 metriä. Uteliaisuuttaan Pöyskö oli kaivanut rakenteen keskelle sen sisäosan puolittaneen kaivannon. Tämän yhteydessä oli paljastunut neliömäinen kiveys, jonka laajuus on noin 3 - 4 metriä kanttiinsa. Kiveys on tehty pienistä miehennostannaisista kivistä ja keskimäärin noin 10 - 20 cm olevista kivistä. Kivikerroksen paksuus on noin 30 - 40 cm, sen alla on käytännössä puhdas pohjamaa. Kivien päällä multaa on noin 30 cm. Pintakuntan alla ei ollut havaittavissa selvää huuhoutumiskerrosta. Kyse lienee korkeintaan muutaman sadan vuoden ikäisestä talonpoikaisesta kuivatavaran säilytysruoneesta. Kuvat D 137-9.

6. Ala-Sakari, Katinhätä

"Ruukin vainajien" löytöpaikka

PK 2443 05; x = n. 7171 64, y = n. 2554 24

Keväällä 1996 löytyi uutta avoamaa Ala-Sakarilla tilalle rakennettaessa 13 vanhan tervahaudan halssiin haudattua vainajan luurankoja. Ajoittavia löytöjä ei paikalta saatu. Paikalla vainajia ylösolettaessa oli Markku Mäkivuoti Oulun Yliopistosta. Luut ovat oikeuslääketieteellisessä ja antropologisessa tutkimuksessa, mutta tätä kirjoitettaessa niistä ei tarkempia tietoja ole. Löytö on herättänyt alueella suurta huomiota ja tutkimuksen etenemistä on seurattu useissa lehtijutuissa.

7. Ohtuanojan silta, Heilalansaari

Pääkallojen löytöpaikka

PK 2443 05; x = n. 7170 10, y = n. 2553 88

Vähäkankaan Jouni Koskela kertoi Ohtuanojan sillan kupeessa olleen vanhan sillan luota on siltatyömaan yhteydessä löydetty pääkalloja vuosisadan alun tienoilla. Vanha silta on ollut noin 20 metriä nykyisen yläpuolella.

8. Yli-Sipola, Luohua

Luiden löytöpaikka

PK 2443 07; x = n. 7162 36, y = n. 2561 00

Luohualainen opettaja Kari Parkkila kertoi, että Yli-Sipolan talosta noin 150 metriä lounaaseen Siikajoen itäpuolisesta törmäpellostä on joskus paljastunut ihmisluuta. Paikkaa hän arveli nälkävuosien aikaiseksi hautapaikaksi.

9. Kangas, Luohua

Saarnahuoneen paikka

PK 2443 07; x = 7161 95, y = 2561 10

Luohualainen Kari Parkkila mainitsi 29.9.1997 Ruskiaselällä käynnin yhteydessä Kankaan talon luona olevan vanhan Luohuan saarnahuoneen paikan. Hän soitti paikalle talon toisaalla asuvan omistajan, joka osoitti koordinaattien ilmoittaman paikan talosta vajaat 100 metriä etelälounaaseen palstojen rajojen leikkauksessa. Kerrotun mukaan paikalla on ollut vielä muutama kymmenen vuotta sitten vanha riihirakennus. Enää jäljellä oli näkyvillä vain tämän perustuksia. Muutoin paikka on peltojen keskellä säilynyt. Saarnahuoneesta on myös Europaeus kirjannut maininnan vuonna 1914.

10. Hienmaat, Luohua

Kivenottopaikka

PK 2434 09; ruutu 7157/2560

Hienmaat on kaakko-luode -suuntainen kivikkoinen harjanne, jonka kaakkoispäässä on laajahko vanha kivenottopaikka. Kankaan pintaa syvemmällä olevassa kuopassa on jäljellä runsaasti pientä kiveä ja se muodostaa luonnonrakkaa muistuttavan kivikon. Paikkakunnalla louhikkoa pidetään muinaisjäännöksenä. Kivikossa on rakkakuoppia ja röykkiöitäkin muistuttavia piirteitä, mutta kyseessä on kuitenkin myöhäinen kivenottopaikka. Osassa kivissä oli havaittavissa punertavaa jäkälää, joka syntyy liikuteltuihin kiviin, kun ne alkavat sammaloitua.

11. Pentinsaari, Revonlahti

hist. ajan talonpaikka

PK 2443 03; x = n. 7182 58, y = n. 2542 32

Pentinsaaren länsireunalla on vanha talonpaikka kivettyine perustoineen ja ilm. viljelysraunioineen.

12. Viikalankangas, Luohua

Kivenottopaikka?

PK 2443 07; x = 7160 86, y = 2564 30, z = n. 67,5

Viikalankankaan (kartalla Viitalankangas) pohjoisosassa, kankaalla kulkevasta metsätiestä noin 30 metriä pohjoiseen, on kankaan laen kaakkoon laskevaan rinteeseen kaivettu noin 25 metriä pitkä ja noin 2 - 4 metrin levyinen kaivanto, jonka seinämät mutkittavat. Kaivanto syvenee pohjoiseen, sen keskimääräinen korkeus on noin 1,5 metriä. Seinämiä ei ole ladottu tai ainakin ne ovat vyöryneet. Kaivannon lattia on jokseenkin kivetön ja tasainen. Lastalla "lattiaan" tehtiin kahteen kohteen koekuoppa sammalen alle, jolloin tavattiin puhdas pohjasora. Sammalen alla oli hyvin heikko harmaan huuhtoutumiskerroksen alku. Seinämät ovat siis kiveä ja kivinen valli kiertää kaivannon reunoja. Vallin leveys on noin 3 - 4 metriä. Kaivannon ympäristö on kivikkoinen, rakkaa muistuttava. Kaivannon länsipuolella on pari kolme rakennuksen kivijalkaa muistuttavaa pientä kiviladellamaa ja pari röykkiömäistä kivikasaa. Vastavaanlaisia kivirakenteita on pari myös kaivannon itäpuolella. Lähi- ja maastossa on myös selviä soranottopaikkoja. Vaikka kohde on tulkittavissa lähinnä kivenottopaikaksi, on se sellaiseksi omalaatuinen. Lopuksi on mainittava, että kläheisten Rinteen ja Niemelän väki liitti rakenteen tarkemmin määrittelemättömään sota-aikaan. Ks. myös P. Purhosen tarkastus 1977, B. Paikalla käytiin 26.9.1997.

13. Takakangas, Pehkola

Kivenottopaikka

PK 2443 08; x = 7170 01, y = 2563 15, z = n. 62,5

Takakangas sijaitsee Siikajoen eteläpuolella, Mäkelän taloon johtavan tien koillispuolella, Linnakankaan jätinkirkosta noin 700 metriä etelään. Kyseessä on kivikkoinen kangas, jonka laella olevasta kivikosta on otettu kiveä, jolloin paikalla on syntynyt epämääräisiä kivimuodostelmia. Kankaan eteläreunalla aivan tien vieressä on tuore soranottopaikka. Alueelta ei tavattu mitään esihistorialliseen muinaisjäännökseen viittaavaa. Myös lähimmät kankaan etelä- ja länsipuoliset kankaat tarkastettiin ilman tulosta. Ks. myös P. Purhonen, tarkastus 1977 C. Paikalla käytiin 23.9.1997.

14. Nuolimaa, Luohua

Neliömäinen kiveys

PK 2434 09; ruutu 7154/2569, z = n. 67,5

Gananderin (1783) mukaan Nuolimaalla on yksi "fyrkantigt stenhvarf". Kyseessä on ilmeisesti lähellä Rantsilan rajaa olevien Iso ja Pieni Nuolimaiden alue. Aluetta ei ole tarkastettu.